AYLIK KÜLTÜR-FİZİK DERGİSİ

Sayı: 44-56 / Yıl: 1998

öKüZ

aman allahım ne kadar mesudum

3. CİLT

öKüZ

Sayı: 44-56 / Yıl: 1998

3. CİLT

AYLIK KÜLTÜR-FİZİK DERGİSİ

OCAK 1998 • SAYI:44 • FİYATI: 200.000.TL. (kdv dahil)

ÖKÜZ

avrupa avrupa duy sesimizi, bu gelen öküz'ün ayak sesleri

Cezmi Ersöz

Mıgırdiç Margosyan

Şebnem İşigüzel

İhsan Oktay Anar

küçük İskender

Dağlarca

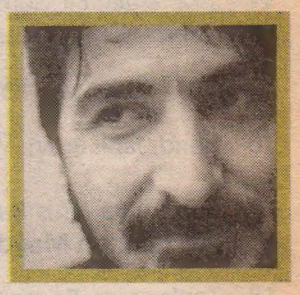

Nihat Genç

Perihan Mağden

Cemal Süreya

Ferhan Şensoy

Orhan Pamuk

- Kitaplarımı ben hep komik diye yazdım, genellikle komik olarak okunmadıklarını düşünüyorum...

Aksamsefası

ailenizin editörü

.....İçİnDeKiLeR.....

3- Avrupa Birliği Gerçekten Batı mı?, **Nihat Genç**

4- Çizgi, **Musa Kart**
Şiir, **Şavkar Altınel**
Medyakodu, **Oha Kıvanç**

5- Hadiseler, Haberler, **k. İskender**
Sinemam Şiirleri, **Nihat Ziyalan**

6- 7 Batman Hadep İl Başkanlığına Tuhaf Bir Türk Seçildi, **Cezmi Ersöz** - İncir Çekirdeğini Nasıl Dolduramadığımı ... **Şebnem İşigüzel**

8- Yılbaşı Reçeteniz, **Kanat Güner**
Lole, **Mıgırdiç Margosyan**

9-10- Çizgi - **Kutlukhan Perker**

11- Günlerden Bir Gün **İhsan Oktay Anar** - Şiir, **Charles Bukowski**

12-13-14-15- Söyleşi, **Orhan Pamuk**

16- Bond, Jane Bond, **Yeşim Çobankent**

17- Son Sigara, **Enis Batur**
Şiir, **Perihan Mağden**

18- Toplayıcılar, **Feyza Hepçilingirler**
Şiir, **Oktay Taftalı**
Şiir, **Yasin Adıyeke**

19- Sen, Ben Bir de Üç Noktalı O, **Cüneyt Özdemir**-Çizgi, **Eflatun Nuri**

20-21-22-23- Söyleşi, **Fazıl Hüsnü Dağlarca**

24- Toshack Gibi, **Oray Eğin**

25-26- Çizgi, **Tuncer Erdem**

27- Barbara, **Ragıp Duran**

28- Chicago Aleminin Kralı Feridun Bekir Bey, **Ekrem Galip Yalıner**

29- Genç Şaire Sözler, **Orhan Alkaya**
Geniş Zaman... **Fatih Solmaz**

30-31-32-33- Anma, **Cemal Süreya**

34- Çizgi, **Mehmet Coşkun**

35- İstanbul Günceleri, **Ece Ayhan**

36-37- Senin Kedini Niye Ben Seviyorum?, **Ferhan Şensoy**
Çizgi, **Ohannes Şaşkal**

38-39- Şermin'i de Kirlettiler
Şimdi Sıra Kimde, **Agâh Özgüç**

40-41 Senli, Benli Diyalog, **Atilla Kanbir**
Okuduğum Kitaplar, **Metin Celâl**

42- Ortaya Karışık, **Aslan Özdemir**

43-44- Çizgi, **Gülay Batur**

45- Karanlığın Çocukları, **Mehmet Kartal**

46-47- Öküz Junior, **Buzağı**

48 - Seçme Aforizmalar, **Friedrich Nietzsche**

49 - Yorulduk Ama Değdi,

50 - Gidip Bi İşkembe Çorbası İçelim

51 - Hepinizin Ellerine Sağlık Arkadaşlar

52 - Yalarım, **Met-Üst**

"yeniden dönüyorum türküme
sabırla okuyorum baştan sona
buzdaki balık deliklerinin başında
yoksa çabuk yoruluyorum
akıntıya karşı balık tutarken
zehir zıkkım rüzgarın altında
ayakta dura dura üşüyorum
bekleyemiyorum balıkları artık
eve dönüp diyorum ki
bütün kabahat balıklarda
akıntıya karşı yüzüp gelemediler"

Eskimo Şiirleri
Çev: T.S. Halman

ÖKÜZ HAYIRLI NOELLER DİLER

ÖKÜZ
AYLIK KÜLTÜR-FİZİK DERGİSİ
-44-

SAYI: 43 - ARALIK 1997 **SAHİBİ:** ŞİMERA YAYINCILIK LTD. ŞTİ. **Yayın Yönetmeni:** Metin ÜSTÜNDAĞ **Sorumlu Yazışleri Müdürü:** Zafer AKNAR **Yayın Koordinatörü:** Ayhan Erdoğan **Bilgisayar Tasarım:** Cebrail OKÇU, Mustafa Devrim ÖZDİNÇ **Dizgi:** Cebrail OKÇU **Montaj:** Kadri ÇAVUŞOĞLU **Satış:** Cüneyt AYDIN **İşletme:** Orhan AÇA **Halkla İlişkiler:** Hülya Baş **Muhasebe:** Yaşar AKŞAHİN, Ali Yavuz, Suzan Çark **Bina Görevlisi:** Yasin ADIYEKE **Ofis Elemanı:** Cemal VANLI **İnternet Uygulama:** Planet, Mrt Yçşn, **İnternet Adresi:** http://okuz.planet.com.tr/ **Tel:** 251 42 44 - 251 57 54 **Fax:** 251 52 67, **Baskı:** Basmat **Dağıtım:** Bir-Yay, **Adres:** İstiklal Cad. İmam Adnan Sok. No:20 80800 Beyoğlu / İSTANBUL **Öküz Dergisi Abonelik Koşulları:** Yurtiçi 1 yıllık .....2.300.000 – 6 aylık .....1.150.000/ Amerika 1 yıllık .....55 $ – 6 aylık .....25 $ / Uzakdoğu 1 yıllık .....70 $ – 6 aylık .....35 $ / Avrupa 1 yıllık .....50 DM (Posta) 6 aylık .....25 DM / Avrupa 1 yıllık .....60 DM (Uçak) 6 aylık .....30 DM **BANKA HESAP NUMARALARI:** Mark hesabı: 3002462 - 0 ● Dolar hesabı: 3002461 - 2 ● TL hesabı: 1100384 -7 ***(Hesap Numaralarının Hepsi Yapı Kredi Bankası, Parmakkapı Şubesine Aittir)***

Aksamsefası

Avrupa Birliği Gerçekten Batı mı?

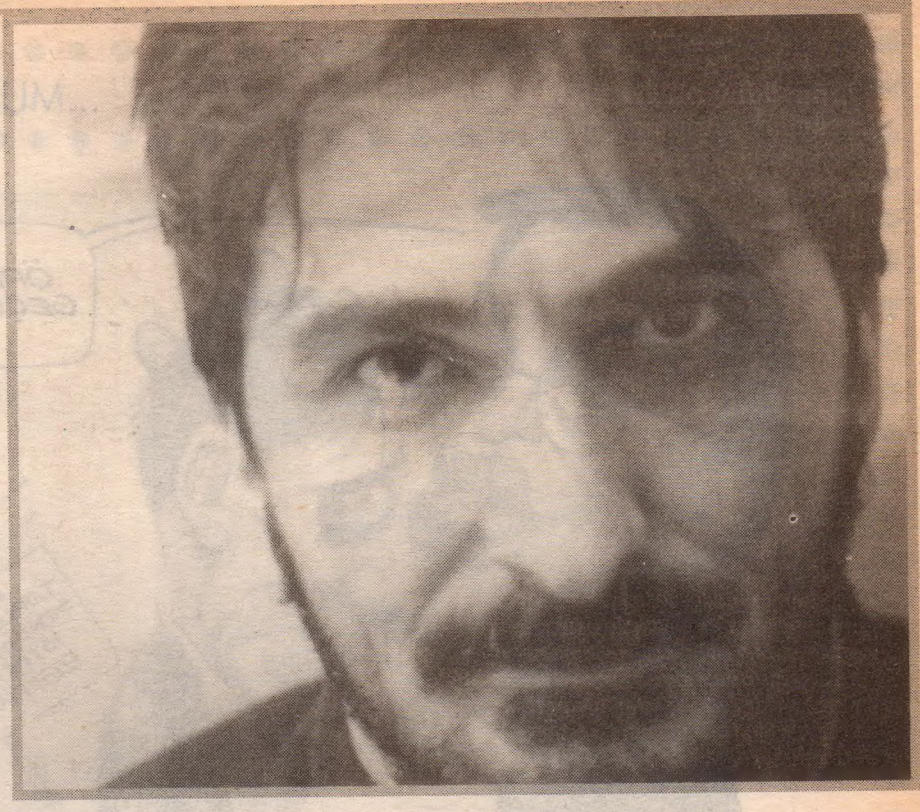

Norveçli bir gazeteciden insan hakları konusunda şefaat dilenip, Fransız bir siyasiyle insan hakları mücadelesinde kadeh kaldıracağıma, Türk polisinin jopları altında ölmeyi tercih ederim.

NİHAT GENÇ

Tüm köşe yazarlarımız Avrupa Birliği ile batıyı karıştırıyor. Batı, başka birşey. Avrupa Birliği gerçekten batı mı? Batı yeryüzünün hasta insanıyla uğraşıyordu, Avrupa Birliği değerli mallarla. Batılı değerler Avrupa Birliği'nin sandığında, antik değerler gibi saklanıyor. Bugün Avrupa Birliği, batıdan büyük kaçışın, batılı olmanın getirdiği sosyal, siyasal hastalıklardan kurtulmak için kuruluyor. Birbirlerinin kanını tarihte eşine rastlanmayan bir şekilde döken ulus devletlerden kurtulmak için kuruluyor. Kültürleri, neden sadist, duyarsız, acımasız bireyler yaratıyor ve bu bireylerin sorumsuzluğu batıyı büyük siyasi hastalıklara sürüklüyor, bundan kaçıyorlar. İşte Bosna'da tarihin en büyük katliamı yapıldı ve Avrupa Birliği ne yaptı, seyretti!

Batı, kendinden kurtulmak istiyor, vergiden, gümrükten kurtulmak istiyor, piyasa ekonomisini danışıklı dövüşün rantına dönüştürmek istiyor, batı, ekonomik denetimi yeni bir 'tanrı' olarak görüyor ve bizim, batı dediğimiz evrensel yürüyüşünden vazgeçiyor. Avrupa Birliği bunun şahiti. Batı, bir yere kadar insanoğlunun en büyük projesiydi, o yer, aklın hakimiyeti, o yer iki eşit insan, o yer toplumsal bölüşüm, o yer ilerleme, gelişme, o yer, dünyalıların ortak kaderinin derdlerini bölüşmekti.

Birinci ve ikinci dünya savaşı artık sicilleşmiş bu hastalığın maliyetini elli milyon ölüyle ödedi, bu maliyeti ödememek için Avrupa Birliği koca bir hapishanenin karantinasına alınarak inşa ediliyor.

Avrupa birliği, yeryüzü sorunlarıyla kendine demirperde çekiyor. Avrupa, zemin katla, yani üçüncü dünyayla, dışarısıyla ilişkisini kesmek istiyor. Dışarıya, siyasal ve teknik transfer huzur vermedi, batı bunu gayet iyi anladı. Bir ülke ne yapacaksa içerde kendiliğinden kendi aydınları ve bilgisi ve üretimiyle yapacak. Bu bir Roma oyunu ve biz zemin katta yaşayanlar, bu büyük piramidin hiyerarşisinden uzun süre kurtulamayacağız.

Ve batı, üçüncü dünyanın tüm kafası kendileri gibi çalışan aydınlarını bağırlarına alıyor, ama sıradan insanlarını, yani, o aydınlarının annesi, kardeşini dışlıyorlar. Yani, tüm dünyanın aydınları, Avrupa Birliğinin projesi içindedir. Ama hiçbir halk bu projeye sızamaz.

Batı,dediğimiz şey, konforunu ödeyebilen maddi güvenliğe sahip insanların yaşadığı yer. Avrupa Birliği, projesi olan insanların maliyetini sigortalayabilir. Projesiz, ucuz emek, hizmetli, içgücüne kapısını kapatıyor.

Hatta görsel, gösterişli bir dayatmayla, tırnaklarımızı kesmek, kıllarımızı kesmek, cici delilikler sergilemek, kontrol edilebilir şaklabanlıklar yapmak zorundayız, bu, batının değil, Avrupa Birliğinin tüm dünyaya verdiği cezadır.Batılılaşmanın getirdiği manevi sorumlulukları almak istemiyorlar. Kimsenin derdiyle uğraşmak istemiyorlar, birbirlerine sarılıp kendi küçük saunalarında fazla yağlı ekonomilerini daha çevik hale getirmek istiyorlar. Avrupa Birliği, yalnız Amerika ve Çin'e değil, dışarı halklara verilen büyük cezadır.

Köşe yazarlarımızdan utanç duydum, iğrendim. Çünkü Avrupa Birliğini batının tüzel kişiliği gibi görüyorlar. Ve Avrupa dışında kaldıklarında ister istemez refahçı, islamcı görüşlerle aynı çizgide bağırıyorlar.

Avrupa Birliği'nin şu anda hakkettiği, kazandığı 'değerler' yoktur, batılı değerleri, dünyayı sömürme aracı olmaktan kurtaramadılar, batılı değerleri 'kendi' konforları için kullandılar. Ve şimdi, kendi yarattıkları değerlere tüzel kişilik vererek, insanlık coğrafyasından çıkarıyor dışlıyorlar...

Batının insan hakları sicili çok mu temiz! Avrupa Birliği bu sicili de ekonomik bir rant gibi komisyonlarında baştacı ediyor. Avrupa Birliği insan hakları, işkence gibi siyasal hastalıkları borsada kullanıyor. Bunun için çok büyük bir dekor inşa ediyorlar. Bu dekora güya insan hakları, ödüller, işkence, hayvan sevgisi bilmem ne gibi gösterişli süsler yapıştırıyor. Avrupa Birliği tarihin en büyük örümceğidir. Kendi değerlerini yiyen örümcek. Milli sınırları kaldırarak savaşların sorumlusu olarak gördükleri vatan sevgisini, Avrupa uygarlığı içinde eritmek istiyorlar, oysa savaşların sorumlusu toprak sevgisi değildir, savaşın sorumlusu, sadizmin, duyarsızlığın sorumlusu, her değeri yiyen işte bu kendi yarattıkları bireydir.

Bu bireye gösterişli cinsel hürriyet, söz hürriyeti, siyasal, sosyal güvenceler verdiler, boşuna. Duyarsız canavarlar, insanı disipline etmek pahasına, insanoğlunun sonunu hazırlıyorlar. Şimdi onu, daha güvenli, çok daha büyük devasa bir organizasyonun içinde yaşatıyorlar. Avrupa dışı topraklarda sınırsız bir şiddet var, doğru. Ama, Avrupa Birliği bu şiddeti kendi topraklarında disipline etmek, düzenli hale getirmek, herkese eşit dağıtılmış şiddeti düzenlemek istiyor.

Avrupa Birliğinin yeryüzü kültürüne getirdiği yeni yasa budur, şiddeti eşit dağıtmak. Sömürüyü eşit dağıtmak. Ve dışarıda kalanlara asla 'insan', 'yaratık', 'canlı' muamelesi yapmamak.

Avrupa Birliği neden, bütünüyle kapitülasyonlardan beter gümrük birliği andlaşmasında memnun, arzulu? İnsan haklarını bahane ederek Türkiye'yi dışarda tutmaya çalışıyor. İnsan haklarına inandıkları için değil, ucuz emekle başedemeyecekleri için. Sömürü dengesini bozmamak için çırpınıyorlar, insan hakları çok güzel bahane oluyor. Eşber Yağmurdereli olayında da Avrupalılar, çok baskı yaptı ülkemize. Çünkü istedikleri düşünce özgürlüğü değildi, batıya göçen mülteci yükünü durdurmak için. Bunları iktisadi bir sömürü zincirini çalıştırırken koz olarak kullanıyor.

Koz olarak kullanmak zorundadır, çünkü kendi işsizlik, sosyal dertleri kendini yoketmek üzeredir.

İnsan hakları sorunlarımızla Avrupa'nın ne gibi ilişkisi olabilir, ama nedense beraber, kopmaz parçalar olarak yanyana geldiler, aydınımızın zayıflığı yüzünden. Avrupa'ya değil, batıya bakmamız lazım, tarihin karanlık çağları içinde yanıp sönen ateş böcekleri gibi, önümüzü aydınlatan, iki eşit insan, hukuk önünde kralla yurttaşın eşitliği, sosyal güvenlik, açıklık, tartışma, üretme coşkusu, yaratma coşkusu. Biz, safdilli insanlar gibi bunlara inanmaya devam edeceğiz. Tarihin içindeki filozofik, sosyolojik, hukuki tartışmalardan kendimizden kopartmayacağız. Mesela gayet iyi biliyoruz ki, Almanya, Türk-İran çatışmasını kışkırtarak, tahrik ederek, mollalarla kemalistler arasında büyük bir gerilim yaratarak bizi komşularımızla düşmanlaştırıyor, kendisi ise, bizim komşumuzla son altı-yedi yol içinde seksen milyar mark ihracat yapabiliyor.

Bunu herkes biliyor, ama bunu gizli servislerle, tahriklerle, ajanlarıyla yapıyor, laik-şeriat tartışmasında insanlar, yazarlar öldürtülüyor, neden, kendi ticaretindeki huzur bozulmasın. Biz ise yanıbaşımızdaki ülkeyle tarihsel bağlarımıza rağmen ticaret yapamıyoruz.

İşte Avrupa birliğinin bugün kazandığı savaş budur: Çünkü batı, görünen hukuk, görünen insan hakları, görünen yönetmelikler, görünen haklar, yasaları çok iyi kullanıyor. Zaten aydınlanma, objenin görünür tutulur yönüyle devrimini yaptı, tüm sinsiliklerini kanunlardan, yasalardan, kaçırabilmek için, eşyanın görünmeyen yasaları üzerinde vampir bir imparatorluk kurdu. Tüm teknolojik tilkilikleri gizli servisler kullanıyor, tüm yasa ihlallerini, görünmeyen servisler yapıyor.. Ama ustaca yapıp, 'suçlu' olmuyorlar, çünkü varlıyeti zahiren kurtarıyorlar.

Yönetmelikler, yasalar, hukuk, görünen üzerine inşa edildi. Oysa görünmeyen o dünyada, vicdansızlar, alçaklar, hainler, haydutlar, şefler, polisler, kiralık katiller, batı çıkarları adına tetik çektiler, komplolor kurdular ve vahşi kapitalizmi tüm acımasızlığıyla çalıştırdılar.

Batının yapacağı, görünmeyen bu dünyanın üstüne gitmekti. Öyle yapmadı, görünmeyen bu dünyanın rantıyla büyük bir imparatorluk kurdu. Hayırlı olsun.

Unuttukları bir şey var ki, ülkemizde artık görünmeyeni çalıştırmak, kullanmak konusunda çoktan batılılaştık. İşte uyuşturucu ticareti. Can alıyor. Ve batının bu görünmeyen canavara söyleyebileceği bir şey yok, çünkü bu canavar, batının gizli yasalarını iyi biliyor, gözden kaçıyor, uyduruyor, yaşıgıçları tehdit ediyor...

Velhasıl, Norveçli bir gazeteciden insan hakları konusunda şefaat dilenip, Fransız bir siyasiyle insan hakları mücadelesinde kadeh kaldıracağıma, Türk polisinin jopları altında ölmeyi tercih ederim.

Aksamsefa

...MUSA KART

Tipi

ŞAVKAR ALTINEL

Çekmeceleri karıştırıken bulduğum
su dolu cam kürenin içinde
plastikten, minyatür bir şehir.
Her gökdelenin adı tek tek yazılmış;
John Hancock, Prudential, Sears
ve en altta kabartma harflerle
"Chicago'dan Sevgiler"

Uzanıp dokunduğumda
başlıyor sessiz tipi
Her şeyi görüyorum yeniden:
Büyük kışları kuzeyin,
tren beklediğim
karamış istasyonlar
ve akşamları okunan
bitip tükenmez kitaplar odamda,
dinleyerek dışarıdan gelen
boğuk siren seslerini.

Sonra duruluyor su,
yapıların kıvrımlarına
oturuyor kar taneleri
ve soğuk ve parlak,
duruyor avucumda
bütün o umutsuzluk
ve umut karışımı uzak zaman,
hiçbir şeyin artık
geri getiremeyeceği.

Oha Kıvanç duyuyor, yazıyor

Parasını alıp İspanya'ya geyik avına, bilmemnereye bilmemne yapmaya gidiyor. Üç; son günlerde içip içip sapıttığı yazıp çiziyordu. Hatta bekarlığa veda partisinde yaptıkları mahalle komşum Ehmet Varvar abi tarafından da dile getirildi. Böyle bir "party animal" türünün de haberin başında olması doğrusu imaj zedeler...

→ *Tarih saptandı, her şey neredeyse hazırlandı... Tabii ki yıldızların altında parlayacak olan şu meşhur gazetelerden bahsediyorum. Şubat ayında, yani takriben bir ay sonra yeni çıkan "Asabi" ve "ArtıHaber" isimli tefrikaların yanında dengeleri alt üst edecek malum gazeteler çıkıyor.. Yani biraz asaplar bozulacak gibi...*

→ **Kadının gücü bir kez daha kanıtlandı. 19-30 zaman diliminden istediği gibi faydalanamayıp, meydanı Reha'ya kaptıran özelleştirmeci ufuklar patronun kapısındaymış geçenlerde. Patron, neler olduğunu sorup durmuş ve bizimkini bi güzel kovmaya karar vermiş. Tam o sırada çareyi boyu kısa parası çok gül gibi, gün gibi spiker hanımımız yetişmiş. "Kovamazsınız!" diye tutturmuş. Patron çaresiz, hiçbi şey diyememiş. İşin komik tarafı aylar önce bu adamı buraya yine bu kadın transfer etmişti. Şimdi de yerinde tutan o. Yani, bizim özelleştirmeci ufuk, özelleşmeden kurtuldu!**

→ *Araştırmacı gazeteciliği ilke edindiğinden, pek matah bi haberciymiş gibi gösterilen bu arkadaşın, nasıl oluyor da patronun kapısından kovulmaktan bir kadın yüzünden döndüğünün sebeplerini öğrenmek istedim. İlk sebep rating, kanalın haberleri artık izlenmiyor. İki; bizimki artık pek de ilgilenmiyor. Parasını alıp İspanya'ya geyik avına, bilmem nereye bilmem ne yapmaya gidiyor. Üç; son günlerde içip içip sapıttığı yazılıp çiziliyordu. Hatta bekarlığa veda partisinde yaptıkları mahalle komşum Ehmet Varvar abi tarafından da dile getirildi. Böyle bir "party animal" türünün de haberin başında olması doğrusu imaj zedeler... Haberleri ise Pazar günleri öykü anlatan bir 'deniz' gezgini ve bizim piyasada 'uyuz' olarak bilinen Memo idare ediyormuş. Ancak, gezginin de alkol bağımlılığı başlamış... Desenize İspanya'da ölen geyiklerin ruhu, İstanbul'a kadar gelsin...*

→ ***Gerçeklerin er meydanının amansız savunucusu ve tüyü bitmemiş yetimin hakkı kardeşim de geçenlerde yıldızların altında bir görüşme yapmış. Tam gazeteyi çıkaracak olan, ancak dikkatini bir anda televizyona veren bu kulüp başkanı, yakışıklı patronla televizyona el koyma pazarlığı yapmış. Tam rakam söyleyemem ancak 'uğurlu' gazeteci uçunca vazgeçmişler. Milyon dolarlar konuşulmuş. Vallahi ben anlamıyorum, bu adamlar bu parayı nereye harcıyorlar? Hiç unutmam, 'cıva' gibi bir dostum vardı, onun 'oğlu' ayda 100 milyar alırdı. Hâlâ anlayamamışımdır o parayı ne yaptığını, nasıl yediğini...***

→ *Yine kulağıma bu 'yıldızla' ilgili bi şey geldi onu söyliyim... Şubat ayında çıkarmayı planlıyorlar ya gazeteyi, spor servisi tamamlanmış. Askerden yeni dönem Tuğrul kardeşim duymasın ancak Tower'ın spor servisini boşaltmışlar. Hadi hayırlısı... Ama anladığım kadarıyla yalanmış. Piyasa yükseltmek için bööle diyorlarmış....*

→ ***Tower'ın yakışıklı bıyıksızı ise her lalde gidecek. Kim dayanır ki böyle bir 2 trilyona... Zaten gitmeden önce de gazeteyi batırmak için her şeyi yapıyor. Önce boydan fotoğrafını koydu, sonra Mehmet Scholl'ü babasıyla buluşturdu. Bunları da birinci sayfadan yaptı. Emin'in Ankara dehlizlerindeki maceralarına ise hiç mi hiç değinmiyorum... Benim aklımda ise yine bir "komplo teorisi" var. Bu bıyıksız gitti diyelim, 'aydın' patron kimi getirir dersiniz. Aklımda 'radikal' bir isim var ama sonra açıklayacağım..***

Akşamsefası

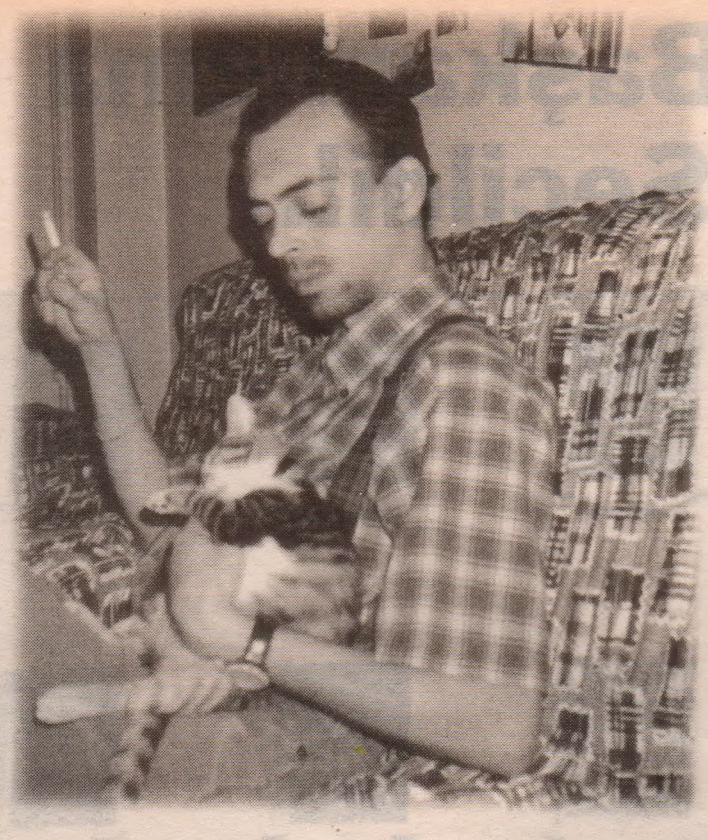

Haber'ler

- Bir dostum gözaltına alındı. Öğrenci. Yüreğinde sağa dönülmez levhası taşıyan bir can. Beraat ettiği bir davanın sonucu Denizli'den İstanbul'a ulaş(tırıl)madığı için sınavlarını yaka yaka birkaç gün 'konuk ettiler' onu. Nezarethanede sigara yok! Fakat tanesi bir milyondan edinmeniz mümkün. Satış yeri: Gayrettepe Tekel Bayii!
- 1996 yazı. Adana. Simitçilerin büyük kıyağı. Öğrenciye yirmi bin liralık simit, %10 indirimli!. Ayrıca 'Romina' adlı mağazaya da 'Simitle Girmek Yasak!.'

Hadi

Yapış yapış bir yüz. Allak bullak bir gövde.
Sen bir roman yaz. Sıkı polisiye. Adı ne:
** 'Bazı Denizler Irmak Olmak İster'... mi?*
** 'Kadınlar, Erkekleri Ekmek Almaya Yolladı'...mı?*
** 'Chopin! Çek Elini G.tümden!"... mi?*
Yarım yamalak bir hayat. Akıllı uslu bir ölüm.
Haydi, sen bir koşu âşık ol. Sırılsıklam. Sevgilinin lakabı ne:
** 'Kuruş'... mu?*
** 'Maymuncuk'... mu?*
** 'Dallama'... mı?*
Delik deşik umutlar. Kakara kikiri hüzünler.
Bu kere, sen bir de şarkı söyle. Slow. Türü ne:
** 'Rock'kas'... mı?*
** 'Caz'ibe'... mi?*
** 'Loli'pap'... mu?*
Dur bebek! Her cevabın bir sorusu vardır. Cevabını şık giyinen sorular, sonlarında soru işareti taşımaz.
O.K.?!
Radyolarda gece yayını yapan
güzel ama yalnız çocuklarla tanışmıştım.
Gençlikleri makaslanmaya hazır.
Gözlerindeki pırıltılar, yavru hamsi kahkahası.
Uzakta kalmaya saplanmış kentlerin kalabalık
Karanlıklarında, mikrofon başında,
delicesine sevdikleri mısraları sıralarken,
Teselli ile karşılıklı tutuştukları ladesleri
Kaybetmeye de gönüllüydüler.
Alkolleri buydu.
Mahkumiyetleri buydu.
heyecanları, kahramanlıkları buydu.
Sabahları sigara öksürükleriyle uyanan
yaşlı bir orospu gibiydim kimi.
Kulak temizleme çubuğu gibiydim.
Başlayan yağmur gibi.
Canhıraş ateş gibi. Biten yaz gibiydim.
Yapış yapış bir yüz. Allak bullak bir gövde.
Sen iyisi mi birşeyler pişir. Has.
Yemeğin malzemesi neX
** 'Korku'... mu?*
** 'Cesaret'... mi?*
** 'İskender'.. mi?*

Aralık 1997

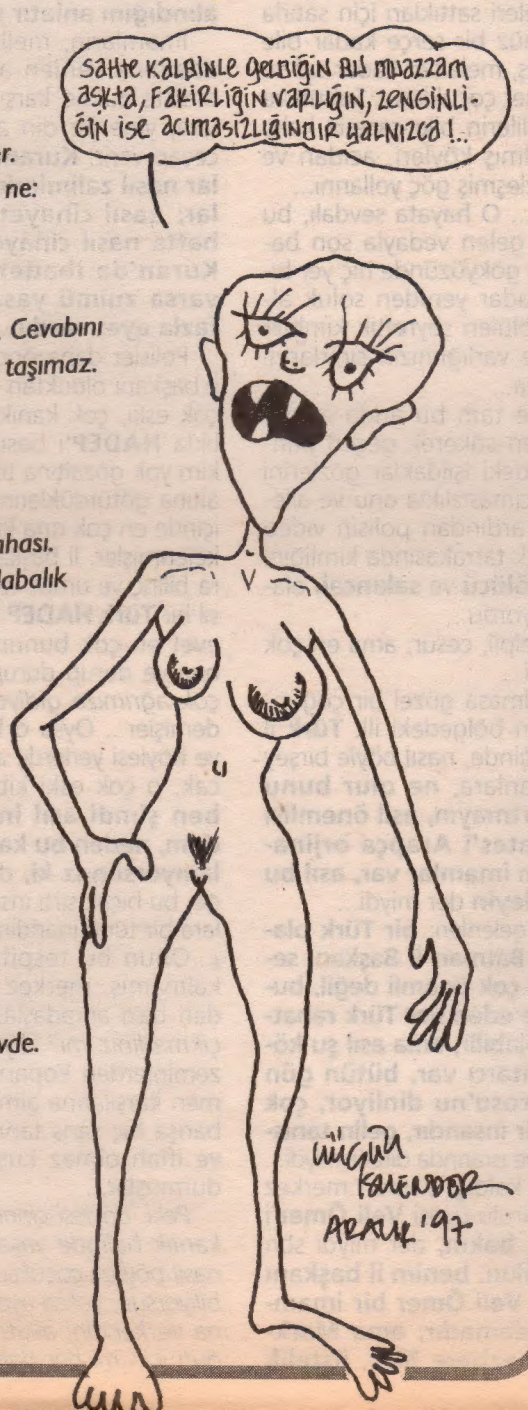

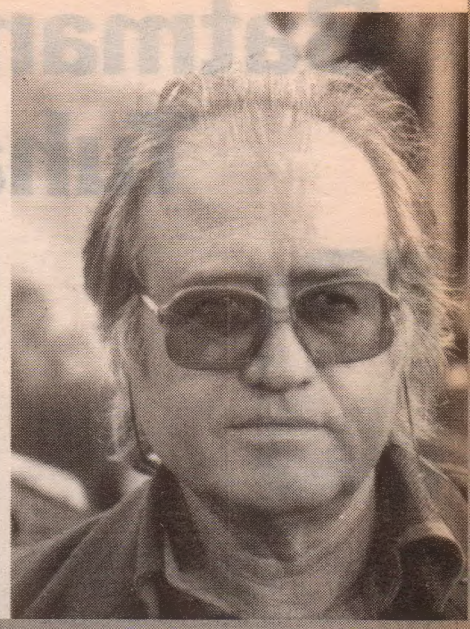

Sinemam Şiirleri

Ahmet Tarık Tekçe

NİHAT ZİYALAN

önce sesine
işte geliyor alkış
daha ilk karede bir şeye bozulmuş belli
hişşt kesin alkışı
ortalığı dağıtabilir
bu film karakolluk olmaz inşallah

kasketinin gölgesi keskin
düşmüş beyaz tenine
bıyığı pos bastırıyor
yük kaldıran bir kıpırtı dudaklarında
önce kendine saygısından
çözmez gömleğinin yakasını
ceketi kaykık
dengeler yeleği
düşmesin duruşu

tayfası dehşet bir çete reisi
papyonuyla Cevat Kurtuluş
göbekte Necdet Tosun
şarkılar bir Hazinses

esas oğlana yangın kızı
rol icabı yanaşma
sürükleyerek götürecek ağasına
kız bir çığlık ağlayış
çaresiz esas oğlan
bozuldu filmin akışı
dayanamadı Tekçe'mizin yüreği
kendi eliyle everdi sevenleri
alkış alkış alkış
kim takar ağayı

artık aldırmam kaşlarını çatmasına
ne kadar sıksa kendini
biliyorum çehresi çocuk gülücüğü
bu nasıl kötü adam
bir yıldız kadar sevilen

Sydney, 1997

Akşamsefası

Batman HADEP İl Başkanlığına Tuhaf Bir Türk Seçildi!..

CEZMİ ERSÖZ

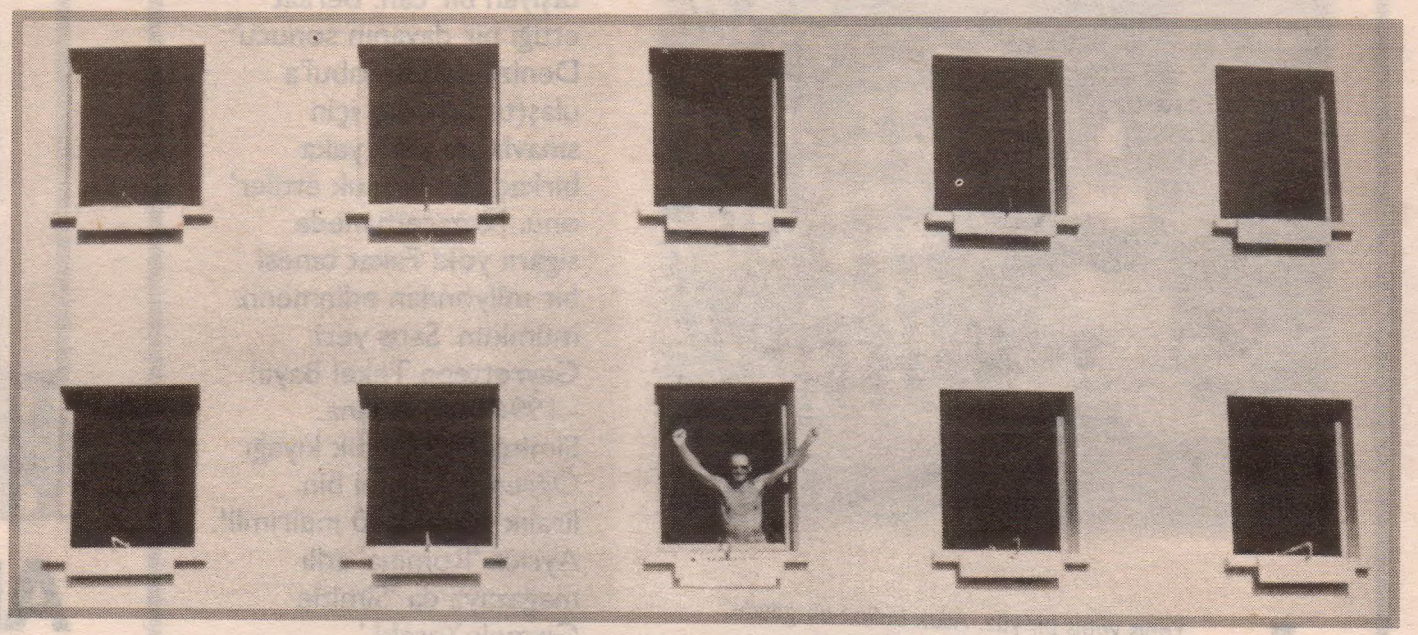

Göz doktoru **Şakir Kakaliçoğlu** tuhaf, çok tuhaf bir adam... Batman'da beni konuk ettiği evinin bahçesinde, gecenin bir yarısı, içtiğimiz rakıdan değil en çok hayatımızı vakitli vakitsiz yaralamış olan kederlerden, ölümlerden, hasretlerden bir hayli sarhoş olduğumuz bir anda masada **Kant'**tan, **Hegel'**den **Nietzhce'**den metinler okuyup; **birgün buralarda, bu acıların hükmündeki coğrafyada çok şey değişecek,** diyebilecek kadar umutlu olduğu için çok tuhaf...

Sen bir Giresunlusun, denizden uzak yaşayamazsın, senin ne işin var Batman'da? diye sorduğumda. **Giresun'u, oradaki insanları çok özlüyorum, ama burada da yolda gördüğüm herkese selam veriyorum, herkes selamımı alıyor, bu o kadar büyülü bir şey ki, bilemezsin, işte bu yüzden buradayım en çok** dediği için çok tuhaf...

Beş yıl doktorluk yaptığı **Diyarbakır'**dan sonra tayini **İstanbul'**a çıkmış; ama o altı ay sonra: **Ben Batman'da görev yapmak istiyorum,** diye o yıllar (1992-93) sabah ve akşam olmak üzere günde iki kişinin enselerinden tek kurşunla vurularak öldürüldüğü ve adı **"ölüm kenti"**ne çıkmış olan **Batman'**a tayin ettirmiş kendisini... Bu isteğiyle de benzersiz bir tuhaf o...

Batman onu, dünya iyisi bir Kürt kızıyla nikahlandığı gün, nikah dairesinin yakınlarına düşen ve sesi insanların yüreğini karartan, davetsiz bir roketle karşılamış!..

Onun deyişiyle bölgede düşük yoğunluklu bir savaş, ama Türkiye'nin başta batısı olmak üzere heryerinde **yüksek yoğunluklu bir unutma** sürüyordu... Bu yüzden kan hep içeri akıyordu.. Kirli bir savaşın, kirli kanı...

Bütün bunları yaşayınca daha öncekilere hiç benzemeyen radikal bir tuhaflıkla kendini Kürt halkına, bu halkın acılarına, sıkıntılarına, hasretlerine adadı ve **Batman HADEP** il başkanlığına adaylığını koydu...

Ben ona *sen bir Türksün, HADEP'e seni hiç il başkanı seçerler mi, bu bölgede bunun bir örneği var mı,* diye sormadım...

Ama o bana Rus şair **Yevtuşenko'**nun Nazilerin **Babi Yar'**da yaptığı Yahudi katliamına şiddetle karşı çıktığı için, kendisine, *sen bir Rus'sun neden karışıyorsun bu işe?* diyenlere, **bu katliama karşı çıktığım için asıl şimdi gerçek bir Rus'um** deyişini hatırlattı...

Sonra sustuk, sonra ikimizin de gözlerimizin önünden, yüreklerimizi yırtan ve artık hiçbir şeyin eskisi gibi olmayacağını derin bir sızıyla hatırlatan görüntüler geçti...

Yedi aylık bebekleriyle gözaltına alınan anneleri, yataklık suçundan yıllarca hapse mahkum edilen ve kesilmiş ağaçlar gibi hüzünlü 80 yaşındaki dedeleri, haysiyetinden başka tutunacak kimsesi kalmadığı halde tecavüze uğrayan gelinleri, bölgedeki gerçekleri anlatan gazeteleri sattıkları için satırla doğranan, henüz bir serçe kadar bile ömür sürmemiş, melekler kadar saf ve cesur olan esmer çocukları... Sabrın ve en güçlü tesellilerin bile çaresiz kalıp terkettiği yakılmış köyleri, acıdan ve kederden dilsizleşmiş göç yollarını...

Ve ölümleri... O hayata sevdalı, bu yüzden erken gelen vedayla son bakışları kırgın ve gökyüzünde hiç yer bırakmayacak kadar yeniden soluk almayı özleyen ölüleri seyrettik kimbilir kaçıncı kez; ve varlığımızın sınırlarını yakma pahasına...

İşte belki de tam bu anda evinin önündeki yolları sökerek geçen panzerlerin üzerindeki ışıldaklar gözlerini kör eden bir acımasızlıkla onu ve ailesini tarıyorlar, ardından polisin video kamerası bu ışık tarrakasında kimliğini ve ideallerini **bölücü** ve **sakıncalı** olarak kayda geçiyordu...

Oysa o iyi kalpli, cesur, ama en çok da tuhaf biriydi...

Tuhaf biri olmasa güzel bir çoğunlukla **HADEP'**in bölgedeki ilk **Türk** il başkanı seçildiğinde, nasıl böyle birşey olduğunu soranlara, **ne olur bunu bu kadar abartmayın, asıl önemlisi burada Sokrates'i Arapça orjinalinden okuyan imamlar var, asıl bu insanları inceleyin** der miydi...

Çok üstüne gelenleri; **bir Türk olarak HADEP'in Batman İl Başkanı seçilmem inanın çok önemli değil, burada mücadele eden her Türk rahatça il başkanı olabilir, ama asıl şu köşede bir anahtarcı var, bütün gün Ravel'in Bolerosu'nu dinliyor, çok entellektüel bir insandır, gelin tanıştırayım, sizi** diye ısrarında diretir miydi...

Çok çaresiz kaldığı zaman merkez ilçe yönetim kurulu üyesi **Veli Ömer'**i örnek gösterir, **bakın,** der miydi son bir gayretle: **Bakın, benim il başkanı olmam ne ki; Veli Ömer bir imamdır, bir din adamadır; ama Marksist klasikleri ezbere bilir, üstelik diyalektiğe inanır, gelin sizi ona götüreyim, konu sizi açmazsa Latin Edebiyatı'ndan bahseder ve Latin Edebiyatı'na tutkusu yüzünden, okuduğu romanlarla birlikte 12 Eylül öncesi nasıl gözaltına alındığını anlatır size...**

İmamların, mellelerin (yörede din adamına verilen ad) neden halkıyla birlikte zulme karşı direndiğini soranlara, yine bir din adamının sözleriyle cevap verir: **Kuranı Kerim'e inananlar nasıl zalimlerin yanında yeralırlar; nasıl cinayetlere göz yumar, hatta nasıl cinayet işlerler; çünkü Kuran'da ibadetle ilgili 60 ayet varsa zulmü yasaklayan 700'den fazla ayet vardır...**

Polisler daha önce nasıl bastılarsa o il başkanı olduktan sonra da öyle, yani çok eski, çok kanıksanmış bir alışkanlıkla **HADEP'**i basıp, içerde kim var, kim yok gözaltına tehdit altına, işkence altına götürdüklerinde o kadar insanın içinde en çok ona kızıp, en çok ona öfkelenmişler. İl başkanı olduğu, insanlara bilinç ve umut verdiği için değil, nasıl bir **Türk HADEP** il başkanı olur diye; evet en çok bunun için yüklenmişler ona ve durup durup, *bu durum bizim çok ağrımıza gidiyor, yapmayacaktın,* demişler... Oysa o binbir tuhaf haliyle ve böylesi yerlerde asla geçerli olmayacak, o çok eski kibarlığıyla bir türlü, **ben şimdi asıl insan bir Türk oldum, neden bu kadar üzülüp hayıflanıyorsunuz ki,** dese de, bu sahiciliğe, bu bıçak sırtı insanlık gerçeğine onlara bir türlü inandıramamış...

Onun bu tespitine inanmamakla kalmamış, merkez yönetim kurulundan bazı arkadaşlarına, *siz hala dağa çıkmadınız mı?* diyerek, onları meşru zeminlerden kopartmak isteyip tamamen karşılarına almak amacını taşıyan barışa hiç şans tanımayan tutumlarını ve iflah olmaz kuşkularını sürdürüp durmuşlar...

Peki, böylesi cinnetin günlük bir alışkanlık halinde yaşandığı bir ortamda nasıl böylesi çocuksu bir umutla varolabiliyorsun; yoksa ayakta kalabilmek adına ve kendini avutmak zorunda olduğun için mi her bahar, her gün doğusunda, her ölümle hayatın adeta bir kader dansı yaptığı o ertelenmesi imkansız trajik anda bu umut masalını bir son dua gibi, bir yaşam telkini gibi kalbine mi fısıldıyorsun, diye soruyorum ona...

Ama onun yanıtı çoktan hazır bu soruma: **Umut masalı filan değil bu, adım gibi eminim, eğer Barış Treni engellenmeyip 1 Eylül'de Diyarbakır'a ulaşsaydı, o treni inan 500 bin kişi karşılayacaktı... Ne olur abarttığımı düşünme, çevre illerden, ilçelerden insanlar Barış Treni'ni karşılamamaya kollarına serum şişeleri bağlanmış olarak geliyorlardı, çünkü polis yolları kestiğinde, hastayım, hastaneye yetişmek zorundayım, demek için insanlar bu masum oyunu da oynadılar; çünkü herşey Barış Treni'ni karşılamak içindi... Kum taşıyan kamyonların arasına saklandılar, kumların içine gömdüler kendilerini, haysiyetli bir barış içindi bütün bunlar...**

Hem nasıl umutlu olmam, ben... HADEP Genel Başkanı Murat Bozlak güvenlik kuvvetlerinin engellemeleri ve alabildiğine yağan yağmur nedeniyle Bingöl'de yapacağı konuşmaya üç saat geç ulaşabilmişti; oysa o sırada binlerce Bingöl'lü genel başkanı alandan hiç ayrılmadan, orada öylece, tarifsiz bir sabır ve dinmeyen bir heyecanla bekliyorlardı, genel başkan onlara yağmur nedeniyle konuşmasını kısa keseceğini söylediğinde insanlar buna büyük tepki gösterdiler, hayır uzun uzun konuş, bizi düşünme sen diye bağırdılar, nasıl bu kadar umutlu olabiliyorsun, derken bunu yaşadığımı biliyor muydun...

Bunu bilmiyordum, ama **Bingöl'**ün köylerine hala gıda ambargosu uygulandığını biliyordum.. **12 kişilik bir aileye bir ayda ancak 6 kilo un verildiğini biliyordum.** O bunları bana anlatırken alanda, hızı hiç kesilmeyen soğuk yağmurun altında inatla ve heyecanla bekleşen insanların öfkeden kutsallaşan o benzersiz ve insanın içine işleyip ölene dek silinmeyecek ifadelerinin nasıl olduğunu sanki gör-

Akşamsefası

müş, hissetmiş ve belleğime kazımışcasına biliyordum...

Peki, hepsi bu kadar mı, hiç umutsuzluk, gönülkırıklığı, hiç yılgınlık yok mu? diye soruyorum kimbilir kaçıncı kez önce susuyor, susması tedavisi mümkün olmayan kronik kibarlığından, olmasa hemen söyleyecek çünkü, bakışlarından anlıyorum... Sonra, dayanamıyor, dilinden dökülüyor: **Var,** diyor **olmaz mı, var ama, bize ait değil bu umutsuzluk, gönülkırıklığı, yılgınlık, işin kötüsü, size Batı'da yaşayan aydınlara, demokratlara, sosyalistlere, ben insanım ve barıştan yanayım diyenlere ait... Nedeni sizsiniz bütün bu saydıklarımın..**

Çok ısrar ettin, anlatayım, diyor ve ardından sökün ediyor isyan mı, sitem mi, bizden yana son bir umut arayışı mı olduğu kesin olarak belli olmayan, tanıklıkları, sözleri, **özellikle 28 Şubat'tan beri, yani devletin, buradaki acımasız savaşı unutturup, bütün dikkatleri, yapay olarak yarattığı laik-anti laik kavgasına çektiğinden beri, bizler geçmişte hiç olmadığı kadar baskı altındayız. Öyle ki partide erozyon üzerine bir panel düzenlesek bile polis gelip partimizi basıp, siz illegal eylem yapıyorsunuz, deyip oradakileri gözaltına alabilir!..**

Bizler artık bu baskılardan o denli bunaldık ki, siyasi etkinliklerimizi artık taziyelerden (ölen birini anma toplantısı) ya da düğünlerde gerçekleştirebiliyoruz. Partimizin Siirt ve Bismil il başkanlıklarını ziyaretleri zorbalıkla engellendi. Susurluk Mitingi'ne katılmamız engellendi... Batı'daki hiçbir parti bu engellemeleri bir faksla bile olsun kınamadı...

Evet, haklıydı düşüncelerinde, sözlerinde; yaşadığı yöredeki fotoğraf, Batı'ya gönderilirken üzeri düşmanlığın provakasyon kalemleriyle adeta tanınmaz hale gelene dek çarpıtılıp bozuluyor, öyle gönderiliyordu... Sorun bölgedeki fotoğrafın hiç çarpıtılıp, bozulmadan, üzerine düşmanlığın provakasyon kalemleri hiç değmeden Batı'ya ulaştırılmasıydı...

Bunun içinse Batıdaki insanların sonsuz desteği, ardı hiç kesilmeyecek ilgisi, en zor durumda bile gölgelenmeyecek olan sevgisi ve barış inancı gerekliydi... Savaştan kendi kötücül iktidarlarına sağlam bir çıkar geleceği uman silah ve medya tekellerinin acımasız gücü ancak böyle kırılabilirdi: **Fotoğrafın gerçeğini insanlara en kısa zamanda ulaşabilmesiyle...**

Bu da öyle orada, yani batıda, hiçbir şey yapmadan, sadece bekleyerek ve yorum yaparak olacak bir şey değildi...

Bu fotoğrafın gerçeğini gelip buradan alıp batıya götürmenin ağır bir bedeli vardı...

Bu bedeli ödemeye göze alanların hakkıydı ancak barış ve sonsuz kardeşlik.

Yoksa kan hep içerlere biryerlere akacaktı... Kirli bir savaşın, kirli kanı...

HADEP'in **Batman** il başkanı olan Giresunlu **Dr.Şakir Kakaliçoğlu bu fotoğrafın gerçeği batya bir ulaşabilse bu ülkeye mutlaka barış gelir,** diyordu ne olursa olsun, bu dileğiyle, barışı isteyen ve bunun için hayatını ortaya koyan bütün o güzel ve tuhaf insanlar gibi sevilmeyi hakediyordu...

Verdiği selamları görmeyenlerin birgün elbet görüp karşılık vereceğini umuyor ve ardında umut olduğunu hissettiği bir boşluğa hiç durmadan selam gönderiyordu...

İncir Çekirdeğini Nasıl Dolduramadığımı Canlı Telefon Bağlantısında Anlatacağım.

ŞEBNEM İŞİGÜZEL

Her akşam televizyon kanallarındaki ana haber bültenlerinde pilli uçan bir halıyla dolaşırken aynı istekle yanıp tutuşuyorum: Birisi de çıkıp benimle canlı telefon bağlantısı kursa... Gülgün Feyman dese ki, **"Sayın İşigüzel televizyonunuzun sesini biraz kısar mısınız?"** hemen o dakika telefonumun sesini kısar Reha Muhtar'dan, lafı ağzıma tıkan Vakko etiketli spikerlere kadar herkesin sorusunu yanıtlarım. İlk sorunun cevabı zaten ezberimde: **"Olay nasıl oldu bize anlatır mısınız?"**

Önce yutkunup hemen anlatmaya başlarım. Ama şimdiye kadar beni ana haber bültenlerine canlı canlı bağlayacak bir olay cereyan etmiş değil. Önemli değil, ben bu olayın nasıl cereyan edebileceğini biliyorum. Bu konuda başkalarının yaratacağı tesadüflere de kalmak istemiyorum. Akmerkez'de alışveriş telaşında olacağım da birisi önümde soygun yapacak da ben de onun fotoğarfını çekeceğim de o günün akşamı kendimi canlı telefon bağlantısında **"Fotoğrafı çeken kahraman kız"** olarak bulacağım. Ben bu işi elimde kıytırık japon makinası varken önümde bir soygun oluvermesi ihtimaline bırakamam. Artık karı koca kavgaları bile canlı telefon bağlantılarına aday, kocamla en gürültülüsünden bir kavgaya tutuşsam Reha Muhtar bana **"Alo iyi akşamlar efenim"** demez mi sanıyorsunuz? Ufuk Güldemir'in dikkatini çekmek için ise bu kavgayı Kathlen Turner, Michael Douglas'lı **"Güller'in Savaşı"**na çevirebilirim. Üstelik evimiz tıpkı o filmdeki gibi tam ortadan ikiye ayrılmaya hatta ölümcül tuzaklar kurmaya pek müsait. Böylece, Hülya Avşar'a sinir olan Gülgün Feyman beni evimden arayıp reytinglerce kişinin önünde sorabilir: **"Orada neler oluyor bize anlatır mısınızzszzzz?"** Kafamı bir kilise çanının içine sokmuş etkisi yaratabilecek o son **"sınızzzz"** hecesini duyar duymaz herşeyi anlatırım. Anneme, kardeşime, babama en yakınıma nasıl anlatırsam o rahatlıkta televizyona da anlatırım. Cumartesi annelerinin gözleri önünde, polislerin copladığı öğrencilerin önünde, açların, evsizlerin, işkence gördüklerini söyleyenlerin, sonradan haksız yere yıllarca içeride yattığı ortaya çıkanların önünde herşeyi anlatırım. Televizyonların ana haber bültenleri bu hakkı bana tanıyor. Onlar bir anneye **"Çocuğunuz ne zamandır kayıp?"** diye sormaktansa bana **"İncir çekirdeğini nasıl doldurdunuz?"** diye sormayı uygun buluyor. Onlar en yüce, onlar en büyük, onlar televizyon kafalı birer insan. Gözleri önünde cereyan eden Kumkapı davalarına, cinayet ve eylemlere de tek bir insan gibi bakıyorlar. Bu haklı bu suçlu, bunu asalım bunu besleyelim. Bir dakika yanlış yaptık; bu iyi şu kötü, yeni hedefimiz de şurada duruyor. **"Şimdi bir telefon bağlantımız var sayın seyirciler..."** Ben en çok bize **"Sayın"** demelerine bozuluyorum. Oysa biz televizyondaki ana haber bültenleriyle el ense tokatız. dedim ya evi **"Güller'in Savaşı"**na çevirsem bir telefon bağlantısıyla derdime tüm Türkiye'yi ortak edip Gülgün Feyman'la Reha Muhtar'ı kahretmem mi? Madem onlar benim derdimi soracak, ben onlara telefon başında herşeyi anlatacak kadar yakınız lütfen artık şu **"sayın seyirciler"** hitabının üstünü örtelim. Hani o Çanakkale'nin köyünde düğün sırasında evleneceği çocuk vurulan gelin kız Kanal D spikerine ne güzel demişti: **"Bak ablam olayı sana anlatayım"** Aynı gelin kız Ali Kırca'ya da **"Abicim"** diye hitab etmişti. O küçücük köyde yaşanan hikaye nasıl da ayağımızın dibine kadar gelmişti... O köye muhabir ve kameraman arkadaşımızı taşıyan helikopter inmiş hikayeyi sıcak sıcak önümüze koymuşlardı. Haberin eli, pantolon kemerine sıkıştırılmış ruhsatsız silahları alıp devlete teslim etmeye ya da o tetiği çekmek için bekleyen ellere **"Yapmayın kardeşim"** demeye yeterli olamamıştı ama o günün canlı telefon bağlantısı kotarılmıştı.

Bizim kebapçı siparişlerle birlikte gönderdiği kartvizitinin arkasındaki **"Lüzumlu Telefonlar"** bölümüne bütün televizyon kanallarının numaralarını eklemiş. Ne iyi etmiş. Artık herkes **"Seni polise şikayet ederim"** yerine **"Seni televizyona veririm"** derken böyle bir şey gerekliydi.

Derdiniz benim gibi yalnızca canlı telefon bağlantısı değil de ekranda şöyle bir görünmekse (banttan) size İstiklâl Caddesi'ne ya da Bakırköy Meydanı'na çıkmanızı öğütlerim. babaannemle altı ay önce İstiklâl Caddesi'ne çıkarken rahmetliye şakadan tembihlemiştim: **"Televizyoncular sana soru sorarsa cevap verme"** diye. Televizyoncular dilimden düşüp önüme çıktılar, gelip babaanneme **"Türk kadını daha uzun mu yaşıyor, patates kabız mı yapıyor"** gibi bir soru sordular. Rahmetli de **"Kızım ben konuşurdum ama torunum evden çıkarken konuşma diye tembihledi"** Aynı günün akşamı babaannemle Kanal D ana haber bültenindeydik. Babaannemin görüntüsünden önceki son cümle şuydu: **"Sorumuza en ilginç cevabı şu yaşlı kadın verdi."** Benim biricik babaannem onların **"şu yaşlı kadını"** oluvermişti. Nerede yaşanılıyor ya da yaşatılıyorsan olan Türkiye'de herkesin televizyona çıkıp gerek Gülgün Feyman'la gerek Reha Muhtar'la iki çift laf etme şansı var.

Ne mutlu bana ki bu yazıdan sonra benimle de canlı telefon bağlantısı kurabilirler. Gülgün Feyman **"Televizyonunuzun sesini kısar mısınız?"** der ben kumandayı bulamam, kocama canlı canlı **"Yine üstüne mi oturdun, kalk şuradan"** diye sorarım ya da Reha Muhtar soyadımı **"Şebnem İçigüzel pardon Şişigüzel, Adıgüzel, Pekgüzel"** diye söyler hep birlikte güleriz.

Akşamsefası

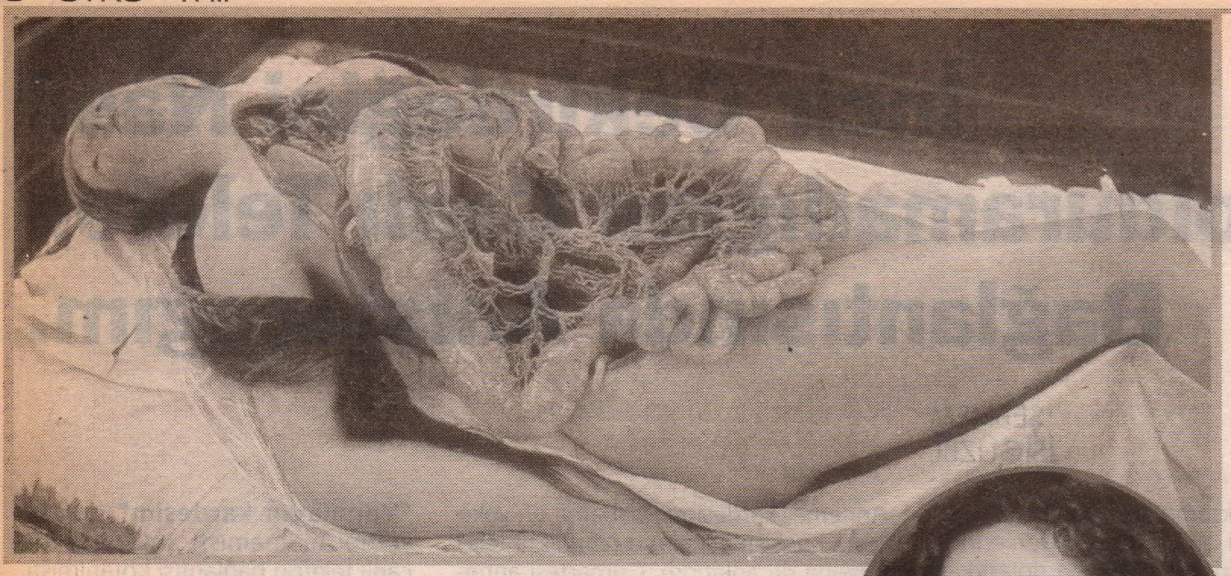

Yılbaşı Reçeteniz!

KANAT GÜNER

Hummalı bir şekilde 98'e hazırlanıyormuşsunuz. Kırmızı donunuzu, hindinizi tavuğunuzu, kuşunuzu hazırlamışsınızdır, biraz noel babaya torbacı muamelesi olacak ama narkotik isteklerinizde vardır, en azından alkole baş vuracaksınızdır. Nacizane benim küçük bir reçetem olacak, fakat özenmeyin tamam mı?

Esrar yeni yıla maymun girmenizi sağlayacaktır. değişik şekillerde alabilirsiniz. Yirmi beş gram toz esrar bulabilecek kadar şanslı iseniz, bildiğiniz kek hamurunu hazırlayın içine tozu döküp bildiğimiz kek gibi pişirin. İki dilim bütün gece sevindirik yapacaktır. Yalnız ciddi olmanız gerekiyorsa, mayışmamanız lazımsa ya birtane tek kağıtlı saracak veya esrardan uzak duracaksınız. Joint sarmasını bilmiyorsanız beni çağırın veya biraz tarif edeyim.

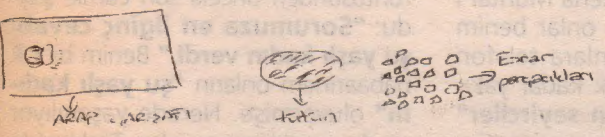

Arap çarşafını tercih ediniz, yapışkanlı kağıtların yapışkanı hassas ciğerlerinize zarar verir. Kağıdın üstüne tütünü onun ortasına da esrar parçacıklarını koyup kıvırın, sonra da bir kartviziti yırtıp zıvana dediğimiz filtreyi takın.

Jointiniz içime hazır, genelde esrar tek başına içilmez, başkalarıyla paylaşılır, siz ve arkadaşınız yeni yıla takıntısız relax gireceksiniz, esrar en uygun, yalnız üstüne tatlı birşeyler yemeyi unutmayın, çünkü kan şekeri dengeniz bozulacaktır, kısa süreli başka yan etkisi de yoktur.

Eroin takılacaksanız, bulmak çok zor olacağı için doğal olarak heyecandan adrenalinde salgılayacaksınız, böylece hem speed (hareketli) hem de dingin bir psikolojiye sahip olacaksınız. Aynı tribi, eroin ve kokaini karıştırarak da elde edebilirsiniz, biraz tuzluya mal olacaktır. Kansız olmasını istiyorsanız eroini burundan almayı tercih edin, yok kan görmek istiyorsanız, önceden bir adet insülin iğnesi edinin nöbetçi eczane sorununuz olmasın. İğneyi hazırlamak için bir kaşığa, suya, limon tuzuna ihtiyacınız olacak, iğneyi kaynatıp güzel bir damardan enjekte edebildiyseniz, yeni yıla kendi kendinizle barışık, dingin, taklalarla gireceksiniz, kimse sizi huzursuz edemeyecek ama sizi öyle gören herkes huzursuz, irite olacaktır. Eroini almadan önce de sonra da içki içmek hem tehlikeli hem de anlamsızdır, içmek için zorlanmayın. Bu arada kanınız temiz olduğu için bir miktar kaşınacaksınız, paniklemeyin.

Tavsiye Etmem !

Kokain ve tanrılar, tanrıçalar, yeni yıla olympos'dan aşağıdakileri seyrederek girersiniz, çok paralı değilseniz başka hiçbir şey yapamazsınız. Mükemmel hissedeceksiniz sevişmek isteyeceksiniz, hiç yerinizde duramayacak, kendinizi herşeye muktedir hissedeceksiniz. Tanrılığınız veya tanrıçalığınız kokainin etkisi geçipte düşüşe geçtiğinizde yerini sürüngen hislerine bırakacaktır, tam tabiriyle eşşekten düşmüşe döneceksiniz, eşşeğin g..üne gireceksiniz de denebilir. Paranız varsa hemen yeni bir doz almaya çalışacaksınız. Kokaini de hem burundan hem damardan alabilirsiniz.

Bütün bu kötü maddelere ulaşmak için polisi karşınıza almanız gerekecek çünkü bunları noel baba değil, birtakım kötü adamlar size sağlayacaktır. Diğer taraftan iyi adamlar yani eczacılar da size kafa yapacak yani algı değişiklikleri yaratacak draglar verebilir, yani iyi niyetle hazırlanmış ilaçları siz kötü niyetlerle kullanabilirsiniz, yani akinetonu, tantumu, bazı öksürük şuruplarını, köpek kokanini...

Akineton parkinson hastaları için kullanılan, tableti ve iğnesi olan uzun süreli kullanılması gereken ilginç bir madde, akinetonla kasetlerin üstüne yağ sürüp yemeye kalkabilirsiniz, müzik setiyle poker oynayabilir, otobüste koltuğu boş sanıp insanların kucağına oturmaya kalkabilir sonra da hiçbir şey hatırlamazsınız.

Tantumla günlerce uykusuz ajite ve geveze olursunuz. Kodeinli öksürük şuruplarıyla, haleler, ışıklar görür, hayati kararlar verir, daha önce farketmediğiniz bir sürü şeyi tüm açıklığıyla farkedersiniz.

Köpek kokaininin hazırlanması biraz zaman alır, sıvı halindeki ilacı teflon tavada pişirip toz haline getirmelisiniz, sonra burundan kullanabilirsiniz. Yerinizden kalkamayacağınız için sigaranızı, kül tablanızı, çayınızı önceden yanınıza alın, karanlıkta adamlar, örtülerin altında kıpırtılar görebilirsiniz paniklemeyin, paniklerseniz de çok kısa sürecektir yeni bir çizgi çakmazsanız olur biter.

Eski bir tıp öğrencisinin oturupta böyle bir reçete yazması biraz ayıp oluyor tabi ama bunları ben icat etmedim, insanlar yüzyıllardır yemek yemeye ihtiyaç duydukları gibi kafalarını iyi yapmaya farklı düşünmeye, algılamaya ihtiyaç duydukları da gerçek. Benim anlattıklarım küçücük bir kısmı, daha neler neler var. Siz yine de hindinizin yanına bir kadeh şarap alıp yeni yıla çakırkeyf girin, fazla merak etmeyin...

Hadi bir kadehte benim için için...

Not: Esrar içmenin bir kuralı daha var, herkes bir nefes çekip yanındakine verir ve peygamber solda olsa sağdan döner, unutmayın, ayıplamasınlar.

Akşamsefası

Lole

MIGIRDİÇ MARGOSYAN

"Ana 'lole' ne zaman gelecağ?.."

"Uy! anan boyan heyran, on gün yatıp kalhtığtan sonra..."

On gün yatıp, on gün kalkmak ne kadar da uzun zamandı ey! yüce İsa, ey! Kiristos! melek yüzlü Meryem anamız, nur yüzlü İsa peygamberi doğurmadan lole'nin gelmeyeceğini zaten kilisemizin papazı Der Arsen'in her pazar ayinindeki tekrarlarından ezberlediğimizden, lole'nin bir an evvel gelmesi için her akşam cumburlop yatağa girer, Meryem anamızın doğurmasını dört gözle beklerdik... Aslında biz çocuklar yatağa girmek için pek de hevesli değildik ama, "hadi çabuğ yatağa!" diyen babamızın toprak damlı, kerpiç evimizin tek odasında bizlerin bir an önce uyumasını dört gözle beklerken, az sonra da idare lambasının loş ışığı altında anamızın koynuna girmek için sabırsızlandığını, nereden bilebilirdik ki!

"Ana hadi lole'ye söle bugün gelsin..."

"Uy! toprağ başan... Ula lole heç bugün gelir?"

Sahi istediğimiz zaman neden gelmezdi, neden hep rüzgârın "vuu, vuuu, vuuu" estiği karlı bir kış gününü beklerdi. "Hadi artığ yatın!" diyen babamızı duymazlıktan gelerek bacı, kardeş yer yatağında taklalar atarak eğlenirken, "yatın! yoğsa lole gelmez ha!" denince neden yorganımızı başımıza çekerek, bir taraftan da lole'nin tez gelmesi için dua ederdik?..

Ve, Allah baba dualarımızı duyar, önce anamın kulağına şöyle mi fısıldardı:

"Kız Hıno! Hadi tenbellik etme, sabah erkenden, horozlar öter ötmez kümesteki kart tavuklardan birini avludaki su arkının başında kes, tenceredeki sıcak suyun içine yatır, tüylerini iyce yol, tavuğun içini pirinç, kuş üzümü, baharat, badem ile doldur, karnını yorgan iğnesiyle dik, tencereyi habeşe, ateşe yerleştir, tavuk suyundan çorba ile bir de pilav pişirmeyi unutma! Unutma bugün lole!.."

Ve, Allah baba, dualarımızı duyar, sonra da babamızın kulağına şunu mu söylerdi:

"Oğlum Sıke! akşam iş dönüşü Yoğurt Pazarı'ndaki manavlara uğra; elma, armut, portakal, ayva, nar, kestane al, hamalın sırtına yükle, evin yolunu tut, Dört Ayaklı Minare'nin yanındaki leblebiciden leblebi şekeri, kabak çekirdeğiyle bir de yarım kilo şamfıstığı almayı sakın ihmal etme! Çocuklar dört gözle seni bekliyor, unutma! Bugün lole!.."

Vee, anam Hıno ile babam Sıke, Allah'ın buyruğunu yerine getirir, biz çocukların "lole" dediği "noel" akşamı yer sofrasını sıkça yediğimiz ayran aşı, ya da mercimek çorbası yerine; tavuk çorbası, kızarmış tavuk ve pilavla donatırken neden lole'nin sık sık gelmediğini düşünürdük...

Sonra? Bakır sinimizin etrafına bağdaş kurar, sininin etrafındaki renkli mumları yakar, her zaman bir arada görmediğimiz meyvaları afiyetle yerken bu gecenin ardından daha kaç kez yatıp, kaç kez uyandıktan sonra Tanrı'nın biz çocukları yine böyle bir lole akşamında unutmayacağının hesaplarıyla uğraşır, nar gibi kızarmış odun sobasının yanıbaşında bir taraftan kestane pişirip, pestil, ceviz, kuru üzüm leblebi şekeri ve özellikle nar yerken anamızın sesi kulaklarımızda küpe olur asılırdı:

"Narın tenelerini kimki 'bi tene' yere tökmeden yese, o cennete gider!.."

Beceremezdik, tüm gayretlerimize rağmen narın taneleri minik avuçlarımızın aralarından kayar hep dökülürdü, üzülürdük... Sedirin baş köşesinde, anamın evden yaptığı şarabı tas tas içerken bizleri seyreden babamızın avuçlayıp odanın ortasına savurduğu şamfıstıklarını kardeşlerimle kapışırken, attığımız kahkahalardan acaba daha mı güzeldi cennet dedikleri yer, bilemiyorduk...

Lole... Bir zamanlar, Diyarbakır Gâvur Mahallesi, Hançepek'te karlı bir kış akşamında sokak kapımızın şakşakosunu şak! şak! şak! çalan babamın hamalın sırtına yüklediği kocaman bir küfe içindeki meyvaların tadıydı...

Lole... Bir zamanlar, dışarda lapa lapa kar yağarken, kireç badanalı odamızda minik idare lambasının solgun ışığıyla, renkli mumların kucaklaştığı gecenin heyecanıydı...

Lole... Şimdilerde, geride kalan kırk yılın ardından Gâvur Mahallesi'nde sönen idare lambalarının, yanmayan mumların, yakılmış, terkedilmiş evlerde yenmeyen meyvaların buruk acısıdır..

Lole... Şimdilerde bacaları tütmeyen odun sobalarıyla, yanıbışanda olgun narların yenmediği, Gâvur Mahallesi'nin viraneleri arasında karlı, ayaz gecelerde "vu, vuu, vuu" esen rüzgârın çığlığına uzaklardan gelip karışan baykuş ötüşleridir...

ülkene sahip çık

KUTLUKHAN PERKER

İKİNCİ MEŞRUTİYET'İN İLANINDAN SONRA YAYIMLANAN 'SERBESTİ GAZETESİ' YAZARI HASAN FEHMİ BEY, 5 NİSAN 1909'DA GALATA KÖPRÜSÜ ÜSTÜNDE KURŞUNLANDI.

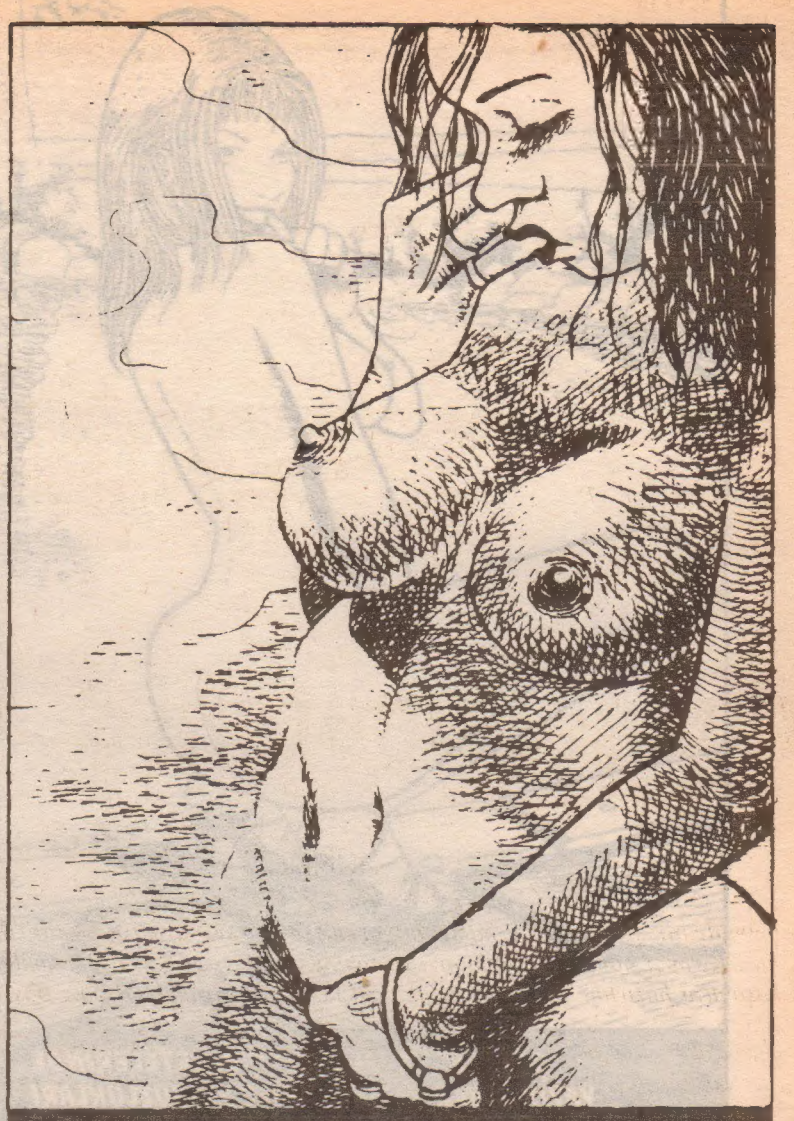

'OSMANLI' VE 'SADAYI MİLLET' GAZETELERİNDE YAZAN AHMET SAMİM BEY 9 HAZİRAN 1910 GÜNÜ BAHÇEKAPI'DA VURULARAK ÖLDÜRÜLDÜ...

UZLAŞILMASI GÜÇ VE ÇEVRESİNE KORKU SALAN BİR GAZETECİ OLAN HASAN TAHSİN BEY, ÇERKEZ EŞREF ADLI BİR KİRALIK KATİL TARAFINDAN İPLE BOĞULARAK ÖLDÜRÜLDÜ.

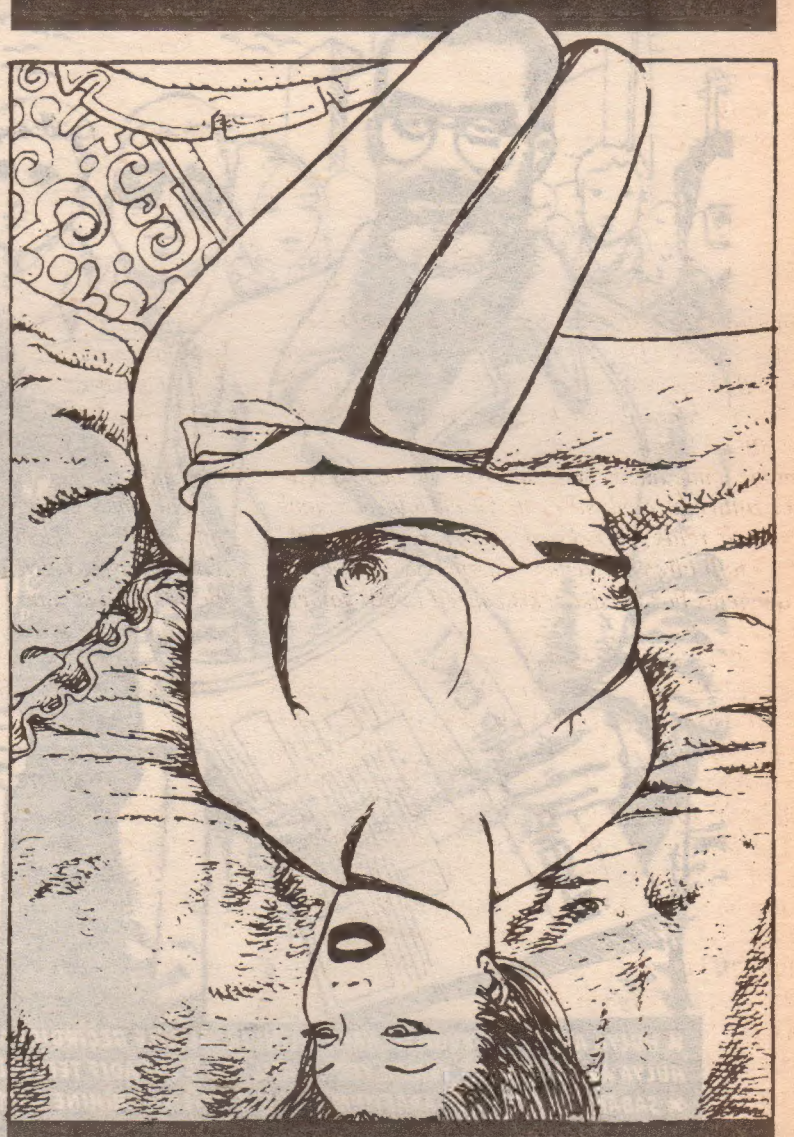

CESUR YAZILARI İLE YOLSUZLUKLARA SAVAŞ AÇAN CUMHURİYET GAZETESİ YAZARI UĞUR MUMCU 24 OCAK 1993 TARİHİNDE ARABASINA KONULAN BOMBANIN PATLAMASI SONUCU KATLEDİLDİ.

'ŞERRAH' VE 'SERBESTİ' GAZETELERİNDE YAYINLANAN YAZIRALIR İLE YOLSUZLUKLARI GÜNDEME GETİREN ZEKİ BEY, 10 TEMMUZ 1911'DE EVİNE DÖNERKEN KURŞUNLANDI.

'EVRENSEL GAZETESİ'NİN GENÇ MUHABİRİ METİN GÖKTEPE, 4 OCAK 1996 GECESİ POLİS TARAFINDAN ALIKONULDU. ERTESİ GÜN CESEDİ BİR PARKTA BULUNDU.

× HÜLYA AVŞAR'IN SEVGİLİSİ KAYA ÇİLİNGİROĞLU İLE GEÇİRDİĞİ AMERİKA TATİLİNİN AYRINTILARI BU AKŞAM TELEVOLE'DE. HÜLYA AVŞAR NEREDE YEMEK YEDİ, NASIL TENİS OYNADI? TELEVOLE'DE. (12 MAYIS 1997 PAZARTESİ)

× SABAH GAZETESİ'NİN ARAŞTIRMACI GAZETECİLİK TARİHİNE DAMGA! SABAH'IN 'KORKUSUZ' MUHABİRLERİ ARAŞTIRDI VE BULDU. "JODİE FOSTER LEZBİYEN!" (9 MAYIS 1997 CUMA)

× GAZETENİZ RADİKAL'LE DEĞİŞİMİ YAKALAYIN. RADİKAL'DEN BÜYÜK GAZETECİLİK HİZMETİ. "BUGÜN MOTİFLER" KİTABI VE 'DİYET' YARIN 'MUCİZE DİYET' VE PAZAR GÜNÜ 'İÇEREK ZAYIFLA' KİTAPLARI RADİKAL İLE... (2 MAYIS 1997 CUMA)

× GEÇEN GÜN BEVLİYECİYE GİTTİM. DOKTOR "ŞİKAYETİN NE?" DİYE SORDU. BEN DE "PENİSİMDE YANMA VAR" DEDİM. "BİR ŞEY DEĞİLDİR CANIM. BİRİLERİ ANIYORDUR" DİYEREK BENİ EVE YOLLADI. (SERDAR TURGUT, 4 MAYIS 1997 CUMA HÜRRİYET GAZETESİ)

Günlerden Bir Gün

İHSAN OKTAY ANAR

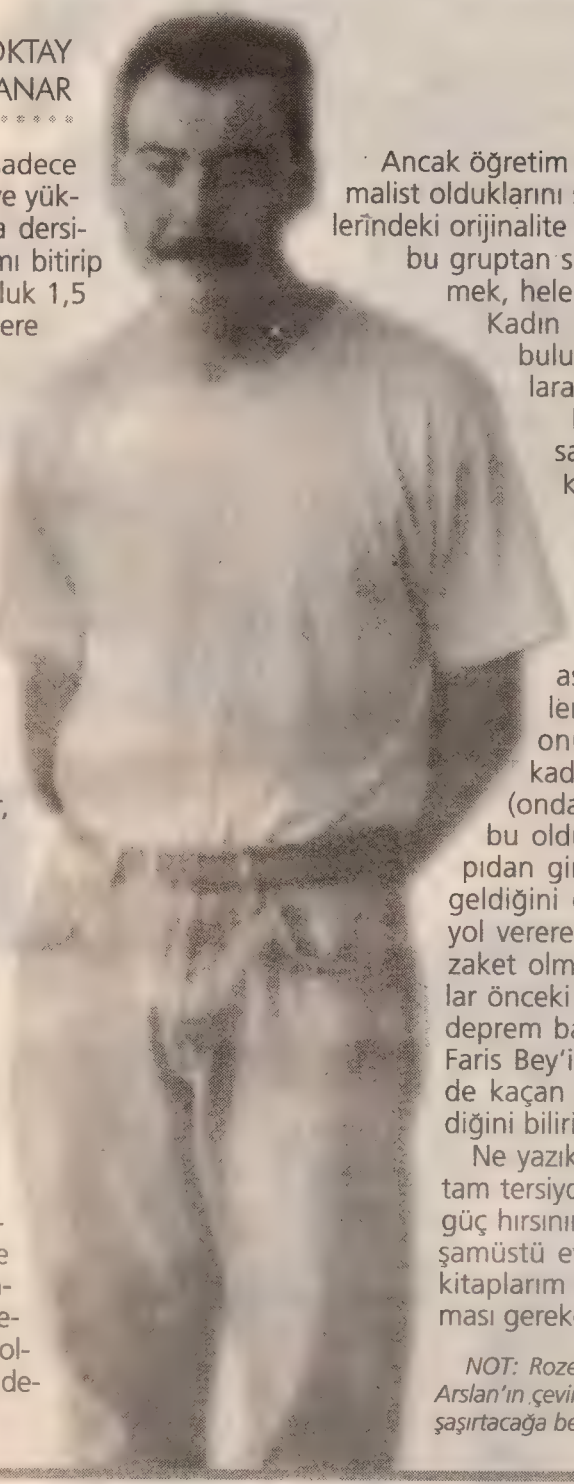

Bugün kolay geçeceğe benziyordu. Çünkü sadece hem sabah hem de öğleden sonra, doktora ve yüksek lisans öğrencilerine verdiğim iki Yunanca dersinin sınavlarını yapacaktım. Acele etmeden kahvaltımı bitirip otobüs durağına koştum. Belediye otobüsüyle yolculuk 1,5 saat sürecekti. Fakülteye eriştiğimde üstelik, öğrencilere dağıtacağım soru kağıtlarını fotokopide çoğaltmam gerekiyordu. Her şeye rağmen, sınava tam zamanında girdim.

Günümü akademik olmayan konular üzerinde düşünmeye ayırmıştım. Ne var ki üniversite camiası üzerinde düşünmekten kendimi alamadım. Ortalamanın altında birinin üniversitede barınamayacağı doğruydu. Gel gör ki, ortalamanın üzerindekilerin bu kurumda yaşayabilmeleri belki çok daha zor gibiydi. Bunları düşünürken, o yıllarda akademisyenlerin alaya aldıkları Ohm, Pasteur, Edison gibi isimler aklıma geldi. Galiba insanları, "olanlar ve yapanlar" diye ikiye ayırmak mümkündü: Bilim adamı olanlar ve bilim yapanlar, romancı olanlar ve roman yazanlar, zengin olanlar ve zenginliği üretenler gibi...

Hatırlarım, yıllarca önce, yani henüz asistan olduğum zamanlardı. Bilgisayar denilen "garibe" üniversiteye yeni girmişti. "Klasik" akademisyenler onun kullanım imkanlarını bilmiyorlardı. Zaten çoğunun bu konuyla ilgilendikleri de pek söylenemezdi. İşte o yıllarda, Bilgisayar Mühendisliği Fakültesi'ne, FORTRAN dilini öğrenmek için gittiğimi hatırlıyorum. Asıl amacım, önermeleri sembolik dile çevirip, bilgisayarın bunlardan sonuçlar çıkarmasını sağlamaktı. Fakat bu teşebbüsümü birçok akademisyen, "Kendi konusu dışındaki şeylerle ne hakla ilgileniyor?" diye yadırgamıştı. Bu, elbette yıllar önceydi. Şimdi ise bu fakültenin bütün öğrencilerine bilgisayar dersi verilmeye başlandı! Üstelik, o yıllarda beni çekiştirenlerin hepsinde şimdi bilgisayar var. Ben ise bu yazıyı, emektar mekanik daktilomla yazıyorum. Aslında bunun bile fazla olduğunu söylemeliyim. Çünkü bir metni yazmak için sadece üç şey gerekir: Bir kağıt, bir kalem ve bir yazar...

Ancak öğretim elemanlarının **bir kısmının** bu kadar minimalist olduklarını söyleyemem (fakat yayınlarının sayısı, eserlerindeki orijinalite ve bilimsellik itibariyle minimalisttirler.) İşte bu gruptan sınıf atlama özlemiyle yananlar için terfi etmek, hele hele "profesör olmak" büyük bir amaçtır. Kadın elbiseleri giyen bir erkek gibi, bir yolunu bulup profesör cübbesini sırtlarına atarlar. Bunlara "travesti profesörler" diyorum.

Ne var ki, çok değerli öğretim üyelerinin sayısı hiç de az değildir. Gerçekten de, bu karanlık tabloyu aydınlatan ışıklar da vardır. Fakültemde olağanüstü saygı duyduğum ve örnek almaya çalıştığım bir kişinin, Dr. Faris Hariri olduğunu itiraf etmeliyim. Ona yaşını hiç sormadım. Ama 60 yaşlarında olduğunu tahmin ediyorum. Sudan asıllı olan Faris Bey için öğrenmek ve bildiklerini paylaşmak çok önemlidir. Sanıyorum, onun kadar bilgili olsaydım, yine Faris Bey kadar alçakgönüllü olmayı asla başaramazdım (ondan öğrenmem gereken tek şeyin belki de bu olduğuna zaman zaman inanıyorum.) Bir kapıdan gireceği sırada benim (ya da başka birinin) geldiğini görünce, o yaşına rağmen karşısındakine yol vererek utandırır. Ancak bunu yapmacık bir nezaket olmadığını okurun bilmesi gerekir. Çünkü yıllar önceki bir kurul toplantısında, ansızın şiddetli bir deprem başlayınca, çok yakınında olmasına rağmen Faris Bey'in kapının yanında beklediğini, panik içinde kaçan profesörlere büyük bir kibarlıkla yol verdiğini bilirim.

Ne yazık ki birçok öğretim üyesi, Dr.Faris Hariri'nin tam tersiydi. Bilme arzusunun değil, ünvan, şöhret ve güç hırsının yönettiği gölgelerin arasından sıyrılıp, akşamüstü evime döndüm. Çalışma odam, masam ve kitaplarım beni bekliyordu. Bu dünyada daha yapılması gereken çok şey vardı.

*NOT: Rozenthal'in **Erken İslam'da Mizah** adlı eseri, Ahmet Arslan'ın çevirisiyle IRIS yayınlarından çıktı. Eser, sağ intelligentia'yı şaşırtacağa benziyor. Okuyucuya tavsiye ederim.*

Karıncalar Sarhoş Kollarıma Ağır Ağır Tırmanmaktalar

CHARLES BUKOWSKI

karıncalar sarhoş kollarımda ağır ağır
yürüyorlar ve Van Gogh'un bir mısır
tarlasında oturup dünyanın canını
bir çiftleyle almasına izin veriyorlar,
karıncalar yine sarhoş kollarımda ağır ağır
yürüyorlar ve Rimbaud'ya da
silah kaçakçılığı yapmak ya da altın
bulmak için kovaların altına bakmak kalıyor.
Aman tanrım, karıncalar sarhoş kollarıma
ağır ağır tırmanmaktalar,
Pound'u bir tımarhaneye tıktılar
Crane'nin de denize pijamalarıyla
atlamasına sebep oldular,
karıncalar, karıncalar sarhoş kollarıma ağır ağır
yürümekteler
içki sayesinde sörf tahtalarına ve
lavobalara ve ayçiçeklerine erişebilmekteyim
daktilo bir kalp krizi misali masadan düşer
ya da ölü bir Pazar boğası misali,
ve karıncalar sarhoş ağır ağır ağzıma tırmanırlar
ve gırtlağından içeri girerler,
onları şarapla gargara yapıp yutarım
sonra da perdeleri açarım
karıncalar tel perdenin üzerindedirler
caddededirler
kilise kulelerine tırmanmaktadırlar
araba lastiklerine saldırmaktadırlar
yiyecek başka şeyler aramaktadırlar.

Aksamsefasi

Sessiz Ev, Cevdet Bey ve Oğulları, Beyaz Kale, Kara Kitap, Yeni Hayat romanlarının yazarı ve de Rüya'nın babası

Orhan Pamuk Anlatıyor:

Ben Çocukken...

Ben çocukken, belirgin bir şekilde *'sevimli çocuk'* derler ya, kendi kızımı da şimdi öyle görüyorum, sevimli çocuk'tum. Bütün çocukluğum tanımadığım amcalar, teyzeler ve de kadınların sürekli bana gülümsemeleri, tatlı tatlı bakmaları ile geçti. Herkesin de bana söylemesinden, *'küçükken sevimli bir çocuk'* olduğumu biliyorum. Sonra hepimiz de olur ya, 13-14 yaşıma geldim, burnum bir yere gitti, kaşım bir yere gitti, çenem bir şey oldu, bütün o sevimlilik gitti ve bütün o tanımadığım insanların bana verdikleri gülüşlerin, tatlı tatlı bakmaların hepsi kayboldu. Korkunç kederli bir dönem başladı benim için. Diyelim ki 10 yıl tanımadığım insanların bana tatlı tatlı gülümsemeleri ile geçti ve hayat sanki benim için kolaydı. Sonra birden insanlar yaptıkları torpilden ya da bana tanıdıkları hoşgörüden vazgeçip kendilerinden birisi gibi davranıp kafama vurmaya başladılar. Bu konuda da hiçbir tecrübem olmadığı için fena dayaklar yedim. Alındım. Bu yüzden lise, üniversite yıllarım acıklı, öfkeli ve tabii ki Dostoyevski'yen intihar, öldürürüm, dünya infilâk etsin öfkeleriyle geçti.

40 Yaşından Sonra...

40 yaşından sonra ünlü olduğum için genç tanımadığım insanların sokakta o tatlı tatlı bakışları, gülümsemeleri başladı. Sanki 10 yaş ile 40 yaş

arasında doğadan gelen bir sevgiyi kaybettim, sonra da uğraşa uğraşa tekrar buldum. Fakat şimdi en sevdiğim ironi bazen şu oluyor: Şimdi beni 40 yaşında bilen, mesela annemin kuşağından birisi, şimdiki ünümle ya da tanınmış kitaplarımla ilgili birşey söylüyor ve sanki kederle; *"Ama sen çocukluğunda ne şeker çocuktun!"* diyor. Yani kitaplar asla onun çocukluğu kadar olamaz gibi..

Yaramaz Değildim...

Yaramaz değildim, derslerim genel olarak iyiydi. Ama çok çalışkan da değildim. Ailedeki iki kardeşten, çalışkan öğrenci abimdi. Sınıfta birinci olduğum olmuştur, Şişli Terakki'de okurken. Robert Kolej'de iyi öğrenci değildim. İyiydim ama harika bir öğrenci, yere düştüm bayıldım bir öğrenci değildim.

Tabii Hayat Zor...

Tabii hayat zor olunca siz de diri oluyorsunuz ve o zaman insan, hayatın bu anlayışsızlığı, kafana kafana vurmaları, seni küçümsemeleri, istediğini vermeyip, yukarıdan bakıp, seni tilt etmeleri karşısında boğuluyor ve kendine bir arka oda, kendi başına kalacağın bir yer açıyorsun. Orada hayal kuruyorsun. Hayallerinde imparator oluyorsun işte. O hayallerinde büyük adam olduğun odadan yazarlık başlar. Orada kurarsın, okursun, zenginleştirirsin herşeyi.

Ben Hiç Bir Zaman...

Ben hiç bir zaman okumayı, edebiyatı toplumsal bir iş olarak görmedim, yapmadım. Hani vardır ya, edebiyat grupları, arkadaş çevreleri falan hiç böyle bir şey olmadı. Ben hep tek başıma odada kendimi eğittim, odada kaldım. Ve hâlâ da biraz böyle bir sıkıntım var. Biraz toplumsal hayata çıkayım desem, ertesi gün yazamıyorum. Ancak sorumsuz bir gün olacak, o zaman yazabiliyorum. Yani toplumsal hayattan yazıya geçemiyorum. Ancak biraz duracağım Dostoyevski gibi, kendimi hiçbir şey gibi hissedeceğim. O zamanki ona benzeyen ruh halleri, eziklik başlayacak. Evet işte o zaman yazabileceğimi hissediyorum.

İlk Okuduklarım...

İlk okuduklarım resimli romanlardır. Teksas, Tommiks gibi şeyler. Daha okuma-yazma bilmiyordum. Ağabeyim okurdu, ben resimlerine bakardım. Resimli roman bende zaaftır. *Met-Üst* de bilir ya arada bir *"ya, bir resimli roman yapalım"* derim, sonra da sorumluluktan korkar kaçarım. Ve bu konuda daha klasikçiyim. Romanda ilk yazmaya başladığım zaman da deneysel olan az şey yazdım. İlk yaptığım şey daha klasik, görgülü mörgülü olsun isterim.

Kederimi Severim...

Kederimi severim. O benim en kıymetli, sadık arkadaşımdır. O bana derinlik verir, orada kederimle birlikteyken, herkesi anlarım. Kederim benim başkalarıyla iletişim kurmama, herkesi anlamama yolaçar. Kendimi kederime yakın hissettiğim zaman kendimi öteki insanlar arasında bir insan olarak değil de, herkesle kardeş hissederim.

Türkiye'de Edebiyat Dergileri...

Türkiye'de edebiyat dergilerinin en temel problemi popüler olamamalarıdır. Çünkü zaten Türkiye'de fakir bir edebiyat hayatı var. Hiç bir şekilde fakir bir edebiyat hayatında güçlü bir akım olmaz. Yani güçlü bir akım ne demek? Değişik, çok belirgin bir sesten, bir kişi değil, 10 kişi ve bunların sistematik olarak bu sesle bir sürü şey yapabilmeleri. Bu çok zengin, çok edebiyatçı olan bir yerde gerçekten olur. Genellikle olan bir arkadaş çevresidir. Onlar birbirlerinden etkilenirler. Böyle şeylerde şimdi pek yok, belki de var, ben bilmiyorum. *Hayalet Gemi* bir çizgidir mesela benim için. Ama çizginin ötesine oturmuş merkezde ; çizgilerin, yani bu tür gençlerin karşı olacağı merkezde kuvvetli bir çizgi yok. O olsun çok isterdim. Yani aslında gençlerinde, yaşlılarında bütün yazarların gözükmek isteyeceği, bir düşünce yazısını vermek isteyeceği, senede iki kere orada yazım çıksın, romanımdan parçayı buraya kabul ederler mi acaba, kitabım çıkınca onlarla röportaj yapmak isterdim deyip, çok satması gereken bir dergi yok. Dönem dönem güzel dergiler olmuştur: Ama bu bana çok önemli gelmiyor. Bunun olmasını isterdim. O zaman kendimi evde hissedeceğim, asıl kendimi ait hissedeceğim yer orası olacaktı.

Öküz..

Öküz... Şimdi benim de hayatta bir dergim var gibi görebilirim. *Öküz*'ü, yakın hissettiğim, tanıdığım, gittiğim, geldiğim, kötü şeylerinde sinirlendiğim, sonra *"oğlum burası senin evin değil, niçin sinirleniyorsun, bırak"* diye kendi kendime samimi olarak kızdığım yer, bir tek *Öküz* oldu. Birkaç kapağının yapılışına bile katıldım. Bu hoş birşey. Bu psikolojiyi hiç yaşamadığım için, yaşadığım zamanda ne olduğunu öğrendim. Kendini korunakta hissediyorsun. Kötü üretim de bir korunak oluyor. Çünkü oraya alışmış ve giriyor. Yalnız kendi hizmetinde değil oradaki sistemin yani evin, derginin hizmetinde hissediyorsun kendini. Hatalara ya da baştan savmacalıklara biraz daha açık olabiliyor zaman zaman. Ama öte yandan ben bir romancıyım, bütün enerjimi romanımın kaldığı o sırada yazmakta olduğum bölümün o cümlesine veririm. Bütün gücüm oradadır. Ve ancak onları bütün gücümü vere vere yazarım. Benim yaratıcılığım şöyle; kocaman bir dağ düşünelim, bir uç 'tık, tık, tık' itiyorum. Sonra bir daha. Tam en ucunu itiyorum ve bırakıyorum, bir adım, daha sonra. Bütün gücüm hep bir noktadadır. Bütün romanı düşünürüm roman bir dağ ise. Halbuki bir dergiye mensup olmak, her an aklın, duyarlılığın derginin başka yerlerine girebilecek şeylerde de olması. Belki bir anda beş on şey düşünebilirim. Ve bunları, benim o anda hissettiklerimi emip, yerleştirebilcek iyi, yaratıcı bir dergi olması gerektiğini düşünüyorum. En ideal dergi herkesin her yerinde yazabileceği, kalem oynatabileceği, en azından 5-6 yeri buna açık olan bir dergi. Yani o dergide çalışan insanlar yalnız bir iş yapmaz, beş altı iş yapabilir, düşünebilir ve dergiye öyle bakarlar. Ya da işte Türkiye'deki laçkalıkla birlikte kızdığım şeyler. İşte *"abi vakit mi var, bu kadar"* filan gibi şeylere çok kızıyorum. Dergide çalışan herkes derginin trajı düştükçe üzülsün, kederlensin, kavga çıkarsın isterim. Tabii derginin patronları da, sahipleri de aynı heyecanları, hevesleri taşımalı. En sonunda gemiye sahip olanlar bunu sürüklemeli, hissetmeli. Dergiye benim kederlendiğim, çalıştığım kadar uğraşmıyorlarsa o zaman ben de heyecanımı kaybederim. Bir sürü mekanizma var. Aslında o zaman şu da oluyor; *'iş idaresi'* diye bir şey. 8 kişi yanyana gelir, bir tane masayı ordan alıp buraya götürmeyi bağırmadan, kendiliğinden yapacaklar. En azından iş idaresi olarak. Dergide de yeni yeni keşfettim iş idaresi denen şey çıkıyor. Yani insanlara işi severek kendiliklerinden yaptırtabilme heyecanını nasıl vereceğiz. Mizahçılar yapıyor belki, ama edebiyatçılar...

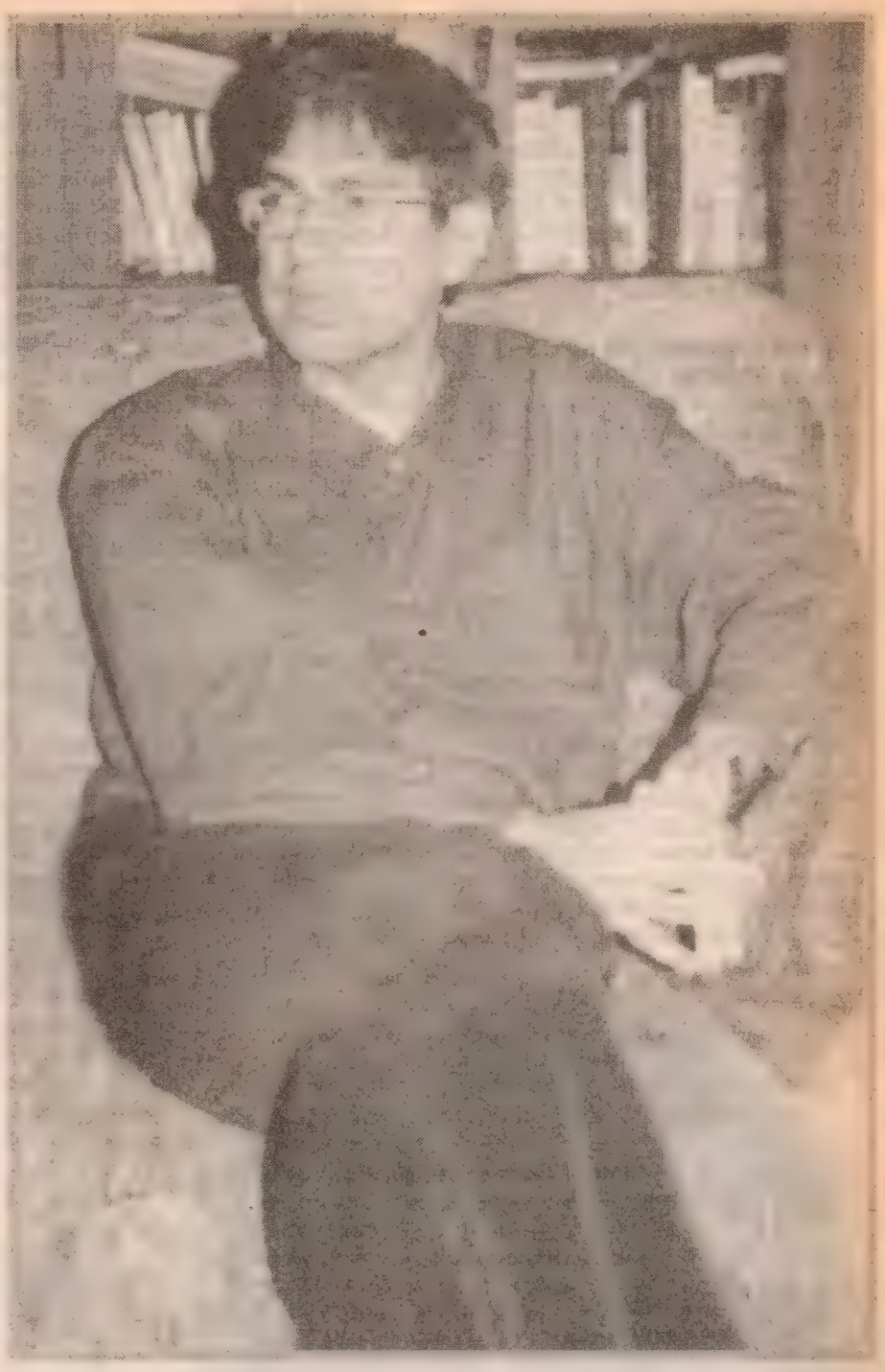

Kederimi severim. O benim en kıymetli, sadık arkadaşımdır. O bana derinlik verir, orada kederimle birlikteyken, herkesi anlarım. Kederim benim başkalarıyla iletişim kurmama, herkesi anlamama yolaçar. Kendimi kederime yakın hissettiğim zaman kendimi öteki insanlar arasında bir insan olarak değil de, herkesle kardeş hissederim.

İnsanlar İlk Başta...

İnsanlar ilk başta kendilerini toplumda yükselme vaadi ya da kısa ve dar çıkar, vaad istemeyen yerlere girdiklerinde kendilerini cesaretlendirerek büyük romantiklik, fedakarlık yaptıklarını söylüyorlar. İlk başta bunu böyle algılıyor olabilirler. Ama uzun vadede insanların o türden büyük bir fedakarlık yaptığını düşünmüyorum. Aslında girdikleri yerde, değişik bir şey olduğu için, tehlikeli bir şey olduğu için, eğer kendilerinde bir yetenek varsa, o tehlikeli ve değişik şeyi kaldırabilecek çapta iseler oradan zaferle çıkıyorlar. Yani oradan kendileri kazanmış ve değiştirmiş olarak çıkıyorlar. Orada yenilgiye uğrayan romantiklikleri enayiliğe dönüşenler o romantikliğin gerektirdiği nitelikleri, becerileri ve sürekliliği olmayanlar. İşte onların bir romantikte olması gereken derin düş-

Akşamsefası

gücü olmuyor. Düşleri de başkalarından ödünç alınmış, sınırlı düşler oluyor. Derin bir düşgücü olmadığı için o düş tüneline, o hayal alemine giriyorlar ve bir yerde bitiyorlar. O zaman diyorlar ki *"aabi hayallere kapıldım, ben fedakarlık yaptım, kendimden vazgeçtim, ama sonuçta ne oldu? Oldu mu bak?"* Ama aslında o adamda onun altından çıkacak kapasite yok ki ağabey! *Ha ha ha..*

Bunu söylemek çok acı...

. Bunu söylemek çok acı bir şey ama hayatta belki de toplum bize hayallerimizle kapasitelerimiz arasında bir ilişki kurmayı öğretmedi. Ama belki de toplum bize bunları öğretmemeli de. Bir sürü kafasını duvara çarpan adam da olmalı belki hayatta. E, birazda çarpmalıyız. O konuda bir ahlak çıkaramıyorum ortaya. Bu konuda *'hesabını yanlış yapmış insanlar'* beni üzüyor. Ama bakıyorum hayatın dokusu içerisinde hesabını yanlış yapmış insanlardan da aramızda ordular geziyor. O zaman hayatımız, yanlış yapmak mı? Biraz böyle bir şey var. Ama işte tekrar *"amma çok hesabımızı yanlış yaptık abii, hep fedakarlık yaptık"* diyen adamlara da böyle bakmıyorum. Fedakar diye bakmıyorum. Biraz da fedakar değil de yanlış diye baksana sen şu adama. Yanlış kısmının altını çizsene demek istiyorum.

Birkaç dilde...

Birkaç dilde özellikle İngilizce ve Fransızca gibi, dillerde yayınlanmak için başarılı olmak lazım. Genellikle hep aynıdır. Bir Türk yazarı için böyledir yani. Ben şimdi 16 dile çevriliyorum, bu dillerin hepsine Türkçe'den giremezsiniz. Ben şimdi Korece'ye çevriliyorum. Kore'de Türkçe bilip de yayınevine tavsiye edecek biri yok. Ben İngilizce okunduğum için,İngilizce'de başarılı olduğum için Korece'ye çevriliyorum. O zaman demekki önce İngilizce, belki Fransızca, Almanca gibi dillerde başarı elde etmek lazım.

Parlak bir şey...

Parlak bir şey bulduğun vakit, parlak birşey bulduğunu gösterirsen, o parlak şey parlaklığını kaybeder. Parlaklığın bilinci, parlak şeyin yanında duyulmayacak. Güzel birşey bulduğun vakit, güzel bir şey buldum diye çıkardığın ses o güzelliğin yanına sokulmayacak. Bu, estetik kuralıdır. Güzelin güzelliği biraz da şaşırtmacasındadır. Halbuki sen, *'ben ne güzel buldum'* der, ya da bunu düşündürdüğünü ima edecek bir tutuma girip, o güzelliği o niteliklerinden dolayı sürdürmeye ve uzatmaya çalışırsan güzel de güzelliğini kaybeder. Güzel, başka, ona benzemeyen şeyler arasında parıldar, farkedilmemiş gibi dururken. Bir üçüncü şey, iyi bir şey bulursam bunu sanki ben bulmuş gibi değil, okuyucu bulmuş gibi yapmak isterim hep yazılarımda. Yani parlaklığı kendisine benzemeyen şeyler arasına yerleştirirsem, okuyucu onu sanki kendisi keşfetmiş gibi olur.

Bir hayat ilkesi olarak genişleteyim bunu. Ün, sevilmek, çekici olmak, ilginç olmak gibi şeyler de bunları dolu dolu tabağın üzerine koyar; *"al oğlum ye hadi bakiim"* diye masasının üzerine koyarsan, okuyucunun ya da etkilemek istediğin kişinin üzerinde bu yeterince etki yaratmaz. Onu masanın kenarına bırakıp, o kişiye sanki başka şeylerden konu açarak koyacaksınız masaya, ama biraz kenara.. O adam bulacak sizi. Ya da kız, sizin orada pencereden dışarı dalgın dalgın baktığınızı farkedecek, yoksa ona bakıp *'Clark'* çekmeyeceksiniz yani. İnsanların bunları seçiş yönleri vardır. Ben hep şık ve parlak giyinmek isterim aslında, ama birşey beni kıyafetlerimde hep tutar. Esprime kadar bir tutukluk ama bir yandan da tutarlı bir strateji olduğunu sandığım, ilgi çekici ya da güzel olan bir şeyi yerleştirme... Bunun da bir ahlak yanı var. Minimal bir dengeleme yanı var. Bunlara dikkat ederim. Yazarlarda da dikkat ederim gerçekten. Bulduğu güzelliği köpürtenler, farkında olduğunu bize göstere göstere yapanlar, bir tane güzellik bulup, çok memnun olup, gerisini koyverenler kaybederler.

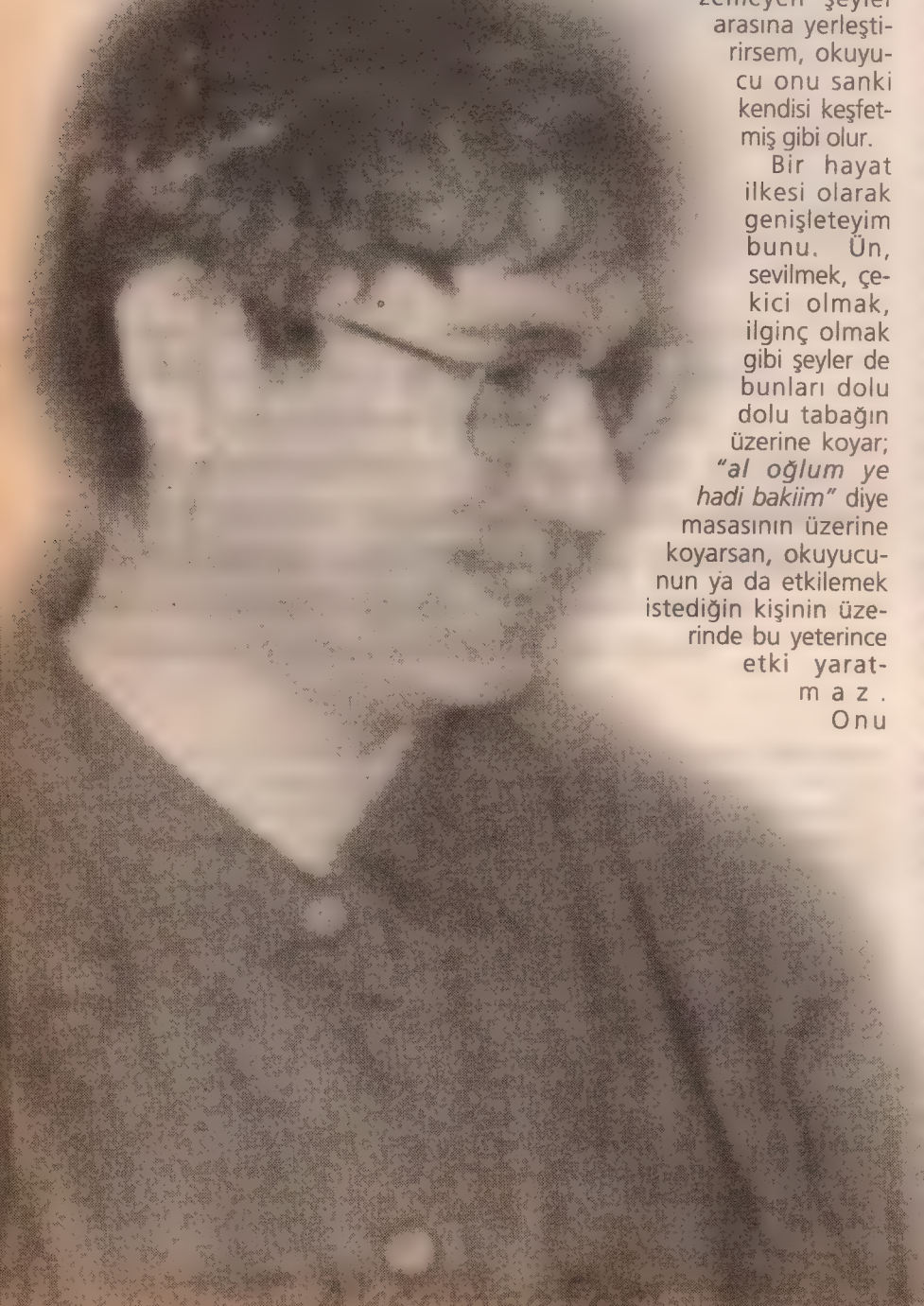

Bir malzemeyi romana...

Bir malzemeyi romana çeviren, yazarın anlatma tutkusudur. Yazarın sürükleme yeteneği, içinde pırıl pırıl yanan ve okurlara; *"ben sizi peşimden sürükleyeceğim"* dediği o bağlılıktır. Romanın arkasında, en sonunda bizi alıp götüren, bir kısmı yazarın inancından, o tuhaf enerjisinden, cümlelerin arasına sinmiş bir şeyden, bir esrardan gelen bir çekicilik vardır. Bence, bu gizli çekicilikten, enerjiden ve her yazarda birazcık değişik olan bu sihirden başka hiçbir kuralı yoktur romanın.

Dolmakalemle Yazıyorum...

Dolmakalemle yazıyorum. On saat masa başında, akvaryum gibi bir bilgisayar ekranının, bir lambanın, camın başında olmak istemiyorum. Elle yazmayı daha zahmetli, daha insanî buluyorum.

Sabırlı Bir Yazarım...

Sabırlı bir yazarım. Ortalama, günde yarım sayfa yazarsam mutlu oluyorum. Çok çalışıyorum. Ömer Kavur'la senaryo çalışırken onun söylediği kavramla söyleyeyim: *'yükleyebilirim'*. Yükleme alışkanlığım var. Bir cümleye yüklerim. *'Ahmet okula gidiyor'* derim. *'Ahmet karlı bir günde okula gidiyor'* derim. Yükle babam yükle. Ama bu yüklemelerde bir denge sağlarım. Biri öne çıkar, biri yeşil vagon gelir, hepsi pembe giderken biri sarı, biri kırmızı, sarıya alışmışsan mavi çıkartırım. Okuyucuya bir alışkanlık ve beklenti vermek, sonra onu kırarak bir şaşırtma etkisi yaratmak, bu gibi şeyleri hep yaparım. Dil kullanımım da böyledir.

Evet Sigara...

Evet, sigara!. *Öküz* ilk haftalık şeklindeyken *"Sigarayı Nasıl Bıraktım"* diye bir yazı yazdım. Tüm ayrıntılarıyla sigarayı bırakmanın ne kadar zor olduğunu, ama bıraktığımı anlattım. Ama buna rağmen sigarayı çok istediğimi, hâlâ çok istediğimi biliyorum ve o yazıda da bunu yazdım: Hâlâ sigarayı çok istiyorum, meselâ bir dolmuşa, taksiye bindiğimde şoför sigara içiyorsa, hemen bazıları atmak istiyorlar sigarayı, ya da pencereyi açıyorlar. Halbuki ben o sigaranın kokusunu çok seviyorum, hatta pencereyi kapasın, sigarayı içmeye devam etsin istiyorum. En ideali de bu. Buna mani olmak için de eskiden *"sigaranızın zararı yok"* diyordum. Sonuç *'sigaranızı'* lafını duyar duymaz atıyorlar. Onun için *"pencerenizin kapalı olması önemli değil. Seviyorum sigarayı"* gibi tersinden tecrübeli bir cümle koyuyorum ki sigarayı atmasınlar. Bir gün bir taksiye bindim. Gene aynı mesele, şoför pencereye şöyle bir dokundu, ben dedim ki; *"kardeşim, hiç açmayın pencereyi çünkü ben sigaranın kokusundan..."* lafımı bitirtmedi, döndü, *"okudum Orhan abi"* dedi. Taksi şoförü, *Öküz*'de okumuş o sigaralı yazımı. Bu hikayelerden en şıkı. Gene gelişigüzel bir taksiye bindim. Taksim'de indim, sordum *"kaç lira?"* baktı işte *"40 lira"* dedi, 50 lira verdim *"Tamam"* dedim. Döndü *"teşekkür ederim Orhan bey"* dedi. *Öküz* beni meşhur etti. *Ha ha ha.*

Kitaplarımı ben hep komik diye yazdım. Genellikle komik olarak okunmadıklarını düşünüyorum. Yani ben gülerim fakat okuyucudan bu gelmez. Ne kadar acıklı olsa da trafik kazasına da gülerim, romanda o sırada muavinin elindeki şişeyle düşmüş halini anlatırken de gülünç birşey bulmaya çalışırım. Pek çok şeyde mizah yaptığımı zannederim, okurlara bu geçmez.

Kitaplarımı Ben Hep...

Kitaplarımı ben hep komik diye yazdım. Genellikle komik olarak okunmadıklarını düşünüyorum. Yani ben gülerim fakat okuyucudan bu gelmez. Ne kadar acıklı olsa da trafik kazasına da gülerim, romanda o sırada muavinin elindeki şişeyle düşmüş halini anlatırken de gülünç birşey bulmaya çalışırım. Pek çok şeyde mizah yaptığımı zannederim, okurlara bu geçmez. Ama şunu da söyliyeyim; ben yalnızca alay ediyorum onlar ciddiye alıyor değil, ben tabii ki dramatik ve ruhsal bir yapı da koyuyorum ortaya. Fakat öte yandan burada şöyle bir şey de yapıyor olabilirim, kendi kendine yazar düşünür ya, ben diyelim ki nispeten senin hoşuna giden bir şey yapıyorum, fakat sonra hemen onun yanına başka bir şey yapıyorum ve güme gidiyor. Yani yaptığım şakayı sahneyi boşaltarak sahneye almıyorum. Kendi şakamı kendim öldürüyorum. Farketmiyormuş gibi yaparak. Demin söylediğim strateji bir yerde de benim yaptığım şeyi öldürüyor olabilir. Ama bu doğrudur, ben de böyle bir şey var. Uzun vade-

de bunun iyi birşey olduğunu düşünüyorum. Şuraya getireceğim sözü. Kimi zaman hissediyorum ki, okur benim kitaplarımı, benim anlaşılmasını istediğim kadar anlamıyor. Ama orada bir şey olduğunu çok iyi seziyor. Bunu en iyi biçimde bir okurum bana telefonda söyledi. *"Kitaplarınızı çok seviyorum" "Ne anlıyorsunuz?", "Bilmiyorum ne anladığımı ama çok hoşlanıyorum."* Buradan anlaşılan şeyin de şu olduğunu düşünüyorum; *doluluğun, bunu uğraşılarak özel güç verilmiş bir hamle ile yaratıldığını* okur görüyor. Okudum sıkıldım diyenler de bana kalırsa görüyorlar.

Benim Aklımda da Güncel...

Benim aklımda da güncel konuları ele alan pek çok roman var. Tehlikeli olan, güncel konuların kendisi değil, güncel konulara güncel cevaplar yetiştirme gayretidir. Tarihin en ücra köşesinde uyuklamakta olan bilgi de, bugün bizi en acil şekilde yardıma çağıran bir durum da, bir roman için malzeme olabilir. Sorun, bunlarla beslenen, ama bambaşka bir dünya yaratabilmektir. Yazarlık, dünyanın çağrısına istenilen cevabı vermeyip, kendi cevabını verebilmektir. Ama daha önemlisi, kendi cevabını ilginç bir biçimde de verebilmektir.

Bütün Bu Rezaletlerden...

Bütün bu rezaletlerden, insan haklarının gaddarca çiğnenmesinden huzursuzluk duyuyorum. Ünlü bir yazar olarak bu konulara müdahale etme ayrıcalığım var. Etkili oluyor, olmuyor, o ayrı bir konu. Bu da benim toplumsal, politik yanım. Burada siyasi insana dönüşüyorum. Ama romanlarımda bu zihniyet yok. Çünkü 1970'lerden öğrendiğim bir şey varsa, o da acil siyasi yarar sağlamak için yazmanın, çoğunlukla kötü eser üretilmesine yol açtığıdır. Öte yandan her sabah, gazeteleri açıp birilerinin vahşice öldürüldüğünü, işkence gördüğünü, liseli çocukların okullarından alınıp işkencehaneye çekildiklerini görmek edebiyatın yetersizliğini hissettirebilir, insanın yıpranmasına ve suçluluk duygularına yol açabilir. Ama insan gerçekten yaratıcı olabilmek için, dünyanın dışında, sahte, gerçekdışı bir oyun dünyası yaratmalı, aklını özgürce işletip, olup biten herşeyi ters çevirmeli, sorumsuz bir oyunculukla gerçekleri raydan çıkarabilmeli, yazar şımarıkça bir cesaretle dünyayı romanında değiştirebilmeli ki, dünyanın esasını görebilsin. İnsan ancak ahlaki ya da politik bir yarar beklemediği zaman gerçekten yaratıcı olur. Dostoyevski'nin romanlarını önce Çar okuyup, sansür ediyordu. Ama bu onun dünyanın en büyük romanlarını yazmasına engel olmadı. Yalnız, siz haksızlıklara karşı çıkmak isteyen, bu çekimi hisseden, gece uykularını kaybeden bir insansanız yani...

Bu Ülkede Gençken..

Bu ülkede gençken en çok neye öfkelenir insan? Şuna; genç olduğumuz zaman idealler ya da mükemmeliyet kafanızdadır. Ve bütün dünya eksiklik, çukur, kötülük doludur... Bu duyguyla yaşarsın, bunun yanında cinsel mutsuzluk ve yalnızlık yatar. Bu, hem son derece tahrip edici duygudur, hem de küçümseyici bir duygu. Bana kalırsa yaratıcılığı da besleyen bir şeydir. Genç uzlaşmama duygularını benimser. Bu kısıtlanmış ve cinsel yalnızlığın verdiği bir çeşit kötülük duygusu, ilerdeki güneşli bir cenneti düşleme yeteneğini besler. O cennet hakkındaki hayaller bize, mükemmellikler, idealler olarak kapımızda gezinir, ama dünyayı sürekli eksik ve kötü görmek bizi gençlikte ancak birazcık daha sonra farkedeceğimiz bir sürekli ikiyüzlülük içerisinde yaratır. Çünkü dünya sefil, o mükemmeliklerden, ya da ideallerden uzak bir yer olurken ne yazık ki biz bu dünyanın içinde yaşamaya da mecburuz. Gerizekalı hocaya, profesöre gülümseriz, merdivenlerde gördüğümüz kelek sınıf arkadaşına *"naaber Hamdi"* (hiç bir Hamdi alınmasın, ha ha ha) deriz. Sokakta, günlük hayatımızı sürdürebilmemiz için insanlarla sürekli işbirliği ya da uzlaşma yaşarız. Halbuki hayat bize bir mükemmelikler olarak ya da bir kurgu olarak gözükmektedir. Gençliğimin temel derdi buydu. Bununla ilgiliydi. Bunun da en sonunda biraz cinsel yanı olduğunu sonradan keşfettim diyebilirim.

Yeni Bir Edebiyatta...

Yeni bir edebiyatta buluş, yeni bir şey, ancak şimdiye kadar hiçbir şekilde yanyana gelmemiş iki şeyi yaratıcılıkla yanyana getirmekle olur. Onlar yanyana geldiklerinde aralarında bir elektriklenme olursa, bir üçüncü şey çıkar ortaya. İşte bunu yapmaya çalıştım. Siyası olarak da Türkiye'deki Batılılaşmacı eğilimin bugün bu kadar başarısız olmasının ve kenara itilmesinin nedeni de geçmiş kültürdeki simgelerden, metinlerden, geçmiş kültürün bu ülkenin biliçaltına kadar sinmiş olan metinlerinden, resimlerinden, eşyalarından ilham almamasıdır. Kendi yeni anlayışıyla onlara bakıp, yeni üçüncü bir şey çıkarmak yerine, yalnızca Batı'dan öğrenilmiş şeyleri kötü bir şekilde, ilham almadan tekrar etmesi, ama bu öğrendikleriyle de yeni hiçbir şey söyleyememesidir.

Türk Toplumunda...

Türk toplumunda *'orkestrasyon eksikliği'* hemen görülüyor. En son divan şiirinde gördüğümüz eklemeci, yanyana getirmeci kolajlar gibi. Başı, sonu, ana fikri ve dramatik bitiriş cümlesinin anlamı tamamen kaçıyor. Bu anlam kaçtıkça da iş, zıp zıp zıplamak, hop hop hoplamaya dönüşüyor. Yalnız orada bir yerde olmanın coşkusu kullanılıyor. Romancının yaptığı iş, tam da burada başlar işte. Zihnin olayları bir orkestrasyon içinde yanyana getirmesi, kompozisyon denen ve derindeki bir anlama işaret etmesi gereken bir sanat, bir disiplin ve hep bir merkez bulma, o merkez etrafında olayları toplama alışkanlığıdır roman.

Zaman Benim Yazmak...

Zaman benim yazmak istediğim romanlardır. Zaman, yapılması gereken işler, yazılması ve bitirilmesi gereken romanlar ve o güzel hikayelerdir. Yazamadığım günlerde aşağılık ve zavallı hissederim kendimi. Bu beni öldürür. Geçmişle uğraşmam. Nostalji ile yaşayan biri değilim. Tutku, hemen bize bir dramatizasyon, olup bitebilecekler konusunda belli bir senaryo ve önyargı verir. Duygularınız isyan eder. Ama hayat da budur zaten: Akıl ve duygunun çatışması. Yaptığımız, çatışmayı denetlemek ve hayatı yönlendirmektir. *Bitttiiii.. Ha ha ha ha ha ha...*

AksamSefasi

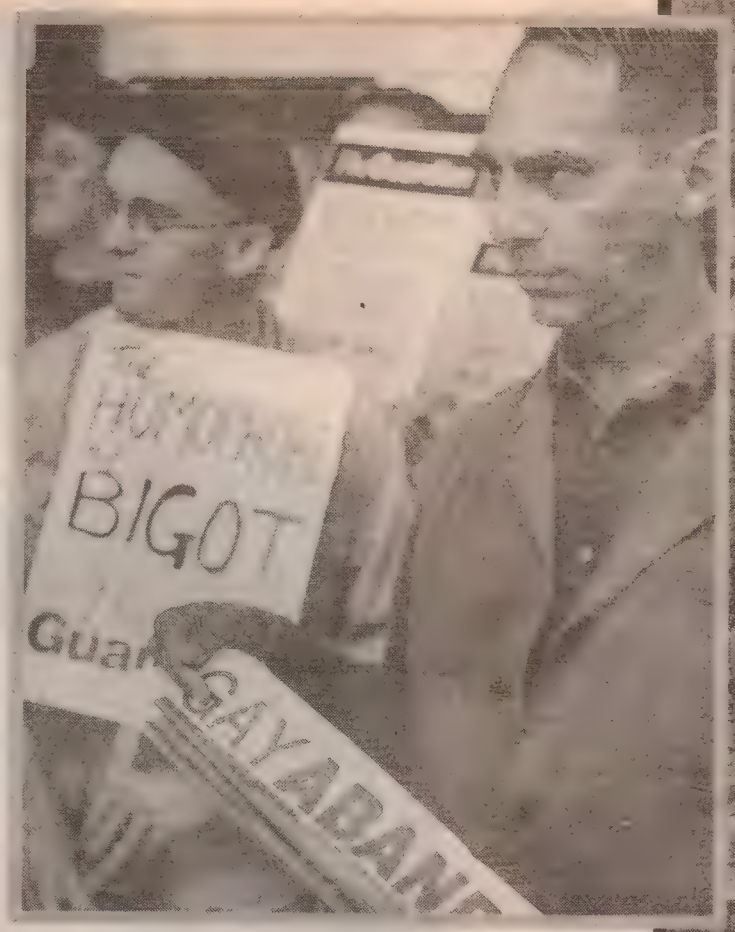

Sağda solda edepsiz Zeki Müren fıkraları üretilirken sanat güneşi ölünce neredeyse Devlet töreni yapılması. Ve hanımefendi sanatçı Bülent Ersoy'un "eşcinsellerden iğrendiğini" söylemesidir.

-Bond, Jane Bond

YEŞİM ÇOBANKENT

Hâlâ gösteriliyor mu bilmiyorum geyikler şahı bir film var, "En İyi Arkadaşım Evleniyor" diye. Orda esas kız Julia Roberts'ın çok yakın bir arkadaşını rupert Everett oynuyor. Adam inanılmaz çekici, akıllı, sofistike, bir orman kedisi kadar zarif, entellektüel ve eşcinsel. Filmin sonunda da gizemli adam pozlarında (ve kesinlikle çok şık) esas kızla dans ederken kızın kulağına fısıldıyor, "Bond, Jane Bond". Ben komik bulmadım pek ama sevgilim espriyi çok zekice bulup nedense dakikalarca güldü. Bense, bir kadın olarak mis gibi adamın (Rupert Evrett gerçek hayatta da eşcinsel) kadınlık aleminin elinden kum gibi kayıp gitmesine yanıp durdum. Bir de adamın kadın ismi almasına fena takıldım.

Neyse, bu filmin de işaret ettiği gibi tüm dünyada eşcinsellik ve entellektüellik birbirlerine hamburger ve ketçap kadar yakışıyorlar. Ama Türkiye'deki genel kafa karışıklığı ve görüş bulanıklığının yansımaları bu konuda da kendini gösteriyor. Ben ne entellektüelim ne de eşcinselim. Ve kıytırık bir üçüncü dünya ülkesinin çocuksu vatandaşlarından biri olduğumu bir an bile unutmadan, bu mevzuda bazı rahatsızlıklar duyuyorum. "Oralara gelene kadar rahatsız olacak bir araba şey var, bula bula bunu mu buldun" demeyin, kafama takılan bir sürü soru var, uykularım kaçıyor.

Mesela, kalbimi kırmış bir erkeğin canını şiddetle yakmayı istediğim ama bunu beceremediğim zamanlarda, birine "bir erkeğe edilecek en ağır hakaret nedir?" diye sormuştum. Adam, çok ünlü, duyarlılığı ve inceliğiyle meşhur bir şair-yazardı. Bir an bile duraksamadan, ".bne de. Bir erkeğin içine en çok bu laf oturur" dedi. Kimseye ".bne" demedim ama o günden sonra bu laf kafama çivi gibi çakıldı kaldı.

Amerikalı entellektüellerin pek sevdiği o "political corret" (ilkesel doğru) (zenciye siyah, eşcinsellere gay demek, vejeteryanlara saygı göstermek vs.) kavramı yine aynı yıllarda memleket yeni yeni ithal ediliyordu. Olayı anında kaptık. Modern, entellektüel ve solcu (birbirine çok yakışan bir başka çift) görünmenin en kestirme yollarından biri de eşcinselliğe ve eşcinsellere anlayışla yaklaşmak oldu. Pek çok insan kalben iman etmediği halde bu rolü oynadı, kültürlü ve eşcinsel arkadaşlar edinmeye özen gösterildi.

"Kalben iman etmedi" diyorum, çünkü tam olarak böyle hissetmek ve "su içmek kadar doğal" karşılamak için mahallelerin, mizah dergilerinin, dizilerin, filmlerin, politikacıların, gazetecilerin, dilin, ortak toplumsal bilincin hatta anne-babalarımızın toptan imhası gerek. Bu yüzden; geri kafalı damgası yeme korkusuyla hemen iyi-kötü önyargılar kullanıma ve dolaşıma sokuldu. En kolayı da buydu.

Cumhuriyet Dergi'nin Türk entelijansiyasında geçer akçe olduğu 90'ların başına kadar bir anket sayfası vardı. Zülfü Livaneli, Çetin Altan, Hümeyra, Ömer Kavur gibi ünlülerin (muhtemelen aralarında eşcinseller de var) yanıtladığı bu anketin en can alıcı sorusu şuydu; "17 yaşındaki oğlunuz eşcinsel olduğunu söylerse ne yaparsınız". Bu soruya, "Onunla konuşur, vazgeçirmeye çalışırım", "Birlikte psikoloğa gitmeyi öneririm" gibi cevaplar verilmişti. Yani, millet birbirine bol keseden "hoşgörü anıtıpayesi" bahşederken, çürüten eğlence dedikodu her nerede yapılırsa yapılsın "bilmem kim eşcinselmiş biliyor muydun" muhabbetleri en favori mevzu oldu. Sanırım bu ikiyüzlülüğün benzersir şahikaları, sağda solda edepsiz Zeki Müren fıkraları üretilirken sanat güneşi ölünce neredeyse Devlet töreni yapılması. Ve hanımefendi sanatçı Bülent Ersoy'un "eşcinsellerden iğrendiğini" söylemesidir.

Biz milletçe bunlarla uğraşadururken, eşcinsellik dünyada özellikle sanatçılar ve entellektüeller arasında fevkalade prim yapıyor. Mesela WASP olmak nasıl politikacıları ihya ediyorsa, eşcinsel ve/veya Yahudi olmak da sanat dünyasının başkenti New York alemlerine girmeyi kolaylaştırıyor. Yine, Londra'nın yarısının "I fucked Mick Jagger" yazılı tişörtlerle gururla dolaştığı söylenir. Bir başka örnek; buralarda festivallerde filmlerini görmek için insanların birbirlerinin gözlerini oyduğu, dahi yönetmen Derek Jarman, AIDS'li haliyle eşcinsellerin haklarını savunan gösterilere katıldı.

Bu esnada bizim memleketteki kültür-fikir ortamlarında eşcinsellik gizli gizli kutsandı. Buna rağmen pek çok kişi için de "dünyanın en iyi saklanan sırrı" olmayı başardı. Elin oğlu; "Maurice", "Dorian Gray'ın Portresi", "Benim Güzel Çamaşırhanem" gibi mücevher yaratırken, bizim payımıza rezilane filmlerde yapılan eşcinsellik imalarının yarattığı mide bulandırıcı tartışmalar düştü.

Bu kadarla kalsa iyi. Memlekette hayat herkes için çok zor ama entellektüel olmayan eşcinseller için çok daha zor. Kenar mahallelerde birbirine aşık genç kızlar intihar ediyor, gencecik oğlanlar Güzin Abla'ya "ben sapık mıyım" diye eşcinsliklerinden tiksinen mektuplar yazıyorlar ve can alıcı taşra şehirlerinde bun bun bunalıyorlar. Bunda eşcinselliğine sahip çıkmak ve haklarını savunmak yerine devlet sırrı gibi yaşamayı seçen entellektüellerin herkes kadar kabahati yok mu?

Son bir şey var ki, kanıma hepsinden çok dokunuyor. Eşcinselliğe yapılan bütün göndermeleri kadınsı olmasına rağmen, eşcinsellik (sahip çıkılan ve korunan kısmı da) insanı isyan ettirecek kadar acayip birşekilde erkeklerin tekelinde. Tabii bütün idolleri de öyle. Lezbiyenlik feministlerin şefkatine terkedilmiş. Hâlâ en parlak zamanlarını "erkeklerin en sevdikleri porno figürü" olarak yaşıyor. Üstelik lezbiyen bir Jane Bond'un, "Bond, James Bond" deme şansı hiç yok. O rol yıllar önce kapılmış.

Akşamsefası

Formika

PERİHAN
MAĞDEN

Bu tahta masa çok bana
Yaşamalar dökülünce iz kalır.
Nasıl bulaşır ketene günün kiri
Polyesterden biçmeli giysilerimi
Geçmiş maketlerini yakan
midesi sıkça bulanan biri için
Fazla iyi, fazla iyi: kadife
Sünger olsun, bulaşık deterjanıyla çıksın.

Leke, nasıl genişler yüzsüzce
davetiniz yokken gelir,
yayıldıkça yayılır evinize
Hayatınızı sarmaşık gibi kaplar
Konuklar örtülerinizi yakar
Bunca sıkıntı yuttuğunuz bu yerde,
yalnızca bu, sizi yaralar.

"Sevgili örtüm! Onlar değil, sen önemlisin"
Kalemler yok olur. Taksitler uzar.
Kumaşın hası, uymaz bana.
Beyazlar dünden temayüllü, tutmaya
Koyu renk olsun ve en adisinden
Bu denli iptalken ve kaplama.

Dönüyor onlar
hep aynı teranelerle, evlerine
Formika benimle kalıyor, bana benziyor
60'larda başladıysak bu yüzden.
Bir insanın maliyeti tahtada kalır,
Formikadan silinir gider.

Son Sigara

ENİS
BATUR

Birazdan kapıma dayanacaklar, beni götürmek için. 84 yaşındayım, ayakta zor duruyorum artık; umarım, halimi gözönünde bulundurarak kelepçe filan takmazlar ellerime. Zaten ayak parmaklarım ve sağ elim geçen yıl hastanede kesildi; o halimle fotoğraflarımı çekip ibret olsun diye gazetelerde bastılar; bugün de televizyon kameraları olacaktır yanlarında; Azılı bir tütün suçlusu, aylardır gizlendiği yerde yakalandı.

Geçen yüzyılda böyle bir sorunlarımız yoktu, bu noktaya varacağımızı aklımızdan geçirmezdik. Ben ilk sigaramı 7-8 yaşlarındaydım, tattım; 11 yaşında paket taşımaya başladım; Amcamın akciğer kanserinden ölmesi bile benim gözümü korkutmadı; babam üç enfarktüsün ardından by-pass ameliyatı geçirdi, gene de sigarayı bırakmayı aklından geçirmedi: Bizim ailede yaprak hastalığı vardı, genlere sinmiş, onca çaba işe yaramadı, gitgide sigaraya bağımlılığım arttı.

Yasaklanana, yasayla yasaklanana kadar demek istiyorum, her hangi bir kötülüğünü göredim tütünün. XX.yüzyıl sonuna yaklaşırken, onun en berbat yüzyıl olmayacağını anlamıştım. XXI.yüzyıl beni yanıltmadı, şu halimize bakın: Bir yandan kan, ateş ve barut, öbüründe amansız açlıklar ve kayıtsızlık, hiç tasa kalmamış gibi elimizde kalan birkaç keyfi keder kılmaya çalışan insan bozuntularının elinde iplerimiz.Tütün yasağı daha kesinlik kazanmamıştı, uyarmak için yazdım, elimden başka şey gelmiyordu: Bu adamlar duracaklar mı sanıyorsunuz, demiştim, sıra alkole, cinselliğe, futbola da gelecek. Beni sarakaya alanlar sonradan aziz ilan etmeye kalkıştılar.

Bir de, tütünün gövdemi bu hale getirişini gösterip tuhaf sonuçlar çıkarmıyorlar mı, bayılıyorum. Takalus etmiş bu süfli yerküreye gelmek isteyen ben değildim; bir kere gelince de ona tahammül etmeye çalıştım, istedim ki: Zevklerim kadehlerimden fazla olsun. İzin verilmedi, verilseydi bu kaçak tütün konusuna gırtlağıma kadar batmazdım.

Uzun yaşayan tütün düşkünü babam teorilerini piç etmeye yetmemişti, benim 84'üme dayanmam aslında onları çileden çıkaran şeydir. Pekala farkındalar ki, bütün hayatlarını sağlıklı yaşam peşinde gıdasal ve sportif eziyetler içinde geçiren yaşıtlarımın çoğunun kemikleri toz oldu. Kural değildir kazadır, diye yırtınıyorlar, ama şüphe kemiriyor beyinlerini.

Şunu anlayamadılar; tütüne her vakit beni ölüme götüren bir doğa işareti olarak baktım, gene de ondan vazgeçemedim: Biraz daha faza yaşamak gerektiği doğru muydu? Burada, bu şartlar altında?

Sigaranın ne anlama geldiğini görmeleri gerekirdi, bence görüyorlardı da: Yoksa, ölüm mahkûmuna, infazdan hemen önce neden bir sigara uzatsınlardı.

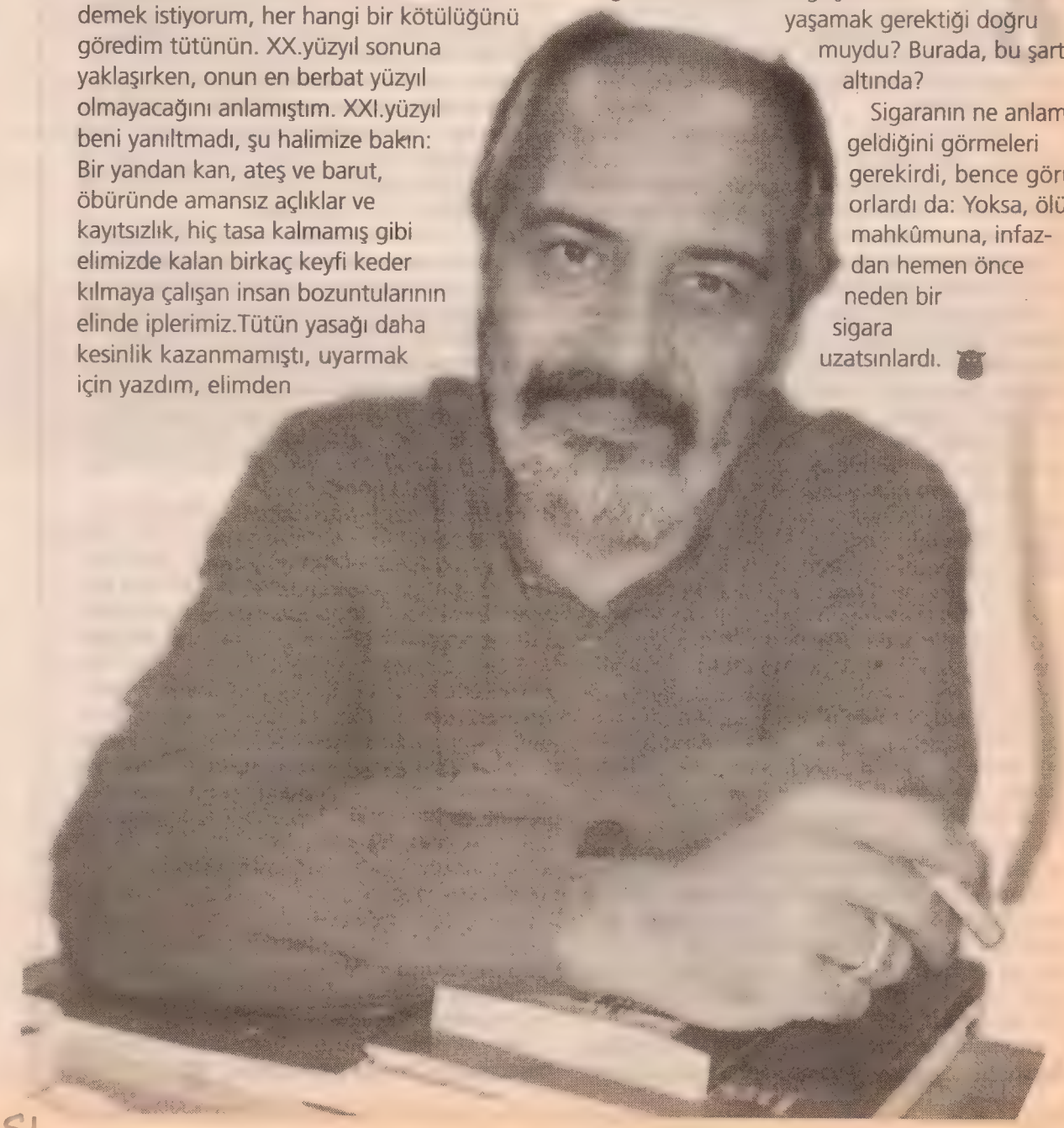

Akşamsefası

ReALisT ÖyKü:

Toplayıcılar

FEYZA HEPÇİLİNGİRLER

Toplayıcılardan biri, "Bekleyenlerin acelesi yok." deyip kahkahayı patlattı.

Önce, kapının şifresini bilen büyükleri gelmeden, oynadıkları parktan çıkamıyacak olan çocuklar gördü onları. Kapının ağzında toplandılar ve bu eğlenceyi kaçırdıklarına hep birlikte üzüldüler.

Sonra Hüsmen Bey, oğlu Apdullah'ın beyzbol dönüşü , yine marketin önünüde çene çalmakta olup olmadığına bakmak için perdeyi araladığında gördü onları. *"Eğlenceli olur."* dedi kendi kendine; spor keten ceketini omuzuna atıp yürüdü. *"Nonoşum, ben biraz çıkıyorum."* dedi. Nonoşum yanıtını beklemeden çekti kapıyı.

Hüsnübey, pahalı spor ayakkabılarının arkasına basmış olarak yetiştiğinde toplayıcılar, marketi ikram aperatiflerini yarılamışlardı bile. "Akşam sefalarınız hayırlı olsun!" diye seslendi, onlar da *"Allah razı olsun."* dedier.

"Geç kalıyor musunuz?" diye küçük bir hatırlatmada bulundu marketin çırağı. Toplayıcılardan biri, *"Bekleyenlerin acelesi yok."* deyip kahkahayı patlattı. Baş toplayıcı ona ters ters bakarak zamanla ilgili kuşkuları giderdi; *"Bu cadde için toplam 32 dakika 20 saniyemiz var."*

Toplayıcılar boş kadehlerini bıraktıktan sonra Hüsmen Bey'le birlikte marketin çırağı ve birkaç meraklı kapıcıyı da peşlerine takarak, yürüyen merdivenli büyük üstgeçite yöneldiler. Üstgeçitin tam ortasındaki özel kapıdan yanlız onların kullanımına açık özel asansörle Enver Paşa Bulvarını ikiye ayıran ağaçlıklı, çiçekli orta refüje indiler. Her yüz metrede bir, yeşil dalların kolayca örtebileceği, pembe mermer kapaklı soğuk hava depolarının ilkine ulaştıklarında heyecan doruktaydı.

Özel şifreyle açılan ilk mermer kapağın altı boş çıktı. Çok bozuldular buna; ama kimse renk vermedi.

İkincisinin altından genç bir kadın çıktı. Özel oto kompütürüyle doldurulmuş raporuna göre, tam yedi saat önce, kendisine bir BMV-S-XY ile çarpılmış ve kadın bir beyin travmasıyla yaşamını yitirmişti. Ailesine haber verilmiş. Boyu 1.62, göğüs 93, bel 60, kalça 97, 24 yaşında

Otomatik sedyelerden birini yerleştirilen genç kadın, bir taşıyıcı ve yardımsever bir kapıcıyla gelinen yoldan geri gönderilirken konvoy, bir sonraki soğuk hava deposuna doğru yoluna devam etti.

67805 no'lu mermer kapağının altından çıkarılan cesedi görünce Hüsrev Bey çok acıdı; *"Bu, benim bacanağın annesi yahu!"* dedi. *"Görür görmez tanıdım."* Neredeyse ağlamaklı olmuştu. Yaşlı kadının cesedi sedyeye aktarıldı. Raporu tamamdı; CCC-SS -1079 plakalı TIR'ın sağ ön çift tekerinin altında kalmıştı ve 67 yaşındaydı.

Sonraki mermer kapağın altında yatan ise bir oğlan çocuğuydu. Raporundaki eksikliği gidermek için toplayıcılardan biri, cepten merkezi aradı. Ölen çocuğun kod numarasını verip rapor için gerekli bilgiyi aldı ve ailesinin telefonunu ögrendi.

Çocuğun annesine, oğullarının iki gün önce Enver Paşa Bulvarındaki bir trafik kazasında öldüğünde söylediğinde kadın, *"Zaten üç gündür ortada yoktu velet."* dedi. Sonra ani bir şaşkınlıkla ekledi; *"Ne diyorsunuz öldü mü? Demek sonunuda bunu da yaptı bize!"*

Başka bir soğuk hava deposuna ilerlenirken taşıyıcılarla toplaycılar, ölü toplama işinin otomatik sisteme bağlanma tehlikesini tartıştılar aralarında. Biri, yasanın çıkmasının aylar aldığından söz etti; öteki sendikaları, *"ÖlTop-işSen"* in duruma kayıtsız kalacağının garantisini verdi. Bu tartışma sürerken açtıkları depodan bir yavru kedinin çıktığını fark etmediler bile. Ölüm raporunun düzenlenmediğini görünce kızar gibi oldu baş toplayıcı, sonra ölenin yanlızca bir kedi olduğunu gördü. Kedisini merak eden çıkmazdı; ama eğlence olsun diye kediciğe uydurma bir ölüm raporu düzenledilir. *"Vücut ölçülerini de yazalım mı?"* diye takıldı taşıyıcılardan biri. Bir başkası, *"O, yanlız 15- 35 yaş arasındakiler için, oğlum."* dedi. *"Bunun yaşı tutumuyor."* diyen ise güldürdü hepsini.

Kediciği yolda bırakmaya kıyamamış, arabasından inip üşünmeden depoya kadar taşımış olan şoförü taktir etmek neden daha sonra geldi akıllarına. Kod numarasını bırakmış olsa merkezden bir teşekkür bile gönderilibilirdi kendisine.

"İnsanlık ölmedi kardeşim," diye durumu özetledi baş toplayıcı. *"İnsanlık ölmedi daha."*

Sevincin Ortakları

OKTAY TAFTALI

Latin sayrılığına uğradınız, hırsız yetimler.
Vuruldu,
en kutsal iradenin dehşetsiz tutsaklığı.
Kaçak bir iklimdi, acılarınızda kul olan
bu kaçıncı bahar yorgunluğu,
şans dönmedi?
Uzaklardan
erdemin yüzüne dövme vurdular.
Alacağınız: Gençlik ve sevda
siz yoktunuz, bir bir kayboldular.
Ayakta mı hala, satır açılmış hayalleriniz?
Başkaları hep yarını bekledi,
oysa siz, zamanda yanıldınız.
Artık tükendi dört mevsim.
Değişik bir boyutu anlatıyor ölü karşıtlık.
Doğa'nın yorgun sevgileri yineleniyor,
alçak sesli bir oyunda.
işte acılık sınavı,
perde ustaca kıvranıyor.
Ve gururunuz, boyunuzdan uzun
ve tartınızdan çoktu.
Bilirsiniz acıyı da. herkes paylaşmaz.
Şimdi, sevincin ortakları
şimdi siz,
neredesiniz...

Köpekler

YASİN ADIYEKE

Hav hav havvvvv
Hoşt pis sünepeler,
Ona hır, buna hır
Hoşt kızıyorum siniyorlar,
Yal veriyorum susuyorlar.
Bazen kızıp kovuyorum
Biri tutup bağlıyor
Evcilleştirmek istiyor.
İtin it olduğunu bilmiyor
Aloş, Fino, Kitmir,
Üçünün de soyu ittir,
İtoğlu ittir,
Tasmasız da dolaşırlar,
Gutnaşıp oynaşırlar
Ar namus tanımazlar
Eğer kızışırlarsa
Zaman mekan tanımaz
Caddede dikişirler
Aloş, Finoyu yalar
Kitmir etrafı kollar
İşini bitiren Aloş
Sırayı Kitmir'e verir,
Alabaş karabaş ikizler
Kırma kangal diyorlar
Kurdu yaşlı görünce
Boğmaya kalkıyorlar
Kurdu boğamayınca
Birbirini yiyorlar
Alabaş karabaş kırma kurt
Aloş, Fino, Kitmir, beşi de zırt
Beşinin de soyu it
İtoğlu it itoğlu it.

Akşamsefası

Sen, Ben, bir de (üç noktalı) O

CÜNEYT ÖZDEMİR

Ağlardık. Göz yaşlarımızı dışarı taşırmazdık. Sessizce içimize akardı. Yabancılığımız belki bundandı... Birikmiş tuzlu suların en dibinde ruhlarımızı yıkardık. Ve kendimizden en kolay göz yaşlarımızın üzerinden kaçardık. Sessiz hıçkırıklara yelken basardık. Yanaklarına süzülen yaşları titrek mum alevleri aydınlatırdı. Gecenin sessizliğinde genç bir adamın çığlığı yankılanırdı. O ne yapardı, ne zaman bağırırdı, ne zaman ağlardı bilmezdik.

Bilinmezlere gebe geceleri Onsuz geçirdik...

Sonra susardık. Zaten çok fazla konuşmazdık. Konuştuğumuzda neden sustuğumuzu suçluların telaşıyla birbirimize sorardık. Susuldu mu, dolu dolu susulurdu. Kimi anlar sessizliklerimizde yatıya kalırdık. O anlarda sen. O'nun üzerini örterdin, ben sana sarılırdım, O tavandaki yıldızları sayardı. Gecenin içine doğru kaybolurdun, kaybolurdum, kaybolurdu... Kara bir delik bizi sonsuzluklara atar, bir çocuk ruhu kapkara bir kuyaya atlar, bir parantez karanlıklara kanat açardı.

O karanlıklar hiç aydınlanmadı.

Ve kaçardık. Kendimize yakalanmazdık. Yakalamak için çaba da harcamazdık. Yalnızlığımızı yalnızca kendimizle paylaşırdık. İşte o anlarda, dünya üç yalnızın etrafında dönerdi. Ve üç yalnız bedeni bir tek bulutlu geceler severdi. Birbirimizi ilk gördüğümüz anda, daha önce rastladığımızı ve daha sonra karşılaşacağımızı anlamıştık. Kimbilir, belki ilk kez bunu anladığımız anda yanılmıştık. Sen de bilirsin ya, insan bazen bir su birikintisinin üzerine düşen yansımaları gerçeğinden ayıramıyor. Ayırmamak işine geliyor, diyelim. Kendi silüetini karanlık bir suyun üzerinde hiç yapamayacağı gibi narin narin salınırken görmek, insana garip bir haz veriyor. Oysa yabancı ruhların üzerimize düşen gölgeleri her zaman da mutluluk getirmiyor. Ve bir "iz"den geriye hiç bir zaman, hiçbir "iz" kalmıyor. Ne dersin sen, ben ya da o, hangimiz birbirimizin üzerinde bir iz bırakmayı başardık? Hangimiz, ileride çocuklarımıza anlatılmaya değecek anlar, anılar bıraktık?

Hayatın, kaçak ruhları yakaladığı bir kahve molasında, soğuk bir kış akşamında, **"kırgınlıklardan"** başka konuşacak ne kaldı? Sonuçta sen kaçtın, ben kaçtım, o kaçtı...

En iyi yapabildiğimiz birbirimizden kaçmaktı. Başardık.

Hep kızgındık. Kırgınlıklarımızı özenle saklardık. Şeffaf örtülerin ardından gözlerimize bakamazdık. Hayat işte böyle ertelenirdi. Oysa çözülür sanılan düğümlerin üzerine hep yenileri eklendi. Ben seni bir kol saati gibi kolumda taşıdım, sen yelkovanı kovalayan akrebe takıldım, o ikimize de aldırmadı. Bir de ikimize inat bizim yapamadıklarımızı yaptı.

Hayatı bir kol saatinin dışında yaşamayı başardı.

Anlatamazdık, anlatamadık da... Anlatılamayan uzaklıklardık. Bir şişenin içinde denize bırakılmış yardım mesajlarıydık. Dalgaların arasında kendimize bir yol aradık. Muhteşem fırtınaları, aydınlık yağmurları ve bir okyanusta batan güneşin ardından yaşanan o muhteşem anları kimseyle paylaşamadık. Oysa umudu hep içimizde yaşattık. Her görünen kayalık, ulaşılamaz büyük kıtalardı. Halimize köpek balıkları gülümser, yunuslar ağlardı. Biz açıkçası büyük kıtalar aramanın büyüsüne aldandık. Ardını görmediğimiz kıyıları ararken şişenin içinde yazılı mesaja bakamadık. Peki şimdi bak bakalım sonunda ne yaptık?

Bir kıyıya ulaşamadın, ulaşamadım, o da ulaşamadı...

Taşıdığımız mesajlar ve biz... Her birimiz, kendi şişesinde mahsur kaldı.

Hayvanlardık. Bilmem bu yüzden mi insanlardan uzak kaldık. Dostluğu, nefreti aynı anda şehveti paylaştık. En büyük yalanları, en çok sevdiklerimize sakladık. Tutkularımızın gücünü aldatılınca anladık. Avda avlanan avcılardık... Kendimizden korktuk, içimizdeki hayvanlardan saklandık. Saklanmayı görünmez olmak saydık.

O senden kaçtı, sen benden. Ben zaten çaresizdim bu kaçak ikilinin sessizliğinden...

Uçamazdık. Bir süre sonra uçmayı da aklımızdan çıkardık. Kanat çırpıp uzaklaşamadık. Birbirimize katlanmak zorundaydık. Sonuçta işte bu yüzyılda, bu toprakların üzerine sıkışıp kaldık. 3 oda bir salon ahlak anlayışlarında kutsal hazineleri aradık. *Sen üç adım ileri atacaktın, / ben iki adım sola, / O, kazmayı vuracaktı, / yüzyıllık yalnızlığa.*

Oysa ortada ne bir harita vardı, ne de işaret taşları... Bizim asıl bulamadığımız, koskoca yalnız bir çınar, koyu sarı bir sonbahar, bir de ondan geriye kalan dökülmüş yapraklar-dı...

Ne dersin, belki de kurbandık. Koyamadığımız kuralların altında kaldık. Umduklarımızı değil (biz de diğerleri gibi) umulanı yapmak zorunda kaldık. Adı yanlış telaffuz edilen ülkeler gibi kendimizi başkalarında ararken, hep bir yabancı ile karşılaştık. Ya adları yanlış söyledik ya da yanlış adlara farklı anlamlar yükledik. Konuşamadığımız diller bahanemizdi. En iyi bahaneleri yaşanmayan aşklar tüketti.

Görmediğim sen, ben, bir de hiç karşılaşmadığın o. Biz üç orospu, üç müşteri, üç pezevenk ya da üç sağlıklı beden, üç hastalıklı ruh, üç doktor olmayı aynı zaman aralığında başardık. Geride kalanları kendi günahları ile başbaşa yaşamaya bıraktık. Biz birbirini tanımayan şizofren dünyaları, paranoyak geçmişlerimiz eşliğinde paylaştık. Şimdi bir mektup estetiğinde hayatta (belki de) son hesaplaşmalarımızı yapıyoruz. Ve en özel duygularımızı nedendir bilmem başkaları ile paylaşıyoruz. Anlatılamayanları, anlaşılamayanları anlatırken biraz tedirgin, biraz üzgün, biraz ürkek ve biraz da hiç tanımadığın bir yabancıdan yardım istermişcesine samimi bir şekilde yazıyoruz. Yıllardır ulaşamadığımız ruhlara, yıllarca nasıl bir kadehte, bir bedende, bir yürekte teselli aradıysak, şimdi kendimizi yarım kalmış cümlelere vuruyoruz. Olmayan insanlara, olmayacak hayallerle, olan biteni şifreli cümlelerle sunuyoruz. Ne sen, ne ben, ne de o... Bu şifreleri çözemedi. Belki bu yüzden üzerine bir isim yazma cesaretini gösteremediği mektupları gönderemedi. Yine belki bu yüzden önümüzde öylece duran büyük fırsatları da göremedik. Her seferinde elimizin tersi ile **"kendimizi"** bir kenara ittik.

Ben, sen, bir de üç noktalı, O...

Yanıldık.

İsimsiz mektupları yanlış adreslere yolladık.

"Cü'n"

conan@ibm.net

Eflatun Nuri

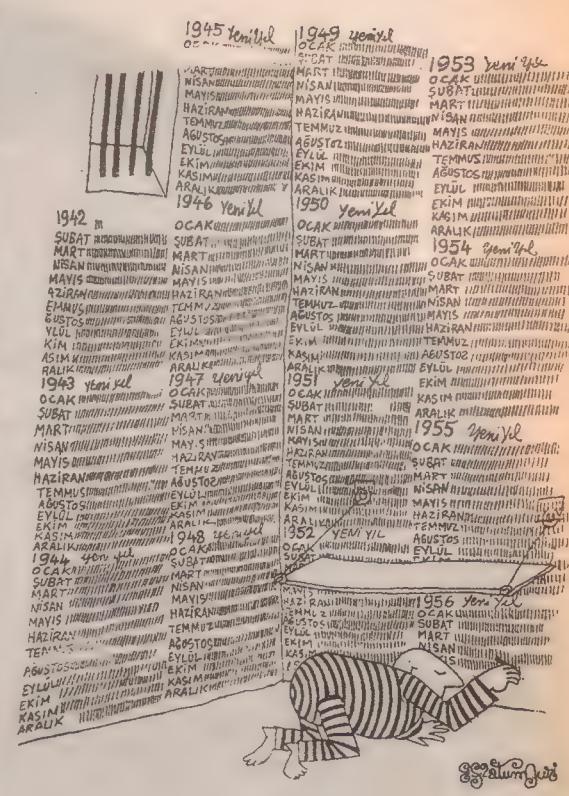

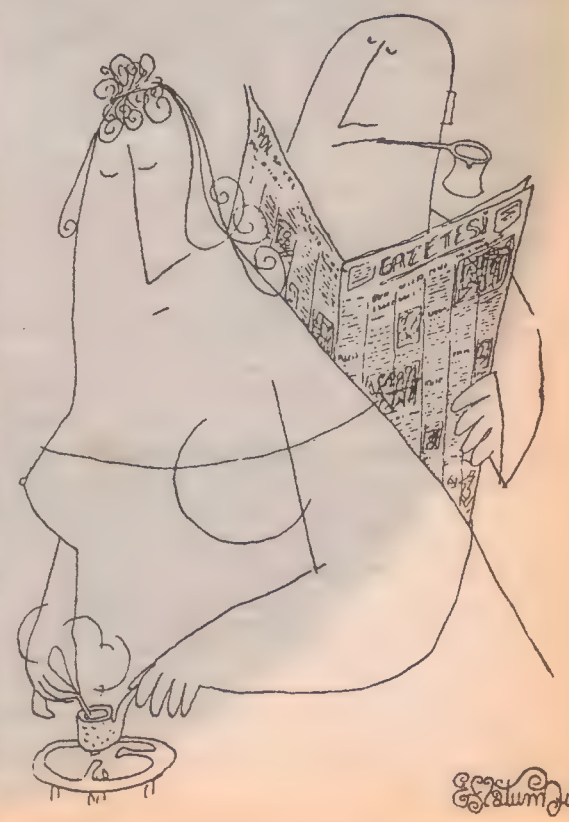

Akşamsefası

Fazıl Hüsnü Dağlarca

Öküz'ün Kadıköy yakası kültür sanat ekibi; Hatice Meryem, Hüseyin Alemdar ve Met-Üst, şiirimizin 83 yaşındaki asırlık genç duayeni Fazıl Hüsnü Dağlarca ile haftanın üç günü gittiği Kadıköy'deki Hayat Café'de buluştular, çay içtiler, tavla oynadılar, mars oldular ve sohbet ettiler...

Akşamsefası

Sanırım bütün dizelerim neden şiir yazdığımı, neden yalnız şiir yazdığımı anlatabilirler. Ben şiir yazayım diye şiir yazmıyorum. Bunun gibi saydığınız o türleri yazayım diye de kalemi elime almam. Şiir benim alınyazımdır. Bir yerde söylediğim gibi daha doğrusu, Dağlarca bir şiirin adıdır. Ben onun bakıcısıyım. O yemek yer, su içer, ben sofrayı toplarım. Bundan gocunmuyorum. Bir alınyazısı olarak alıştım. Üzüntüm, ölürsem ona kimin bakacağıdır.

● 1970'lerde sizinle yapılan bir söyleşide "Tanzimattan bu yana, elbette ekol demiyeceğim, edebiyat grupları, arkadaş grupları, kuşak gibi görünmüşlerdir kanısındayım. Ülkemizin bir bölümü daha Türkçe konuşmazken, türlü nedenlerle ayrı görüşler içinde kalmışken nasıl kuşak olabilir..? Bugün camilere giden, eski harflerle öğrenim yapan bir yığın var, gitmeyen ayrı bir yığın var, hiç okuması yazması olmayan, dilden yoksun kalmış yığınlar var, hemen hemen bütün illerde, köylülerle birlikte, aynı kentin bile ortak kültürü yok." diyorsunuz. Bugün bu konu hakkında ne düşünüyorsunuz?

O günden bugüne büyük değişimler olmuştur. İletişim olayı yadsınamaz. Yurdun bir çok bölgelerinde özel radyolar, özel TV'ler toplumun sesi kulağı olmuşlardır. Elimden geldiğince dinliyorum. Öyle eleştiriler görüyorum ki yerinden kımıldamaz sandığımız DEV artık kımıldamakta. Daha güzeli DEV'in kafasındaki et kımıldamakta. Kutluk'un evindeki konuşmadan bu yana geçen yılların ülkemizi "YASALARA YAKLAŞTIRDIĞINI kesinlikle söyleyebilirim.

● Yine aynı söyleşinizde " Kafiye hiç bir zaman eskimeyecek ve edebiyattan atılmayacaktır..." diyorsunuz...

Uyak üzerindeki düşüncelerim değişmemiştir. Bütün şiirlerin uyaklı olması gerektiğini savunmuyorum. Bütün şiirlerde uyak olmaması gerektiğini de savunmuyorum. Ozan bu seçmenin yaratıcısıdır. Nerede ne gerektiğini nerede ne gerekmediğini hepimizden daha iyi bilir. Birçok batı ozanın uyağı savunduğunu anımsarsınız. Aragon bunlardan birisidir. Şunu kesinlikle belirtmek gerekir ki uyağın geçmişi şiirin geçmişince derinlere, uzaklara varır. Yalnız uyağın büyük bir eğitimle kazanılabileceğini unutmamalıyız. Kendi çalışmalarımda uyağı yerinde kullanabilmek için yıllar ödedim. Şimdi çağdaş ozanlarımızın kimilerinde uyak kullanma eğilimi görüyorum. Ne yazık ki bu eğilim başarısız. Uyak bir dilin bütün sözcüklerini birbirleriyle gözle görülmez yakınlaşmalarını ele verir. Zorlama uyaklar şiiride, ozanını da budala yapar.

● Geçen zaman içinde şiir tanımlamanızda ne gibi değişmeler veya gelişmeler oldu? Bugün şiiri nasıl tanımlarsınız?

Şiirin tanımı günlük değildir. Şiir moda değildir çünkü. Şiiri günlük, aylık, yıllık, ellişer yıllık tanımlarla dile getirmek olanaksız. Bütün şiirler yapılarında özel bir tanımı belirtirler. Bunları kümeleyebiliriz. Bu kümeleme öbür kümelemelerin değerini azaltmaz. Onların getirdiği gerçeği yoketmez. Şiirlerin türüne göre sayısız görüşlere, buluşlara ulaşabiliriz. Ses üzerine, imge üzerine, gerçek üzerine, günlük olaylar üzerine, savaşlar aktöre düşüncelerin üzerine kurulmuş ayrı birbirine benzemez şiir tanımlamaları yapılabilir. Bu tanımlamaların çoğudur ozanların böylesine çok değişik olmalarının nedeni. Yalnız şunu da belirtmeliyim ozanın geleceğe kalması kalmaması şiiri tanımlamasının boyutları ölçüsündedir.

→

● Öz Türkçe'ye çok önem veren bir şairimizsiniz... Bugünkü Türkçe'yi nasıl buluyorsunuz? Veya bugünkü şairleri...

Türkçe'ye önem vermem yanlış bir anlama. Türkçesiz şiir olmaz. Her dilin kendi yapısı o dilin şiirini yaratır. Fransızca, İngilizce, Almanca, İtalyanca, Rusça bilmek bence bilenin bakış açısına yararlıdır. Şiir yapısına yararlı olamaz. Türk şiirine genel bir bakışla yaklaşırsak şunu görürüz.

1-Batı dillerinden yararlanmakla şiir yazmak

2-Doğu dillerinden yararlanmakla şiir yazmak

Bu iki yönüde başarısız buluyorum. Yapmak istediğim Türkçe'nin yapısına çağrışımlarından yararlanmak, Türkçe'nin şiirini bulmak.

Bugünkü yazınımız genç şairlerimiz ne yazık ki bunu görmüyorlar. Kimi Osmanlıca'nın yelkenini açmakta, kimi Londra'dan kalkan gemilere binmekte. Varacakları yer kendilerine özgü olamayacaktır. Kötü birer "benzetmeci", "uyarlamacı", "öykünmeci" olarak kalmaktadır. Bakınız genç ozanların çoğuna hepsi özel bir sesten yoksun. İmzalarını birbirlerinin şiiri altına koysak kimse yadırgamaz. Ama şu küçük ellerimin yazdığı dizelerin altındaki adı tanımayan yoktur sanıyorum.

● Sizin şiirlerinizde felsefe de çok önemli yer tutuyor...Hayat , çocukluk, zaman, sonsuzluk üzerine çok kafa yorduğunuz belli... Felsefe ve şiir...

Felsefe ve şiir ikiz kardeştirler. Hangisinin önce doğduğunu bilemesem de aralarında ya bir saniye ya iki saniye gecikme vardır. En yalın dizede bile bir felsefenin kımıldadığını sezinleyebilirsiniz. Ozan şiirini yazarken felsefe yapmayı düşünmez, felsefede olduğunu düşünmez. Şiirin bütünü uzak bir felsefenin bir çok yaşamaları geçerek bize ulaşmasını gösterir. "Çocuk ve Allah" adlı yapıtım da ki biliyorsunuz ikinci yapıtımdır, çıktığı günler felsefe ile ilişkisi hemen yazılmıştır. Bu görüş şiir ile felsefenin bir eğilim olarak taa nerelerden ikiz olduklarını göstermekte.

● Cemal Süreya, günlüklerinde sizden çok bahsediyor... İlişkiniz nasıldı, tartışır mıydınız? Şimdi özlüyor musunuz?

Cemal Süreya benim bir dizemdir. Yıllar önce tanıştığımız gün bu görüşü yaşamıştık. Öyle tanıdık bir sesle, öyle tanıdık düşüncelerle konuşurdu ki bir yerde yazdığım oralardan dirilmiş beni aramış bulmuş bir düşüncemdi sanki.

Şiir üzerine hiç tartışmadık çünkü ortak tasla ortak çeşmelerden su içiyorduk. Ölümü bütün tanıdıklarından çok beni üzmüştür. O da biliyorum ölürken en çok benden ayrıldığına üzülmüştür. Başka ozanlarla böylesine bir yakınlık yaşamadım. Necatigil, Cahit Sıtkı, Diranas da yakınlarımdı. Yaşar Nabi'de şiirimin büyük dostuydu. Ama onlardaki yakınlık Cemal Süreya'daki değildi. Şiir bir ulussa Cemal o büyük ulusun bana en yakın bireyiydi. Cemal'in güzelliği toplum olmanın güzelliğiydi.

● Dağlarca roman yazabilirdi, köşe yazarlığı yapabilirdi, sadece şiirde ısrar ettiniz? Neden?

Bunu sormanıza şaşırdım. Şiirlerimi okuyanlar bunca yapıttan sonra beni anlamamakta niye dayatıyorlar. Sanırım bütün dizelerim neden şiir yazdığımı, neden yalnız şiir yazdığımı anlatabilirler. Ben şiir yazayım diye şiir yazmıyorum. Bunun gibi saydığınız o türleri yazayım diye de kalemi elime almam. Şiir benim alınyazımdır. Bir yerde söylediğim gibi daha doğrusu Dağlarca bir şiirin adıdır. Ben onun bakıcısıyım. O yemek yer, su içer, ben sofrayı toplarım. Bundan gocunmuyorum. Bir alınyazısı olarak alıştım. Üzüntüm ölürsem ona kimin bakacağıdır.

Cemal Süreya 'nın çizgileriyle Dağlarca

> ***Cemal Süreya benim bir dizemdir. Yıllar önce tanıştığımız gün bu görüşü yaşamıştık. Öyle tanıdık bir sesle, öyle tanıdık düşüncelerle konuşurdu ki bir yerde yazdığım oralardan dirilmiş beni aramış bulmuş bir düşüncemdi sanki.***

● Bir gününüz, günleriniz nasıl geçiyor?

Ben akkağıt sayrısıyım. Boş bir kağıt görünce istediği kadar küçük olsun koparır cebime koyarım. Cebimde boş kağıt olunca tedirginimdir. Onun üzerine yazmak kaçınılmaz olarak çağırır beni. İlk yalnız kalışımda kağıdı çıkarırım kalemin ucunu üstüne koyarım, o ana kadar hiç düşünmediğim bir şiir kımıldamaya başlar. Yürür gider. Cebime koyarım kağıdı. On kez, yüz kez, çıkarır çıkarır düzeltirim. Dolmuştur. Bu kez öbür kağıtlar çağırır beni. Günde böyle geçer, aylarda, yıllarda.

Akşunsefası

Dağlarca'dan:

Şöyle düşünürüm hep: İlerde yeryüzünden diller kalkınca, yeryüzü bir dilde birleşince, büyük bir Uluslar Kültür Müzesi kurulacak; oraya her ulustan romancı, müzisyen, heykeltraş, vb. onun belirgin değerlerini koyacaklar. İsterdim ki, belki çocukça bir dilek, bu müzeye, Türkiye'den, benim kitaplarım da girsin.

Şiire yeryüzünde en yakın varlık içkidir. Bir insan gibi şiirin de sağlığı vardır. Şiirin sağlığı şudur: Neresinden kessen yine yaşar. Evrensellik, penceresi açık bir evdir ya da çok pencereli bir evdir.

Benim sanat alanında bir ilkem vardır. Karşılığında bir yaşama verilmemiş her şey yersizdir. Bu yüzden şiirine yaşamasını adayacak kadar bu işi sevenler ergeç başarıya ulaşacaklardır; bunu, bu adamayı yapmayanlar bence ünleri ne olursa olsun, yarına kalamayacaklardır.

*Yıllar önce bir gün ablamın Üsküdar'daki evine gitmiştim. Onun büyük oğlu "**bah! dedi, iyi ki geldin, öğretmenim senin şu şiirini açıklamamızı istedi**". Üç Şehitler Destanı'ndan bir parça idi gösterdiği. Bilirsiniz bu destan en kolay anlaşılır yapıtlarımdan biridir. 10-12 dizelik olan şiiri açıkladım. Üç ay kadar sonra yeniden uğradığımda, evde herkes gülümseyerek bakıyordu bana. "**Ne oluyor, ne var?**" dedim. Dedi ki ablam , "**çocuk sınıfta kalacak, öğretmen sıfırı basmış.**"*

MUSTAFA KEMAL'İN KAĞNISI

Dağlarca, Met Üst'e *"tavla bilmeden şiir yazılmaz."* diyor ve iki mars bir tıris ediyor. *(Fotoğraflar: Hatice Meryem)*

Aksamsetasi

TANRI İNSANLARI BİR ÖĞRETMEN GİBİ EĞİTMEZ, İNSANLAR TANRIYI DÜŞÜNÜRKEN KENDİLERİNİ EĞİTİRLER.

BEN TANRI'YI, HİÇBİR PEYGAMBER GELMESEYDİ, HİÇ KİMSE BENDEN ÖNCE TANRI ADINI ANMASAYDI BİLE, YİNE DE BULUR İNANIR VE SEVERDİM.

(Papirüs Dergisi'nden)

Medyanın Toşak duyarlılığı

Toshack gibi !

ORAY EĞİN

Biz, mantıklı yaklaşımda bulunan teknik adamları sevmeyiz. Bu yüzden en basit kazançları abartıp önümüze koyanları tepelerden eksik etmiyoruz.

ELİN İNGİLİZ'i geliyor ve tüm 'değerlerimizle' alay ediyor. Kendine göre alay etmiyor herhalde, sadece eleştiriyor ama biz yine bize yakışan bilinçaltımızda gizlediğimiz **'sıradan milliyetçilik'** (Michael Bilig. *Banal Nationalism)* ile karşı çıkıyoruz. Çünkü **"Bir Türk dünyaya bedeldir"** ve **"Türk'ün Türk'ten başka dostu yoktur"** mantığıyla yoğrulmuş bir kültürün çocuklarıyız.

Neyse, Gal kaplanı John B. Toshack ülkemize gelip de Beşiktaş'ın sancılı teknik direktörlük arayışlarına bir son verince yine bize yakışır bir üslupta karşıladığımızı hatırlıyorum onu. Önce soyadında uzlaşamadık. Toschack, Toşchak, Toshack, Toshak şeklinde yer aldı gazete sayfalarında. Bizim ima ettiğimizi, bir İngiliz gazeteci söyledi. İstanbul'daki günleri için vatandaşına 'Oralardan' **"Good luck, Mr. Testicle!"** diyordu. İngiliz böyleydi işte, açık açık söylerdi diyeceğini.

İstanbul, ilk günlerinde pek uğurlu gelmedi. 6-0'lık Galatasaray yenilgisinden sonra **"Altı değil, on atmanız gerekirdi"** deme cüretine sahip bir adamdı bu. Dinliyorduk.

MALUM ÇIKIŞLAR

Kötü teknik direktör olduğu, bu işten pek 'anlamadığı' söyleniyordu. Hatta karısına yazdığı bir mektupta **'kime adımı söylesem, tüm bu yenilgilere rağmen transfer istemediğimi belirtsem bana gülüyorlar'** ve **'senin bana Toshackcığım diye hitap ettiğini bilseler ne yaparlar'** diye yakındığı **Televole**'den (Show Tv) izliyorduk. Eğleniyorduk.

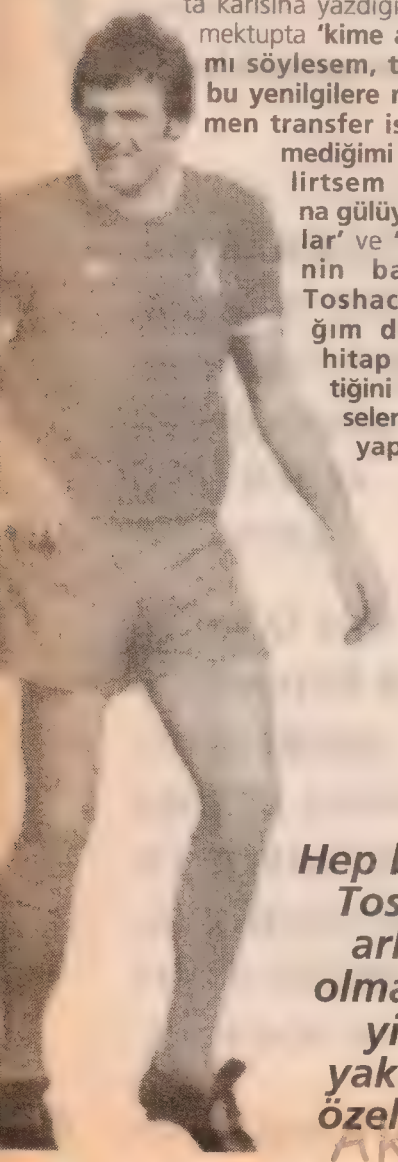

Derken Şampiyonlar Ligi geldi. Bu işten anlayan Galatasaray'ın **"yenildik ve ezildik"** mağlubiyetlerinin oynandığı saatlerde, televizyon ekranının sol üst köşesinde Beşiktaş'ın galibiyetleri yazıyordu. Bundan dolayı Toshack hakkındaki fikirler değiştirildi, ama..

Şampiyonlar Ligi'nde gol atan, çok iyi oynayan **Oktay** da bir gün birliğinden sakat gelir ve olan olur. Tarihe geçen malum açıklamasını yapar, zira hayatında bir futbolcunun askeri eğitimden sakat döndüğünü görmemiştir. Sıradan milliyetçiler ayaklanır. Ama asıl tepki Genelkurmay'dan gelir. **Çevik Bir**'in cevabı serttir. **Yavuz Gökmen** bu düşüncelerin bir asker için normal olduğunu savunur. (Zira, Toshack demokrattır ve **"batılı kafa böyle bir uygulamayı anlayamıyordu."** (Hürriyet, 12 Aralık 97, *Bizde olmayan Toshack'mış!)* Türkiye'nin neo-demokratları Toshack'ın çıkışından hoşnuttular. Yıllardır, bir türlü cesaret edemedikleri sözleri artık 'ara gazı' ile ona vereceklerdi ve o da bunu tam bir İngiliz soğukluğunda söyleyecekti. Nitekim **Yavuz Gökmen,** aynı yazısının devamında **"bu tür Toshack'vari"** eleştirilerin **"bize devletimizin temellerinde yabana atılmayacak miktarda totalitarizm ve otokrasi tohumlarının bulunduğunu açıkça"** gösterdiğini belirtiyordu.

MALUM TEPKİLER

Ara gazı çoğunluğu Fenerbahçeli olan müzmin Türk spor basınının sık sık başvurduğu bir yöntem. Birilerini doldurursunuz, ardından onların cevaplarıyla başka birilerini doldurursunuz. Tıpkı **Ali Şen**'in **Toshack** hakkındaki **"Ben onu kovardım"** açıklaması ve ardından günlerce spor sayfalarında yürütülen karşılıklı polemikler, **Toshack'ın** -Galatasaray taraftarlarının büyük desteğini alan- **"Ali Şen palyaçodur"** açıklamaları. Paris'te Japonlara **"Ali Şen'i tanıyor musunuz, İstanbul'da çok ünlü bir adam"** deyişi... **Yetvart Danzikyan** Toshack'ın bu çıkışını **"Ali Şen sevmezlerin hislerine tercüman olmuştu"** diye değerlendiriyor. (artıHaber, 20-26 Aralık 97, *Medyada Toshack günleri)* Nitekim, **Uğur Vardan** bile **"Ben 1970'lerin ortalarından itibaren Toshack'ı tanıyorum. Ali Şen'i tanımak şerefine ise yıllar önce nail oldum. Ve keşke olmasaydım"** duyarlılığını gösterdi. (Saper Futbol, 17-20 Aralık 97, *Toshack "güzellemesi")*

Hep beraber Toshack'ın arkasında olmamız da yine bize yakışan bir özelliğimiz.

Hep beraber **Toshack**'ın arkasında olmamız da yine bize yakışan bir özelliğimiz. Savunup, bir türlü söyleyemediğimiz fikirleri -çünkü birileri kızar, **Ali Şen** FB ile ilişkimizi keser, şu olur, bu olur, hapse gireriz diye- **Toshack**'a anlatmamız, onun bunları gayet serinkanlılıkta söylemesi, ardından da **"elin gavuru"** diye onu suçlamamız toplumsal tutarlılığımızı ve dürüstlüğümüzü de gösteriyor.

Toshack, çok iyi bir figür. Savunup söylenemeyenleri söylüyor. Üstelik, ceza da alamaz, zira yabancı. Bunu fırsat bilenler de, ara gazını ihmal etmiyorlar. Tabii, **Toshack**'ın neden birden Genelkurmay'ı karşısına aldığını, bu gaz verenlerin havasına nasıl kapıldığı tartışılır ama bir bütün olarak bakılırsa, çok da **"gelenek ve göreneklerimize, Türk kültürüne ters"** sözler söylememiş.

"İnönü'de haftada iki maç oynanmasın!" bağırışları yükseliyor. Sonra, İstanbulspor İnönü'de çamura saplanıyor, tarlanın patates tarlasına döndüğü söyleniyor, yine de neyse...

Atatürk hakkında söylediklerine, **"Atatürk'le konuştum, 'işim var sonra gel' dedi"** sözlerine gelince... Biz hala İnternet'te yüzyılın adamı için oy yarışına giren ve bunu milli meseleye dönüştüren bir milletiz. Liderleri ilahlaştırıp, onların ardına saklanan bir halkız. Yine, bize özgüyüz. Anıtkabir'in alt katına inip, orada iki saat kalmayı, giderken de **"Rahat uyu"** demeyi marifet sayan yazarları en çok okuyoruz. Belki belirtmekte fayda var ama, bugün TIME dergisine Internet'ten **Atatürk** diye oy veren siberalem Türkleri, aynı anda birbirlerine **Atatürk**'ün Türk futboluna katkısını yolluyorlar; ***Atatürk*** *bir yaveri tarafından düşürülür. Bunun bir cezası olması gerektiğini düşünür ve 'Madem Paşa'yı düşürdü, o zaman P ile başlayan bir ceza vereyim' der kendi kendine: Penaltı. Yine Ata yolda yürüyordur, bu sefer top çarpar ve uzağa bir yerlere gider Ata, 'korner' der...*

MALUM SONUÇLAR

Bazen büyük tepki gösterdiğimiz olayların sıradan vatandaşlar üzerinde büyük etki yaptığını görüyoruz. **Oğuz-Aykut**'un FB'den kovuluşu şu günlerde 'başarılı operasyon' olarak nitelendiriliyor. **Fatih Terim**'in kaba bir üslupta **Hıncal Uluç**'a saldırması kapalı tribünde **Hıncal** için bir besteye dönüşüyor. **Ali Şen** de, **"Türk değerlerine dil uzatan yabancı Toshack"** argümanına emin olun çoktan desteğini buldu.

Biz, mantıklı yaklaşımda bulunan teknik adamları sevmeyiz. Bu yüzden en basit kazançları abartıp önümüze koyanları tepelerden eksik etmiyoruz. Televizyonlar şu günlerde **Toshack**'ın Türkiye'yi anlamadığını ve değişmesi gerektiğini söylüyor. **Vedat Okyar, "bizim halkımız duygusal, Toshack'a bunu birileri anlatsa iyi olur"** diyor. (Kanal D, *Spor Manşet)* **Sanlı Sarıalioğlu,** Galli teknik adamın futbolcuları serbest ve kendi bilinçleriyle baş başa bırakma fikrine **"Burası Avrupa değil... futbolcumuz da Avrupalı'nın kafa yapısına sahip değil. Toshack bu gerçeği bilmeli ve bir eli hep futbolcusunun yakasında olmalı"** diyerek karşı çıkıyor. (Hürriyet, 20 Aralık 97, *Sadece Toshack mı?)*

Öyle, ya da böyle bir şekilde herkes **Toshack**'ın sırtından geçimini sağlıyor. Eleştiriyor, akıl ve fikir öneriyor, sonra bir de **"densizlik"** ve **"haddini bilmezlikle"** suçluyor.

Toshack, henüz **Mehmet Ali Erbil**'in formüle ettiği ve **Amokachi** ile **Rahim**'e ek **Dobrowski** ve **Skilachi**'nin alınacağı bir Beşiktaş (Kanal D, 15 Aralık 97, *Televole*) kurmadı. **Uğur Vardan**'a göre **"yılın en iyi teknik direktörü"** (a.g.y), **Yetvart Danzikyan'**a göreyse **"ortaya süper bir takım da çıkarabilir, her maç değişen bir takım da."** (a.g.y)

Ne olursa olsun, önümüzdeki günlerde **Toshack** bol bol Türk kültürü ve gelenekleri, bir de malum kafa yapısı ile yoğrulacağa benzer. Şu günlerde şampiyonluğunu ilan ettiği söylenen Fenerbahçe ligi böyle bititirse, Gal kaplanı da valizini toplar, gider. Hem bu sefer Hepatit-B olduğu gibi bir bahane de bulunmaz. **"Türkiye'ye uyum sağlayamadı"** denir.

Biz de **"Fatih Terim'**in Galatasaray'ının" bir hazırlık maçında Galler üçüncü liginden yedek bir takımı yendiğiyle övünür, bunu toplumsal bir seremoniye dönüştürürken **Toshack**'tan da öcümüzü aldığımızı ve bu işi ondan daha iyi bildiğimizi belirtiriz. Maçı da, her halde **Ali Şen** 'sporda dostluk' adına organize eder ve Türk'ün dünyaya bedelliğini **Teşkilattan Küçük Berkay**'la birlikte kanıtlar.

oegin@ibm.net

Akşamsefası

BEHÇET NECATİGİL

zar

TUNCER ER

Hepsinin üzerinde pek de ince bir giysi / Ne zaman hatırlasam sanki bir şey unuttum

Sanki elimde idi sanki bırakıp gittim / Hepsi.

Bir sessizlik benimle gürültüye gitti / O bildiğim yerlere sanki bilmeden gittim

Aksam Sefasi

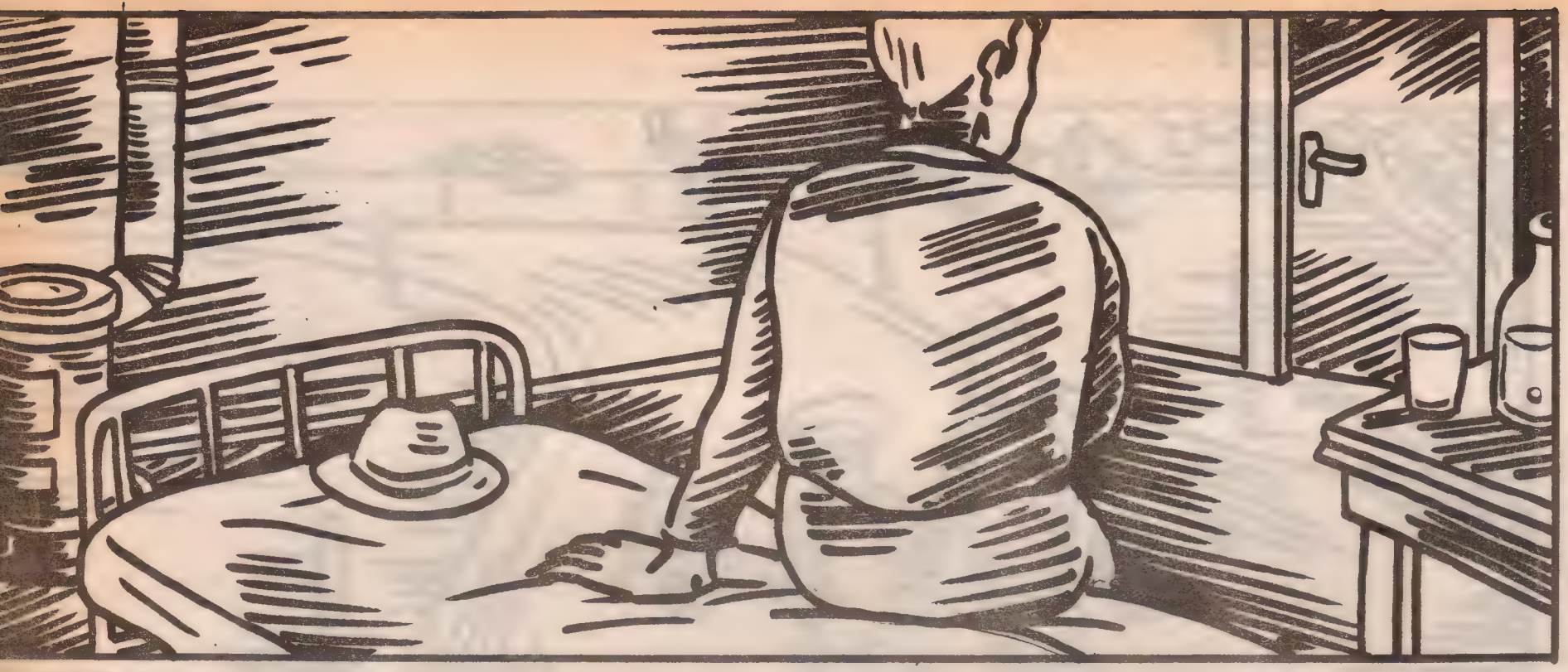

anki bir söz söyledim, de herkes işitti / Bir kapıyı yavaşça sanki çok hızlı ittim.

yle ince bir şey her şeyi gösteriyor / Sanki kendim giymişim düğmeleri ilikli

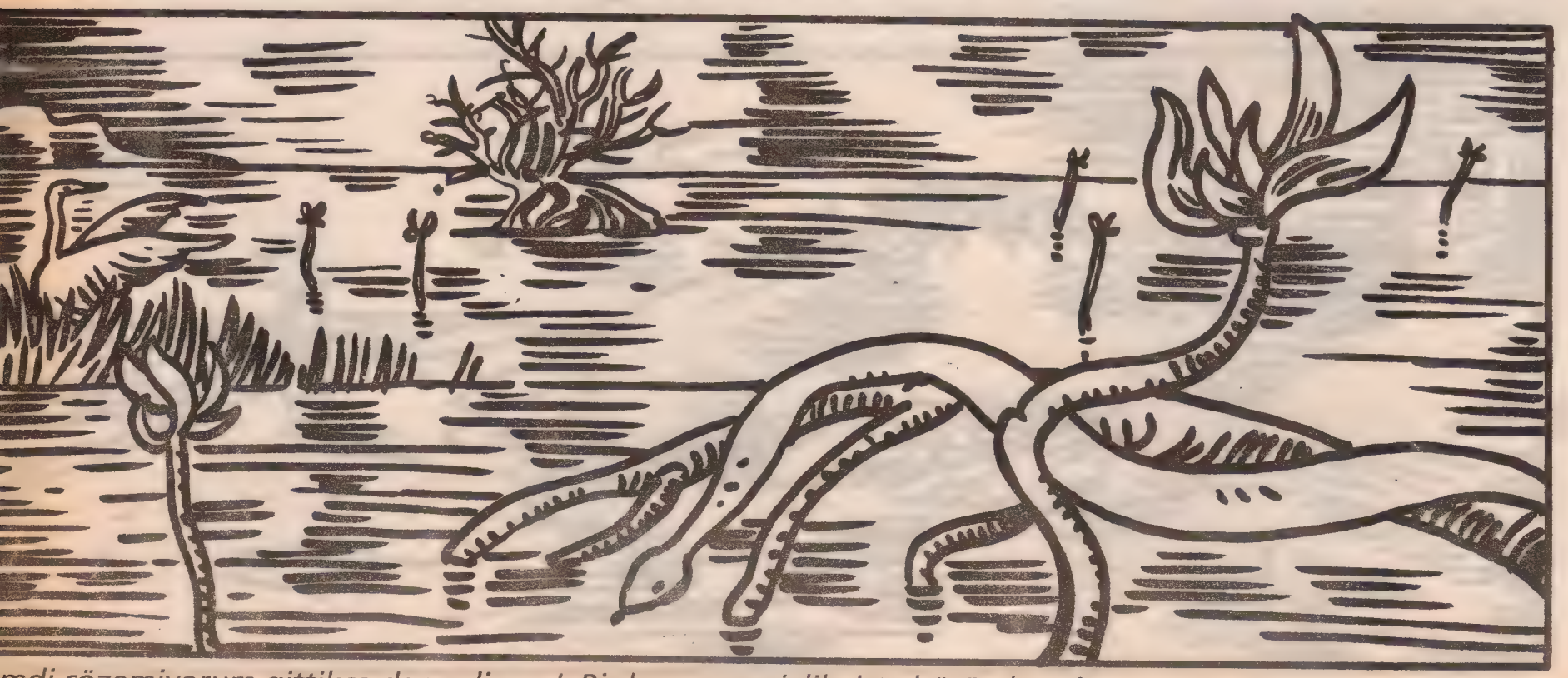

mdi çözemiyorum gittikçe dar geliyor / Bir kapı -- sessizlik, işte bütün hepsi

Akşamsefası

Siyah Sesli Büyük Hanımefendi Gitti...

Barbara

RAGIP DURAN

Fransız "chanson" geleneğinin önemli besteci-yorumcularından biri olan Barbara, geçtiğimiz ay 67 yaşında, Léo Ferré, Georges Brassens ve Edith Piaf'ın yanına göçetti. Uzun kuyruklu siyah piyanonun başında, uzun siyah giysileriyle, acıları acıyla tedavi eden büyük hanımefendi, ırkçılığa ve Aids'e karşı mücadelenin içindeydi. Ama önce aşk, sonra aşktı onun için her şey...

25 Kasım günü Yaşam Radyo'nun İnsan Haklarıyla ilgili bir programına çağrılıydım. Stüdyodan çıktıktan sonra radyodaki arkadaşlardan biri:

- Artık bu ay Öküz'de Barbara'yı yazarsınız herhalde, dedi.

Anlamadım. Neden?

- Radyo söyledi biraz önce, ölmüş de...

Bir gazeteci öldüğünde (bizde öldürüldüğünde) basın ve ifade özgürlüğünden bir şeyler kopar gider. Her şarkıcı öldüğünde de, müziğin çiçek dürbününden bir renk eksilir sanki.

Barbara ile ilk temasım, 1972 yılında, Paris'te cızırtılı küçük transistörlü radyomda istasyonlar arası geziye çıkmışken gerçekleşmişti. RTL'de bir şarkısı çalıyordu: "Nantes". Babasının ölümünü anlatan şarkı. Ses müthiş etkileyici, kimi zaman çok ince, kimi zaman soprano. İnişler çıkışlar insanın yüreğini hoplatıyor. Ama müthiş yumuşak, sürükleyici. O sesi duyan bir daha unutamaz. Bir daha dinlemek ister. O sesi duyunca, herhalde dünya güzeli bir kadındır diye düşünüyor çoğu insan.

"Ils buvaient de l'absinthe/Comme on boirait de l'eau/Mais l'un s'appelait Verlaine / L'autre c'était Rimbaud / Oh mon Dieu que c'est beau / Bien plus beau qu'un poème/ De Rimbaud ou Verlaine"(Absinthe içiyorlardı/Su içer gibi/Birini adı Verlaine'di/Ötekinin de Rimbaud/Aman Tanrım ne güzel ne güzel/Rimbaud'nun ya da Verlaine'in/ Bir şiirinden daha güzel) şarkısında ise iki şair kafadarı çıkarıyordu sahneye.

"Au bois de Saint-Amand" ya da "La petite Cantate"da, çocukluğunun mavimsi günlerini hatırlayan Barbara, bir nostalji kraliçesi mi?

Barbara'yla son temasım ise 26 Kasım tarihli Le Monde ve Libération gazetelerinde vukubuldu. Libération kapkara kapağı dahil tam 8 sayfa ayırmış Barbara'nın ölümüne. Le Monde ise birinci sayfadan spotla verdiği haberi, içerde bir tam sayfayla tamamlamış. Cumhurbaşkanı Chirac'tan Başbakan Jospin'e kadar mesaj yayınlayan devlet adamları. Libération yankılar sütununda önce, Aids'e karşı mücadele derneği Act-Up'un bildirisini koymuş, ardından Moustaki, Reggianni (Onun da sırası geliyor mu ne?), Juliet Gréco'nun sözleri geliyor.

Büyülü bir isim aslında Barbara. Yves Montand'ın şurup tadındaki yorumuyla Jacques Prévert'in "Rappelle-toi Barbara/Il pleuvait sans cesse sur Brest" dizeleriyle başlayan şarkısındaki Barbara... Şimdi Prévert'in, Montand'ın, Brel'in, Ferré'nin ve Piaf'ın yanında ikâmet eden Barbara, gerçekten de bu şarkıdan almış sahne ismini. Esas adı Monique Serf. Strasbourg'lu Rus musevisi bir ailenin kızı. 1930 doğumlu. Paris Konservatuarının piyano ve şan bölümünü bitirdikten sonra, aykırı doğası nedeniyle klasik müzik yerine kabare şarkıcılığına heves etmiş. Ama savaş sonrası Paris ve Brüksel'de kabareye önce sadece bulaşıkçı olarak almışlar geleceğin Barbara'sını. Kabarelerde Boris Vian'ı dinlemiş, müzisyenleri, sanatçıları tanımış, kısa saçlı sevimli, derin bakışlı genç kız. Önceleri sadece yorumcu. Ferré, Brassens, Brel hatta Aznavour'un şarkılarını söylüyor. Ses ya da müzik, yazıyla, sözcüklerle tarif edilemez ki...Dinlerken alıp götürüyor yalnız sizi. Fransızca bilmek de galiba şart değil. O sesle dünyanın her dilinde aynı şeyler söylenir: Buruk aşklar, sevinçli hüzünler, gidenler, gelenler..."Dis quand reviendras-tu?"(Söyle ne zaman döneceksin?). Barbara'nın şarkılarının bir kısmı belki 30 ya da 40 sene önce yazılmış, ama özü insani ilişkilere dair olduğu için bugün hâlâ eskimeden söyleniyor, dinleniyor. Şarkı, Barbara'nın hikmet-i sebebi. Olympia konserinde gayet rahat bir şekilde "Bir erkeğin kollarında olduğum zamandan çok daha fazlasını şarkı söyleyerek geçirdim" demişti. Gülerek alkışlayan bir kitle. Kitlenin yaş ortalaması Barbara'nın yaşının yarısı kadar. Çünkü yaşıtlarının yanısıra gençleri de var Barbara'nın. Bobino konserinde kutuyla prezervatif dağıtırken dinleyicilere "Hadi çocuklar, lütfen kullanın bunları, benim için, n'olur..." dediğinde sevimli bir komşu teyze gibi. Yanına gazeteci ya da kameraman almadan hastanelere, cezaevlerine gidip Aids'liler için büyük yardımlar yaptığı yeni yeni yazılıyor. Aids'liler için yaptığı şarkıda da, "Aşkla sevmek, aşktan ölmekse..." dizesi var. Aslında sahnede sanki biraz otoriter. Belki de mükemmelliyetçi. Çoğu zaman sadece uzun kuyruklu piyanosuyla çıkıyor ışıkların altına. Bir de kontrbasçısı Pierre Nicholas. Ama "Benim en güzel aşk öyküm, sizsiniz" şarkısını hep dinleyicilerine ithaf ederken, elleri önde sahnede koşuyor salona doğru. Sarılıp öpmek istiyor salondaki herkezi, topluca. Asıl bir kadının herkesin emeğinin karşılığını vermesi ve sevgisini gizlememesi...

Ölüm, Barbara'nın eskiden beri bir çok şarkısında var. "Ölünecekse ölünür"den "Güzel olduğum gün/Görünüşe bakılırsa/ Çok fazla sayıda insan olacak/Cenaze törenimde"ye...Dediği çıktı. Fransa'nın, Belçika'nın, İsviçre'nin ve hatta Kanada'nın dört bir bucağından yaslı haberi duyan dört bin kişi katıldı Barbara'nın cenazesine. Büyük hanımefendiye son saygı...Çünkü Barbara, Siyah Güneş şarkısında dediği gibi "Bugün, ben oldum güneş tutulması".

Siyaha olan düşkünlüğü ne anarşistliğinden ne de karamsarlığından. "Siyah, bayram rengidir" diyordu son söyleşilerinden birinde, "Siyah Piyano", "Siyah Güneş", "Siyah Kartal" adlı şarkıların bestecisi...

Son albümüne Pierre Pérret'nin ırkçılığı kınayan Lilly şarkısını alması boşuna değil. Paris'te 96 öğrenci hareketlerinde öldürülen Mağribli bir çocuk için şarkı bestelemesi de anlamlı. 81'de Sosyalist aday Mitterrand, Cumhurbaşkanlığı seçimlerini kazandığında umutlu "Gül" şarkısı da Barbara'nın siyasi-ideolojik tercihlerini gösteriyor. Göttingen şarkısı ise bir Fransız-Alman dostluk çığlığı. 60'lı yıllarda yalnızca Fransızca konuşulan ülkelerde değil, İtalya'da, Almanya'da, Japonya ve Romanya'da bir de Moskova'da ayakta dakikalarca alkışlanmıştı "Chanson"severlerce. Şimdi kimbilir ne konuşuyorlardır öbür tarafta...Ferré, Piaf, Brassens...

En Güzel Aşk Öyküm, Sizsiniz!

En uzaklardan gelsin
Eski aşklarımın gölgesi
İlk buluşmanın en uzağından
İlk acılar döneminden
Onbeşindeydim o zaman
Bembeyaz bir yüreğim,
dizimde yarabere izleri
Gençtim, erkendim
Çocuk aşkları içindeydim
Ya da deli bir aşkın yaralarında
Anımsadığım en uzaktaki
O zamandan beri
seviyorum diyorsam
En güzel aşk öyküm, sizsiniz

Evet doğru pek uslu olmadım
Bir sürü sayfa çevirdim geçtim
Hiç okumadım, bembeyazdı hepsi,
bir şey yoktu üzerinde
Evet doğru pek uslu olmadım
Gelip geçici savaşçılarım
Bir göründü bir kayboldu
Ama onların cemalinde
O zamandan beri siz vardınız
Siz oradaydınız ve çıplak yürekle
Ben yine topluyordum çantamı
Takılmış gidiyordum
serabımın peşinden
En güzel aşk öyküm, sizsiniz

Size giden uzun yol boyunca
Uzun yol gidiyordum çılgın yürekle
Aralık soğuğu
boynumu dondurmuştu
Ne önemi var havanın,
menzil siz olunca

Uzun upuzundu yol
Ama ben teptim sonuna kadar
Yalan yemin etmedim
Ve bu akşam size and içiyorsam
Size gelmek için,
sürünüp dizlerimin üstünde
Bir sürü engel aştım aslında
Bir kaç sevimsiz havari
Ya da kış ve
boynumu donduran kar
Sabrımı tüketmek içindi
Ama sakinleştirdim şiddetimi
En güzel aşk öyküm, sizsiniz

Ama çok kış geçti çok hazan
Geceler gitti gündüzler kaçtı
yine de kimse yoktu
Siz hiç gelmediniz buluşmaya
Sizin yüzünüzden, yitirip cesaretimi
Birden kuduruyordum
Tanrım, ne çok ihtiyacım var size
Şeytan görsün yüzünüzü o zaman
Başkaları açtı bana kapılarını
Mutluydum, sizden uzakta
Evet, sadık olmadım
Ama siz yine de
geleceksiniz değil mi?
En güzel aşk öyküm, sizsiniz

Ağladım gözyaşı döktüm
Ama ne yumuşaktı sizin
o ilk gülümsemeniz
Ve sizden gelen
bir damla gözyaşı için
Aşktan ağlamıştım, hatırladınız mı?
Bir Eylül gecesiydi
Beni beklemeye gelmiştiniz
Tam da burada hatırladınız mı?
Gülümserken size bakmak
Hiç bir şey söylemeden sizi sevmek
İşte tam da o sırada anladım ben
Bitmişti yolculuğum
Koydum çantalarımı yere
Gelmiştiniz artık buluşmaya
Ne denirse densin artık
Yine de size söyleyecektim o akşam
Size teşekkür ediyorum sizin için
Ne denirse densin artık
Size geldim bir şey söylemek için
En güzel aşk öyküm,
Sizsiniz

Akşamsefası

Chicago âleminin kralı: Feridun Bekir Bey

EKREM GALİP YALINER

Bu yazıları yazmak için zaman zaman arşivimi karıştırıyorum da, tarihimizde ne çok girişimci, öncü insanımızın bulunduğuna her seferinde yeniden şaşırıp kalıyorum. Dikkat buyurursanız, ekseriyetle de onların maceralarını naklediyorum sizlere. Bu çeşit maceralar içinde, yahut şöyle diyelim, bu çeşit girişimciler içinde Feridun Bekir Bey'in pek hususi bir yeri vardır. O, Al Capone adlı mafya babasını titreten adamdır...

Feridun Bekir Bey, esasen, Osmanlı'nın son yıllarında sık rastlanan insan tiplerinden biriydi. Tam bir bıçkındı, lakin aynı zamanda pek kibar ve uyanıktı. Bir gün "Bu memleket benim hayallerime dar geliyor" diyerek kapağı Avrupa'ya atan Feridun Bekir Bey'in lik durağı Almanya olacaktı ve Almanya macerası pek tatsız hadiselerle noktalanacaktı.

Sigortacılık... Berlin'de, cebindeki son birkaç kuruşu idareli harcamaya gayret ederken, kafayı taktığı konu buydu Feridun Bekir Bey'in. Akıllı bir insan sigortacılıktan büyük paralar kazanabilirdi. Yeter ki kârlı bir projesi olsun.

Feridun Bekir Bey, ünlü sigortacı Hermann Schüller'in kapısını çalıp kendisini beynelmilel sigorta müşaviri olarak tanıttığında, projesi hazırdı. Rakamlar, tahminler, grafik harikası rengarenk oklarla birbirlerine bağlanmış yine rengarenk tablolar... Türk girişimcisi, bugünün multivizyonlu şirket şovlarını fersah fersah geride bırakacak bir ihtişamla sunmuştu projesini: Dünya konjoktürü, söylenenin aksine, Almanya için hiçbir savaş sinyali vermiyordu. Eğer hükümet, Alman askerlerini çok düşük primlerle hayat sigortası yaptırmaya ikna edilebilirse, geriye tek bir iş kalıyordu; kazanılcak paraları saklayabilmek için dev kasalar satın almak...

Bu iş önce Hermann Schüller'in, sonra da Alman hükümetinin aklına yatacak; dönemin Maliye Bakanı'nın Schüller için "Kerizi bulmuşken yolarım arkadaş!" dediği rivayet olunacak, bunu duyan Schüller "Keriz kimmiş, görürüz" diye kahkahayı basacak, şirkete üç ay boyunca para akacak ve dördüncü ayda da Birinci Dünya Savaşı patlayacaktı. Ölen her asker şirkete beş bin mark yazıyordu, çantalarla gelen paralar kamyonlarla gidiyordu ve Hermann Schüller kafasını duvarlara vuruyordu: Dünya tarihinin en büyük kişisel borcu altına girmişti. İntihardan başka çaresi yoktu, lakin öbür dünyaya yalnız gitmeye de niyeti yoktu. Tabancasını Feridun Bekir Bey'in üzerine boşaltıp, son kurşunu kendi beynine sıktı.

Feridun Bekir Bey yedi hafta komada kalacak, dördüncü ayın sonlarına doğru iyice toparlanacak ve şirket kayıtlarından aldığı asker isimlerine düzenlediği sahte ölüm belgeleriyle yüklü paralar kaldıracaktı. Ta ki yakalanıp da dört yıl hapse mahkum edilene kadar.

Burada Feridun Bekir Bey'in cezaevi kantinindeki çayocağını ele geçirerek bir miktar para biriktirdiğini söylemekle yetinelim, o devirde Alman cezaevlerinde çayocağı bulunmasına hayret edelim ve mahpusluk anılarına girmeyelim. Çünkü asıl maceramız henüz başlamadı.

Evet, Türk genci tahliye olduğunda 1918'in sonlarıydı ve Feridun Bekir Bey'in hayalleri için Avrupa da dardı. Takdir edersiniz ki, o zamanlar henüz Uzakdoğu'dan kiloyla dijital saat alıp, afedersiniz, Türkiye'de sokuşturmak gibi şeyler mevzubahis değildi; geniş hayaller için de istikamet belliydi: Amerika...

Feridun Bekir Bey 1919'da Amerika'ya ayak bastı ve New York'taki ilk günlerinin şaşkınlığını henüz atamamışken, tüm Amerika'yı ayağa kaldıran bir haberle o da sarsıldı: İçki Yasağı Kanunu Senato'dan geçmişti. Genç girişimci o gece tuhaf bir rüya gördü. Elinde bir rakı şişesi vardı, şişeyi geniş bir kaseye boşaltıyordu ve kase ağzına kadar parayla doluyordu. Gıcır gıcır dolarlar... Sabah "Hayırdır inşallah" deyip araştırmalarına başladı. Amerika'da anason yetişir miydi acaba?

Sekiz ay sonra, Pennsylvania'nın kırsal kesimindeki bir yeraltı imalathanesinde rakı üretimine başladı Feridun Bekir Bey. Rakı, çoğu müşteriye garip geliyordu önceleri. Lakin, neticede "alkol olsun da ne olursa olsun" diyen insanlardı bunlar. Uygun fiyattan bulunca, şişe şişe, kasa kasa alıyorlardı. Taşıyıcılar, dağıtıcılar, tahsilatçılar, rüşvet alan resmi görevliler... Feridun Bekir Bey, kısa sürede onlarca insanı besler hale gelmişti ya, çok şükür kendisine de hiç fena para kalmıyordu hani. Taşıyıcılar bir gün tam da Philedelphia Polis Merkezi'nin önünde iki şişeyi yere düşürmeselerdi... Birdenbire ortalığı saran tuhaf koku nöbetçilerin dikkatini çekecek, Feridun Bekir Bey'in birçok adamı zincirleme operasyon sonucu içeri düşecek, yakayı sıyırmayı başaran kahramanımız da rakı üretmeye tövbe edecekti: "Rakının kokusu başka, rakı riskli iş. Artık ya votka ya viski.." Fakat bunları nasıl üretecekti? İşi bilenler, Chicago'da İrlandalı viski ustalarının takıldığı bir kahvenin adresini verdiler. Feridun Bekir Bey hemen bu şehre hareket etti ve yalnızca İrlandalı viski ustalarının kahvesini değil, Türkiyeli amelelerin kahvesini de buldu. Bize inanmayanlar, Niyazi Berkes Bey'in "Unutulan Yıllar" adlı kitabına başvursunlar; Chicago'da 1900'lerin ilk yıllarından 50'lere kadar, Türk amelelerin kahveleri vardı, ki bu kahveler Feridun Bekir Bey'in hayatında bir dönüm noktası oluşturacaktı...

Öyle ya, niçin Tom'la, McCoy'la, Pietro'yla çalışsındı ki; dili diline, dini dinine uyan insanlarla çalışmak varken... Böylece, Amerika tarihinin gördüğü en güçlü yeraltı örgütü de kurulmuş oluyordu: Pötürgeli Hamdi, Harputlu Recep, Kara İhsan, Hacamat Sami ve diğerleri... Feridun Bekir Bey, ince işler çeviren işadamı olma hayallerini tamamen geçmişe gömmüş, bıçkınlığıyla, bilek hakkıyla yaşamaya başlamıştı.

Aynı günlerde, New York'tan Chicago'ya gelen bir adam da içki piyasasını ele geçirmeye kararlıydı: Al Capone... Chicago iki gücün kontrolü altındaydı artık. Şiddet, silah, para dendiğinde iki göçmen geliyordu akla: Napoli doğumlu Al Capone ve İstanbul doğumlu Feridun Bekir Bey... Ancak, kökenleri sözkonusu edildiğinde, bu iki adam arasında önemli bir fark göze çarpıyordu. Al'ın pazarladığı viskiler markasızdı. Feridun Bekir Bey ise aslanlar gibi çakıyordu damgasını viskilerin üzerine; mahallesini unutmamıştı: Namlı Gedikpaşa Viskisi...

Ve bütün şehir, hatta bütün Amerika kaçınılmaz çatışmayı bekliyordu. Al Capone ve Feridun Bekir Bey aynı şehirde olacaktı da, birbirlerine tahammül edeceklerdi ha... İmkansızdı. Pötürgeli Hamdi'yle müebbet Abdullah, Al'ın sağ kolu Bernardo'yu kıçından vurup, yine afedersiniz kız bacısını kirletmekle tehdit ettiklerinde, çatışma randevusu da kesilmiş oldu. Chicago'da çok kan akacaktı.

Ve Chicago'da akacak kan, polis şefi Smith'in de işini bitirecekti. Ondan sonra Smtih için en iyi ihtimal, küçük bir kasabanın genelev sokağında bekçilik etmekti. Smith, "Kazanan kendini de yakmış olur" dedi, "Tezgahımız ne güzel işliyor, bozmayalım" dedi ve tarafları buluşmaya ikna etti. Lakin her iki taraf da buluşmanın kendi mekanında gerçekleşmesini istiyor, "Ben Al'dan dokuz yaş büyüğüm" diyen Feridun Bekir Bey diretiyordu. Sonuçta, Chicago dışındaki bir ormanda buluşulmasına karar verildi. Anlaşma gereğince beşer koruma eşliğinde buluşuldu. Türk delikanlısı ne kadar ağırsa, Al Capone bir o kadar şımarıktı.

- Merhaba Fred and Baker.

- Yavşaklık yok, artistlik yok! Fred and Baker değil, Feridun Bekir. Uzun konuşmayı sevmeyen Türk...

- Ben de kısa konuşacağım zaten. Anlaşalım. Adil bir bölüşüm yapalım. Mesela... Sekiz dağıtım bölgesinin altısı bana, ikisi sana...

Feridun Bekir Bey hiçbir şey söylemedi, cebinden çektiği usturayla kendi yüzüne iki çizik attı.

- Feridun, ne oluyor?

- İki çizik bana, altı çizik sana!

Feridun Bekir Bey'in bundan sonra yaptığı hareketleri, iki saniye içinde Al'ın yüzüne beş çizik atışını, günümüzün film teknolojisiyle bile canlandırmak zordur.

- Beş çizik attım, bir çizik alacağım kaldı. Onun yeri ayrı! Adamlarının yanında yapmam ama alacağımı da unutmam. Beni tahsilata mecbur etme!

Al Capone donup kalmıştı. Yenilmişti. Alemin tek bir hakimi vardı artık: Feridun Bekir Bey... Alemin, paranın ve her şeyin hakimi... Al Capone intikam için bileniyordu ancak racondan anlayanlar İtalyan'a hiç şans tanımıyordu.

Ve her şey bir efsane gibi gelişirken, Chicago'da Türk destanı yazılırken, bir gün, o uğursuz gün... Pötürgeli Hamdi'yle Kara İhsan, Debby adlı hafif meşrep bir kız yüzünden kapışmışlardı. Meseleyi halletmek isteyen Feridun Bekir Bey, iki adamını çağırttı. Hamdi'yle İhsan, patronun odasına girmeden tartışmaya başladılar ve İhsan'ın ağzından bir küfür kaçtı: Hamdi delirmişti:

- Anama ha, anama ha... Anama laf yok laan, anama laf yoook!

Bağırtılar üzerine odasının kapısına çıkan Feridun Bekir Bey, "Ne oluyor?" bile diyemeden Hamdi'nin kurşunlarına hedef oldu. "Babam" dediği patronunun gelişini görmeyen Pötürgeli Hamdi, İhsan kendini yere atınca, istemeden tarayıvermişti Feridun Bekir Bey'i... Bu, resmi tarhiçe bizlere unutturulmaya çalışılan bir hadisenin, Chicago'daki Türk hakimiyetinin sonuydu. Sami ile Abdullah'ın müesseseyi koruma çabaları boşa çıkmış, âlem kısa sürede Al Capone ve adamlarına kalmıştı.

Al Capone demişken... Feridun Bekir Bey'in cenazesinde o da vardı. Bir ara tabutun başına gelmiş, yine kısa konuşmuştu:

- Seni ben öldürecektim ve arkandan ağlayacaktım. Kendi adamlarına kurban gittin Feridun, onun için ağlamayacağım. Asla!

"Ağlamayacağım" demişti ya, Amerika âlemleri Al'ın gözlerinde bir kez yaş görmüştü. Feridun Bekir Bey'in tabutu başında...

Akşamsefası

Orhan Alkaya'nın "Genç Şair"e Sözleri

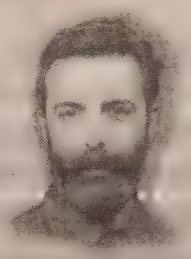

ORHAN ALKAYA

● *Temel birim sözcüktür. Sahibi olmadığın sözcüğü kullanma.*

❇ **Aşkın en yoğun halini yaşarken şiir yazma. Bırak hayat üstte kalsın.**

❁ *Öykün! Etkiden korkma! Tehlikeli olan, yırtıp atmayı bilmemektir.*

❖ **"Sıkı" ve "Büyük" şiirleri sevmeye başladığında, kendi şiirlerini sevmenin hiçbir sakıncası yoktur.**

➜ *Havada asılı imge, -hep orada asılı duramayacağı için- şiiri yutan bir çığdır. İmge anahtarını sımsıkı tut.*

➾ **Humour'u olmayan şair ve humour'a boğulmuş şiir... "Hangisi daha kötü?" diye düşünme.**

➥ *Güzellik steril değildir.*

☆ **Güzel hislerin olsun ve yerli yerinde dursun. Şiir hisle değil, sözcükle yazılır.**

♦ *Herkes için güzel olan senin için de güzelse, kendine başka bir meslek seç.*

★ **Deha konjonktüreldir. Kendi "normali"nden korkma.**

Geniş Zaman Senaryoları

FATİH SOLMAZ

Tıp alemi kendine gizemli, esrarengiz bir hava vermek için çırpınıp duran nörotik insanlardan oluşan bir alemdir. Zavallı hastalara Latince izahat sadizmini, biçare eczacılara en zor okunası reçetelerin yazılmasını altı senelik ağır bir fakülte eğitiminin intikamı, deşarjı olarak görmek de bizim hoş görümüz olsun... Zaten bu tezimin doğruluğunu tıp aleminin, hemşireleri hep kadınlardan seçerek doktorları bir nebze de olsa relakse etmelerinden anlıyoruz. Bu arada Tıpta bir kaç milyonda bir görülebilen ilginç vaka, Tıp fakültesinden yazar olarak mezun olan Altay Martı beyi bu Hipokratik genellemeden ayrı tuttuğumu belirtir, mesleki şövenistliğimden dolayı da bir efervesant bile utanmayıp, asla bir Kalsiyum Sandoz gibi erimiyorum...

Üç Renk
Fırtına mavisi, Buz beyazı, Ayazda kalmış bekçi çükü moru üçlemesi...

FIRTINA MAVİSİ...

DURDANE- Bubem başlık parası almadan beni sana hayatta vermez Müstecebim...

MÜSTECEP- pekiy buban başlık parası kaç para ister Dürdanem cigerimin köşesi?..

DÜRDANE- Beşyüz milyon istiyor.

MÜSTECEP- Yuh! Anasının gözü..

DÜRDANE- Niye öyle diyon Müstecep, ben o kadar para etmez miyimkine? Altına işeyen sidikli Zeliha'ya bile beşbin mark virdilerdi.

MÜSTECEP- Yağnış anladin. Etmesine edersin helbet gözümün bebeği. Emme ben o gadon parayı nerden bulucem?

DÜRDANE- Gayrı orasını bilemiyom Müstecebim... Bubam bul parayı, al karıyı diyor başka da bişey demiyor.

MÜSTECEP- Beşyüz milyon haa...

DÜRDANE- Evet. Bu beşyüz milyon da şimdilik geçerli olan gampanya fiyatımmış. Önümüzdeki ay eğitime gatkı payını da ekleyip, fiyatımı yediyüz milyona çıkartıcıymış ha. Elini çabuk tut Müstecebim...

MÜSTECEP- Benim için çok para be yüreğimin pırpırı.

DÜRDANE- Heç de çok para değel. Bogün bir keraneye gitsen beş milyondan aza çıkamıyon. E sen, beni haftada bir kereden en az otuz sene kerksen. Binbeşyüz kere kerkmiş olucen. Onu da beş milyonla çarptın mıydı yedibuçuk milyar eder Müstecebim... Yani deyeceğim aslında ben çok ekonomig bile oluyom.

MÜSTECEP- Doğru vallaha haglısın burnumun direği..

DÜRDANE- E bi de otuz sene değel de babam gibi çubuk taktırıp kırk sene kerktiğini düşünürsen acayip kar edecen Müstecebim. Artı peçete paran yook, ekistira muğamele bahşişin yook, yol paran yook düşünsene. Hastalıg gapma riskin bile yok...

MÜSTECEP- Hee valla böpreğimin süzgeci.

DÜRDANE- Dur hele! Ne didin? Böpreğim mi dedin?

MÜSTECEP- Evet? Öyle didim?

DÜRDANE- Tememm işte Müstecebim. Gel böpreklerinden birini sat beşyüz milyonu buluverin...

MÜSTECEP- Lan aklınla bin yaşa pırostatımın şalteri.. Ben bir böprekle yaşarım emme bir kukuş olmadan hayatta yaşamam. Vir böpreği, al kukuşu! Heyt be!

BUZ BEYAZI...

BABA- Doktor kızımın neyi varmış, çabuk söyle!..

DOKTOR- Kötü... Kızınızın durumunu hiç iyi görmüyorum.

BABA- Gözlüklerinizi bir silseniz? Belki o zaman...

DOKTOR- Boşuna Nejat Uygur'un oğullarının taklidini yapmayın durum vahim.

BABA- Çaresi hiç yok mu doktor?

DOKTOR- Var... Bir tek çaresi var.

BABA- Nedir? Tedavi için Amerika'ya mı gitmesi lazım? Götürebilirim, param var.

DOKTOR- Hayır. Kızınızın sevdiği gençle evlenmesi lazım.

BABA- Sktir be! Tıpta böyle hastalık da mı var?

DOKTOR- Var tabi beyefendi siz hiç Hülya Koçyiğit filmleri izlemiyor musunuz?

BABA- Vay anasını. Demek kızımın ilacı o züğürt herifin şeyi ha?

DOKTOR- Maalesef öyle. Benimki uysa inanın hemen takardım. Ama kızınızınkine sadece o gencin şeyi uyuyor. Ölçtüm..

BABA- Ehh! N'aapalım tıp madem böyle diyor. Mecburen yapacaz. Evlenmeden o puşt hayatta böbreğini kızıma vermez.

AYAZDA KALMIŞ BEKÇİ ÇÜKÜ MORU...

Vakıf Gureba Hastanesi bekleme salonu...

Müstecep ile Züğürt herif yanyana oturmaktadır.

MÜSTECEP- Geçmiş olsun gardaş. Seninki de mi böprek şeyiydi?

ZÜĞÜRT HERİF- Mmm, evet...

MÜSTECEP- Benimki de böprek şeyi hee hee he! Böpreklerimden birini satacam da garı sahıbı olucem gayri. Sen ne sahıbı oluverecen?

ZÜĞÜRT HERİF- Ben de karı. Artı, para mülk ve servet... Yani herşey.. Hee hee hee!

MÜSTECEP- Yapma yav? Desene senin böpreğe eyi para veriyorlar. Gerçi benimki de taze köy böpreği emme bana beşyüz milyon yetiyor.

ZÜĞÜRT HERİF- Hadi hayırlısı bakalım. Şşşt sus doktor geliyor.

DOKTOR- Size müjdeli haberim var gençler.

MÜSTECEP- Essah mı gurban? de hele şu müjdeli habarı?

DOKTOR- Böbreklerinizi vermenize gerek kalmadı. Az önce Paris Elidor laboratuarında cansız saçlar için şampuan deneyleri sırasında tesadüfen Plantasyon böbrek bulundu. Yani sizin anlayacağınız halk deyimiyle suni böbrek icat edildi. İnsan böbreğine ihtiyaç kalmadı, gidebilirsiniz...

Aksamsen

Ölümünün Sekizinci Yılında...

Cemal Süreya

Hayatımdaki temel duygu nedir bilir misiniz?

Yanlışlığın giderilmesi... Filmlerde hep o anda ağlarım. Diyelim oğlanla kız karşılaşır, birbirlerini iten trükler olur. Birleşirler, bir yanlışlık yüzünden ayrılırlar, sonunda yanlışlık anlaşılır birbirlerine koşarlar. Orda ağlarım. Yanlışlığın düzeltildiği anda ağlarım.

-1931 yılında doğdum. Annem çok küçükkken öldü. 1948'de Dostoyevski'yi okudum. O gün bugün huzurum yoktur.

Ân ki fiskiyeci sonsuzluğun

Cemal Süreya

11 Kasım 1981

En Sıkı Şair: Cemal Süreya

Seber

Evet Cemal Süreya gerçekten de en sıkı şairlerdendi. Sivil, cins, özgün vs. Nâzım Hikmet'le yanyana ve eşit düşünülürdü. (1984'de kendime pay çıkarıyorum! YAZKO'nun Somut gazetesinde bana "Kaymakam" "Kafra"da dendiğini yazmıştı. Haydarpaşa Lisesi'nde parasız yatılı okuyordum. Yaz tatillerinde herkes evine gidiyor ama annesi, babası ve barkı olmadığı için tek başına bütün yaz tatillerinde okulda kalıyor. Osmanlıların son zamanlarında Kadıköy'de Göztepe köşklerinde oturan hekimler için tıbbiye olarak yapılan amfili binada uzun koridorlarda büyük yalnızlığını yaşamaktadır. Biz otuzbiri bilirdik de ortaokulda parasız yatılı olarak okurken orta ikideyken yoksulluktan bir karikatür çizmiştir işte bu yüzden iyi arkadaşlarına hangi elle otuzbir çektiğini sorardı. Orhan Veli'nin "sol elim" şiirini düşünerek. Sol elin yanındaydı. Sol sol..

Ece Ayhan

Türk halkında mazoşist bir taraf var. Bu tarafı iyi yakalamış bütün arabeskçiler. Yakınmak, ama bir şey yapmamak, evinde küfreder, ama arkadaşının yanında ağlayarak o şarkıyı söyler. Fazla erkeksi, sonra giderek kadınsı. Yükselmenin ya da kendisini yükselmiş saymanın belirtisi. Sanırım referandumdaki yüzde 35'in yüzde 27.5'u muhakkak arabeskçidir.

SN: AZİZ NESİN
TÜRKİYE YAZARLAR SENDİKASI
YÖNETİM KURULU BAŞKANI

12. HAZİRAN 1990

TYS'ye üye olmak arzusundayım. Gerekli evrakların tarafıma gönderilmesini rica ederim.

Saygılarımla-
Cemal Süreyya-

Cemal Süreyya-
P.K. 1349
Karaköy-İSTANBUL

Nedir aydın kişinin temel işlevi? zellikle sınıflı bir toplumda nedir? Bu onuda söylenmiş çok söz var. Aydın, uzun süre kafa çalışması yapan biri olarak tanımlanmıştır. Onu, "ekmeğini kafa çalışması yaparak çıkaran biri" olarak tanımlamak isteyenler de çıkmıştır. Ancak bu ögeye dayanılarak yapılan bir tanım, ydını özellikle de onun içlevini ortaya çıkarıcı bir açıklık taşımıyor. Çünkü doğrudan doğruya kafa jimnastiğine dayanan, nesnelerden ve öbür insanlarıdan sıyrılmış, bu yüzden insana ilişkin köklerden kopmuş çalışmaları da vardır. Atom bilgini, yaptığı kafa çalışmasının sonuçları üstünde ya da toplumun sorunları konusunda hiç düşünmüyorsa, aydın bir kişi değil, sadece bir atom bilginidir. Hekim için de, mühendis için de, öğretmen için de aynı saptama geçerlidir. Kendisini bir başkası gibi görme ökeliği vardır aydında. Onun temel işlevi, kışkırtıcı etkilere karşı koyarak, gerçeği olduğu gibi, hatta olduğundan daha gerçek, daha tam, daha güzel, daha çirkin, daha karışık, daha yalın göstermek olmalıdır.

Akşamsefası

Aşık Olmanın İyi Tarafları

Aşkta iyilik, kötülük iç içedir. Gözler bozulur. Kişi bir başkasında kendini sevmiş olur. Beşiktaş'a gidersiniz. Banliyö treninde saatini kaçırmış bir kıza rastlarsınız. Gebze'de bindiğiniz otobüste önünüzde oturan adam kafanızı kuyuya sarkıtmanızı öğütler. Tanesi yüz liraya iki mavi boncuk alırsınız. Birleşme tarihinizi konuşursunuz ama her yıl ertelemek zorunda kalırsınız. Onun bir sürü adı vardır. Aynı masada mektuplaşırsınız. Şunun güzelliğine bak diye çırpınırsınız. Rüyalarınızı anlatırsınız. İkiye bölünmüşsünüzdür. Hastasınızdır, sadece gözler mi, çok şey bozulmuş gibidir. Bunlar hem iyi hem de kötü şeylerdir. Siz karar verin, hangisi iyi, hangisi kötü.

Bir yere geldik ki Hiçbir sokağın adı yok

Cemal Süreya İçin Yazılan Şiirlerden Dizeler

Kızların bekâretlerini kaybettikleri günde doğmuştur şiir
Ve onun gözlerinde kadın belki de şiirden önemlidir
Ama hayır! devrik tezgâhında güneşin
Kadınlar yeniden doğmaz, ancak yeniden doğar şiir

(Cemal Süreya / Tuğrul Tanyol)

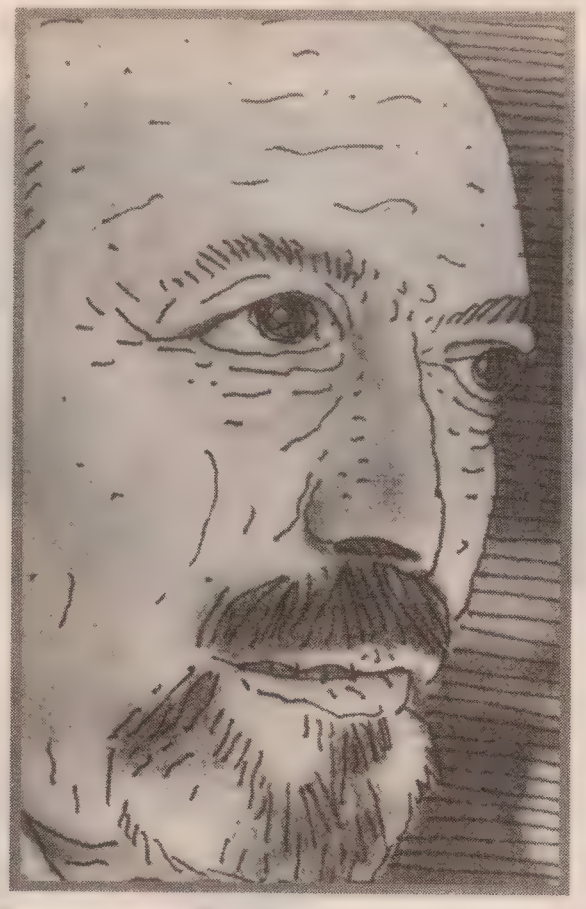

Yüzünde gülümseme perşemi sanki
ecati Tosuner'le ben Kızılay'da gezerken
Konuşma başbakanı, ince şiir katmeri
Ucuz sanılan yerin pahalı çömlekçisi
Kimbilir neleri bize gösterecekken.

(Cemal Süreya / Sıtkı Salih Gör)

Sümerce de yazardı
göç kervanlarının ardından
göç etmeseydi Mezapotamya'dan

Bolşevikleri
Buncuk'u.
Anna'yı sevdi

(Cemal Süreya Anıtı / H.Avni Cinozoğlu)

oysa bir şairdir cemal süreya
dolu dizgin sevişir
kırmızı bir kuş soluğu
elbette o cihanşiir

(Cihanşiir / Ayhan Doğan)

Türk şiirinin imparatoru sevgili Cemal
Öpüyorum seni son kez
-Şiirlerin hepimize yeter

(Cemal ve Ölüm / Özkan Mert)

Çiçekleri suluyor balkonda bir kadın
İğne oyalı bir perdenin önünde
Dondurma yiyor uçurtma çocuk
Yanında tekir kedi
Buradan görüyorum, elimde Üvercinka
Cemal abi birazdan çıkıp gelecek sanki

(İstanbul / Ahmet Ada)

Mademki yanlış yazılmıştır
Türkçesinin "ufak tefek taşları"
kanar diye kalbi gibi çıplak ayakları
öldürsen geçmez Cemal o sokaktan

(Ufak Tefek Taşlar / Günel Altıntaş)

Kıştır, Muş'tur; evvel zaman
odun kömür çıtır çıtır
yanâriken yansın şimdi

harlı yürek, fuel fuel

(Cemal Süreya / Sina Akyol)

İçuşan sözleri gizlice birleştiren simya
bir "y" eklerse adına
olur cem'an süreyya

(Cemal Süreya / Eray Canberk)

Kalbimi söküp alıyor göğsümden bu şehir
çöplerde oynaşan kediler gibi, ölüme gidiyorum
Söylenen gün nerededir, tufan var mı, ne gündür
Cemal Süreya döner mi geri
bir elinde bir mendil, öbüründe kuş sesleri.

Bir Elinde Bir Mendil Öbüründe Kuş Sesleri / Tuğrul Keskin

Soluğu kırmızıydı / Sakal kudretten mavi
nedense o çok eski kadınlarda diretti

(Cemal'di Dünya Adı / Ahmet Necdet)

Denizin denizle birleştiği yerde
Gecenin geceyle birleştiği yerde
"Yalnızlığın başkenti'nde bir adam

(Cemal Süreya / Anıl Meriçelli)

Gülcemal vapurunu hiç görmedim ama
tanıdığım Cemal gül idi...

(Cemal Süreya / Sunay Akın)

Dağlar telef olur,
güneşler erir,
cemalinden gölge
düşmez toprağa;

(Cemal Süreya / Turgay Nar)

Menekşelerle örülü
gülrengi yüzün,
uçurumrengi kırmızı bir geceyle dolaşır şimdi

Sesi uçurumlara çarpan şair sen değildin hani!

(Cemal Süreya İçin Onbeş Prelüd / Hüseyin Alemdar)

şair di ve ipek sesiyle yazdı ol Cemalce dizelere en sıcak nalı o vurdu imgeye karşılık getirdi ve zımparaladı onu alnında mevsimler eskitti ve hiç ayrılmadı aşktan büyük sevdi ve hep sevda sözleri birikirdi gözbebeklerinde buluş" türk şiirinin yakasını paslanmaz buluşlarla bezeyendi o bütün söyleyişleri seviştirdi bireştirdi ve ol güzelim Cemalce'yi kurdu has çocuk mor abdal narin göçebe ironist duygulu sürgün şiiriyetin sürücüsü kırmızı misilleme türkçenin makastan yanarken gülleşirdi cıgarası şiiri/ni gökkuşağının altından geçirdi. İmzasını üç yere, denize göğe kadına attı, sesinde ev dağınıklığı vardı ama hiç evcilleşmedi, yurduydu uçurumlar, yaşı mı? dünyanın bütün kırlangıçlarının yaşına eşit. yaşamadığı günleri Tanrı'ya bahşiş bıraktı.
şemsiyesi hiç kapanmayacak!

(Cemal Süreya'nın Şemsiyesi / Nahit Kayabaşı)

Bilmiyorum bir turnadan
Acaba kaç şiir çıkar
Ama senin şiirinden
Kalkan turnalar
Mutlaka bir halkın
Solğun tarihine konarlar

(Misilleme / Metin Altıok)

Senden sonra diyorum Cemal abi
Kars'a şiir gitmiyor
Kars kısa, rakı tatsız
Senden sonra şiirde
her şey dibe çöküyor
anla, öyle yalnızız

(Yalnızız Cemal Abi / Haydar Ergülen)

Ne olacak, nasıl yol açacak
günlerime giren bu ateş kayığı?
Sanki çeşme önlerinde bir
donanmayım.

(Cemal Süreya İçin / Özdemir İnce)

Kimden sorulacak şimdi
Aşkın işleri
Ve sözün güzeli

(Şiir Beyi / Tevfik Akdağ)

Sevgilimle konuşmak istediğimde
şiirini okuyorum durmadan.

Bir kenti özlediğim zamanlar
alıp gidemiyorum başımı
geç kalmış yolcular olur ya..

(Cemal Süreya / Kemal Gündüzalp)

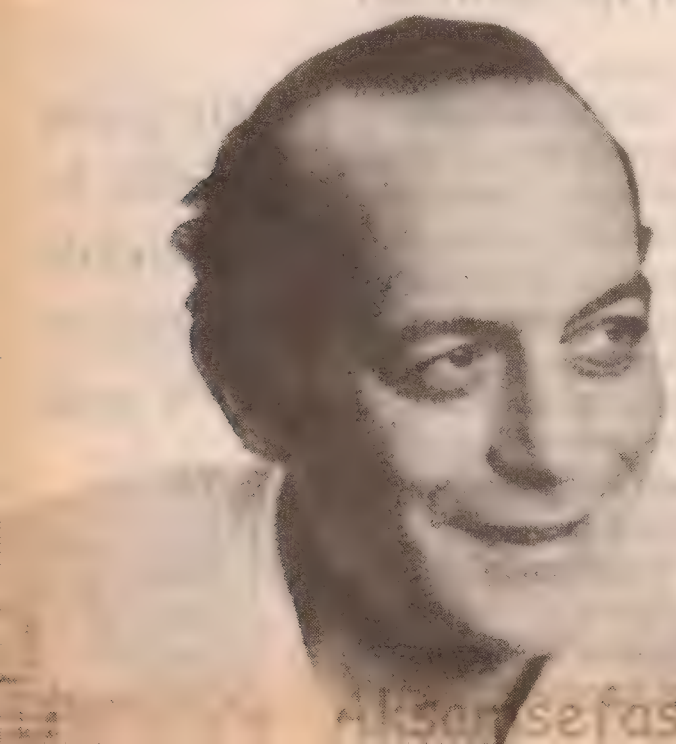

Haz: Hüseyin Alemdar

Anmalıklar

cemal süreya'ya

Toplu selamlarla çantaya ilişik
binlerce salkım beylerce üzüme eş
ilk anmaya gidilir

Bu yere karşı çıkan bir üstat
kendine yakıştırdığı uyarısıyla
kime bayrak açar

Anmalar her konumda yapılır
katlar dolar taşarda
inilir ön arka bahçelere

Bu bir dostluktur
çiçek açtırır ağaçlara
kökleri koruyan bahçıvan elinde

Hiçbir sürece reklamı sevmemiş
yüzüne bakınca kızaran insanı
tüm yasaklara karşın
Anlattılar soyluyu uzunboylu

Ikinci anma kültür merkezi
konuşmacılar yeterlimi dersiniz
döndü gün kodu dediye

Eskitir dia gösterimleri
yinele saatleri satırbaşına
olayı imza gününe kattılar

Kare tiyatroya gelince
bir ikisi dışında
seçkin konuşmacılar konuştular
ödül yerini buldu da
üşüdüm kardeşimiz

Altmışına Yakın Gittiler

İnce uçlu birer tükenmezdi
sevdikleri sayfalarda
ellerinde gezintiler

Başı çekmişti Metin Eloğlu
ressam şair güzel insan

Ardından Edip Cansever
içi kıpırdardı gözlerinde
şirin hırçın anlamlı
ikindileri özenle beklerdi
sütüne aslan katmak için

Manolya aydınlığıyla
Turgut Uyar
keskin bakışlarını uyumlar
bilinir çokça
sesini kaptırmazdı kimselere
kimliğinde birazcık asker

Ali'ciydi aslında
Muhammet'lede yarışmaya hazır
kırlangıçlardan başlar yaş ölçmeye
adına uydururdu nasıl
nasıl dayanırdı bu ayrılıklara
Cemal Süreya

(**İçimizdeki Günler** / Elif Sorgun)

Hiçbir şeyim yok
akıp giden
sokaktan başka

Keşke bunun için
sevseydim seni

Üstü Kalsın

Ölüyorum tanrım
Bu da oldu işte.

Her ölüm erken ölümdür
Biliyorum tanrım.

Ama, ayrıca, aldığın şu hayat
Fena değildir..

Üstü kalsın..

Batı edebiyatında absürd kavramı bile rasyonel bir yan taşır. Bir yaşantı karşılığı olmaktan çok bir kuram sonucudur. İnsani durumlar da öyle. Bir Alman için cinsel birleşme, yemek üstüne yenen büyücek bir çikolatadır; yeri, konumu bilinen, belli bir edimdir; güzel bir şeydir. Bir Türk için ise cinsel birleşmede güzelliğin çok üstünde, hatta dışında bir şey vardır: Bir felaket tadı, bir varlık-yokluk tartışması, bir mahvoluş duygusu.. Tarihsel ve geçici nedenler, bizimki gibi ülkelerde karışık ve yoğun duyarlıklar halinde dibe çökmüştür. Öyle ki artık o tortular, tortusu oldukları olguların dışında birer anlam kazanmıştır.

Kısa Türkiye Tarihi

I

Şelaleye
Düşmüştür
Zeytinin dali;
Celaliyim
Celalisin
Celali.

II

Üç anayasa
orfasında büyüdün:

Biri akasya
Biri gül
Biri zakkum.

III

Türkiye'nin adı,
Soyadı yasasından beri
Atatürk adından
Soyutlanamadı:

1930'lu yıllarda
Etitürkiye;

1940'lı yıllarda
Atetürkiye;

1950'li yıllarda,
Üditürkiye;

1960'lı yıllarda
Ötetürkiye;

1970'li yıllarda,
Atatürkiye;

1980'li yıllarda,
Aditürkiye;

Mavi yolculuklar var bir de,
O yunani o güzel yolculuklarda,
Hemen her zaman:
Adatürkiye.

IV

O yıllarda ülkemizde
Çeşitli hükümlerle
Yetmiş iki dilden
İkisi yasaklanmıştı:

İkincisi Türkçe.

V

Kahvede subay yok,
Bu nasıl iştir!

VEFAT VE BAŞSAĞLIĞI

Maliye Teftiş Heyeti'nin mümtaz üyesi ve edebiyat dünyasının değerli simalarından,

CEMAL SÜREYA
(Cemalettin Seber)

üstadımızı kaybetmiş bulunuyoruz. Merhuma Allah'tan rahmet, kederli ailesine, edebiyat dünyası ve camiamız mensuplarına başsağlığı dileriz.

MALİYE MÜFETTİŞLERİ

Aksamsefa

YANDAN TEDAVİ

MEHMET COPUR 97

Gece Etiler'deki Star 88 isimli barda içtikten sonra Cihangir'deki evime dönüyordum... Taksim meydanından geçerken, hala açık olan bir-iki bardan birine girdim... Gecenin son dublesini burda atıp, eve gidip uyuyacaktım...

AA, RESMEN DÖNME ŞU HATUN!.. SURAYA BAK, SAKALLARI VAR, ALLA ALLA!..

SEVİYORUM SENİ YAVRUM!

HIMM... VİSKİ İÇTİĞİNE GÖRE KESİN PARALI!..

Daha ilk dublenin yarısında barın paralı seks yaratıklarından biri yanaştı... Niyet belli ki, para karşılığı seks yapıcak... Beni kolay lokma sandı...

N'ABER YAKIŞIKLI, HADİ BANA GİDELİM...

Hatun ilgisizliğimi anladı ve iyice yaklaştı, işi samimiyete döküp yılışmaya devam etti...

HEY! NEYİN VAR KOCACIM, NİYE EVİME GELMİYORSUN?..

HER ŞEY İYİ GÜZEL DE SEN KUNEKSİN BE ABİ!..

Baktı bende durum farklı, işi iyice lağıma döktü... Bu sefer de 's kemezsin falan gibi, tepki göstereceğim triplere girdi...

BAK ABİ, SEN KADIN DEĞİLSİN, BAHSE GİRERİM KESİN ALETİN HALA DURUYO!..

NE ADAMI YA, TAŞ GİBİ MANİTA!..

SAÇMALAMA, MİS GİBİ KADINIM ÖKÜZ!..

"Sen kuneksin gacı değilsin" üzerinde ısrarla durmam, durumu ilginç bir hale getirdi. Barmen elimi tutup, saatlerdir kadın değil, erkeksin dediğim şahsın bacak arasına soktu... Vajina vardı, resmen kadınmış...

AL ULAN, DOKUN VE BAK, ERKEK Mİ KADIN MI!..

NASIL, HOŞUNA GİTTİ Mİ KOCACIM?..

BE.. BEN... AAA! SICAK, TÜYLÜ VE ISLAK!..

Baktı müşterisi olmıycam, topsun gibi aşağılama triplerine girdi... Duruma uyuz oldum, erkektim ve top değildim. Bu esnada diğer müşterilerde mevzuya ilgi gösterdiler...

NE O GÜZELİM, KUŞUN ÖTMÜYOR, TOP MUSUN YA HAA... TOP MUSUN? KESİN TOPSUN!..

TOPSUN İŞTE OLUM TOP!..

TOP DEĞİLİM, KÖKÜNE KADAR ERKEĞİM!

ERKEKSİN S..KERSİN-GOÇ!..

Karının aşağılamalarına daha fazla dayanamadım... Bir erkektim ve s..kmeliydim... Ani bir taarruza geçtim...

Bütün barın önünde karının bacak arasına girdim ve sürtme eylemine giriştim... Erkekliğimi ispat etmiştim... S..kerdim, top değildim... Müşterilerin kimisi aferin, bravo dedi, delikanlı çocuksun falan dedi...

ERKEĞİM ULEEYYNN! ERKEĞİM!.. BAKIN!..

HIM, ÇOK GEŞURSUN!..

Abi herkes olumlu karşılamadı bu olayı... Lavuğun biri tokadı yerleştirdi...

GOAT

Bir diğeri beni korudu, dışarı çıktık... Beni gecenin 4'ünde parka davet etti... Niyeti belli, bana köklemek istiyordu...

VALLA ÇOK SAĞOL HACI... HİÇ İŞİM OLMAZ!..

Bütün bunlar arkadaşım Çetin'in başından geçmişti. Anlattı bu öyküyü, ben de çizdim... Alkollü kafayla insan ne durumlara düşüyor... Çetin şimdi alkolü bıraktı, benim gibi Toparlandı çocuk, neyse görüşmek üzere...

MEMCOŞ, İŞTE DURUM BU... BUNLAR OLDU!..

GÜZEL HİKAYE, BU SAYIDAKİ ÖKÜZE ÇİZİM. NE DERSİN?.. BENCE ÇOK GÜZELL OLUCAK!..

İstanbul Günceleri

ECE
AYHAN

24 OCAK PERŞEMBE 1985
(Dinar Bandosu dağılmak üzere - tam on yıl olmuş.)
Asaf Savaş Akat: "Bir Habermas'ı Türkiye'nin anlaması çok zor. Nasıl böyle bir şeyi eleştirir derler."
"Türk aydınının ideolojisi, yönetimin bir parçasıydı." "Bu sistem bunu rahatlıkla üretiyor." Akat bunu YÖK için söylüyor.
...hepimizin konuştuğu bir dil var.
...faydacı yapıları savunduk, koruduk.
...bizim takımın yönetime gelme olasılığı olduğu için, özel üniversitelere karşı çıkıldı.
...kavgayı hiçbir zaman prensipler düzeyinde veremedik, hepimizin kafasında tevhidi tedrisat kanunu vardı (öğretim birliği).
...fakirlikte eşitlik olmaz.
...toplumda, eğitim sisteminde bir reform için talep yok.
..**kapıkulluğu ideolojisinden** kalma olarak (diploma çok önemlidir).

27 OCAK PAZAR 1985
Kızıltoprak'ta buluştuk: Yaşar Fındıkoğlu, Cemal Süreya, Güven Turan, Turgay Özen, Hakkı Mısırlıoğlu, Sim, Ferda, Güven Turan'ın kız arkadaşı, Ertuğrul Başer.. (Yaşar, sümbül getirmişti bana.)

28 OCAK PAZARTESİ 1985
Bilsak'ta Nejat Yardımcı'yı, Feride'yi, Emin Fındıkoğlu'nu, Mustafa Kemal Ağaoğlu'nu gördüm. "İnsanlar birbirlerini sevmiyorlar ülkemizde." Dame de Sion'da bir kız öğrenci.
"Gençlik kitap okumuyor."

14 MART PERŞEMBE 1985
Bugün 16.20 vapuruyla Kadıköy'e gidiyorum. 'Mektup Nadajlıdır Dom' şiirini Düşün dergisine vereceğim. Belki Olcay Anıker de gelecek Vagon Kafe'ye.
1951'de ölmüş Wittgenstein. "Nesneleri dile gelirken görürüz" diyor.
(DÜŞÜNCE YAZARKEN OLUŞUR) gibi.
Tractatus Logico - Philosophicus
'Dilde ortak bir iz yoktur' der sonra da.
Akşam Enver Ercan'a şiir verdim, Mayıs'ta çıkacakmış.

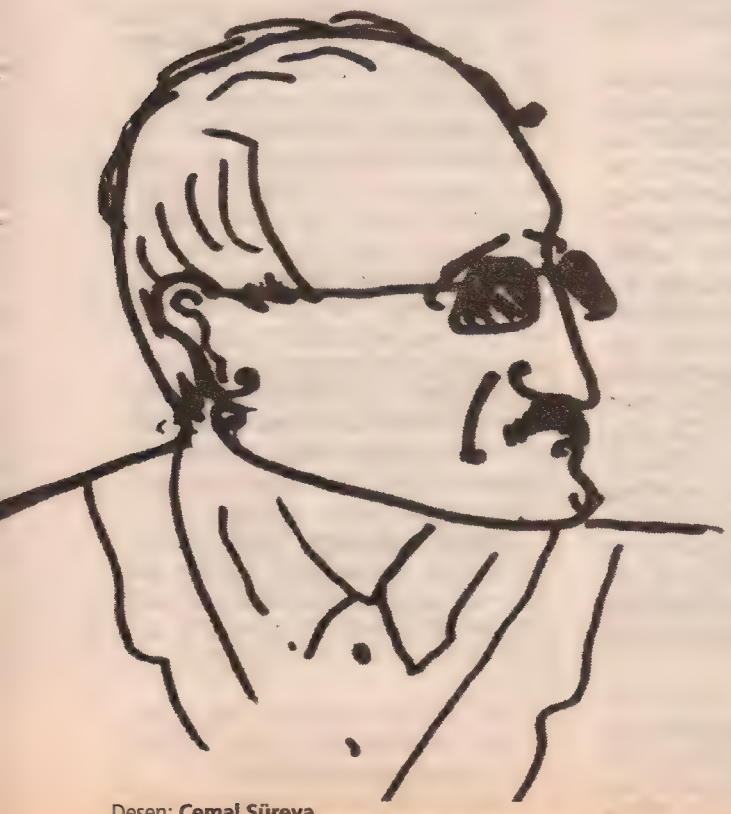

Desen: **Cemal Süreya**

Enis Batur, Yusuf Atılgan, Sabahattin Kudret Aksal da geldi Vagon Kafe'ye. Olcay'ı bekledim, gelmedi. (O saatlerde Kızıltoprak'a telefon etmiş.) İlker de vardı.
Yandaki Hatay'a geçtim. 23.05 vapuruyla Heybeli'ye döndüm. Beni en son Bebek'te görmüş.
S.K. Aksal'la biçi ve kalıp sorununu konuşmaya çalıştım. Şunu anlattım ona, şiiri şiir kılmak başka birşey. Yahya Kemal sinirlenerek "Evkaf Nezareti şiir mi?"der.

15 MART CUMA 1985
10.20 vapuruyla Bostancı'ya geçtim, Kızıltoprak. Çağatay Önal gelmiş Ankara'dan. İçeride uyuyor. Çağatay, Nilgün Marmara'ya "yenge" diyor. Nilgün de buan sinirleniyor.
Dün akşam kahvede otururken düşündüm 18 suları. Ercüment Uçarı geldi. (Cemal Süreya ile ben, Ercüment'le gırgır geçiyoruz, diyoruz ki, "tamam senin partine oy veririz, ama bir şartımız var, bize Beykoz fidanlığında falan **lojman olan** bir iş verilecek.") Ercüment, Memet Fuat'la konuşmuş bir voleybol maçında. Çıkacak olan Çağdaş Türk Şiiri Antolojisi'nde onun Yeni Dergi'de yayınlanan bir uzun şiiri varmış. Ercüment anlatıyor, antolojide şiiri yayınlanan her şaire telif ücreti ödenecekmiş. KDV'ler hesaplanıp kesilecekmiş ama, ödemeler daha sonra. (Dr. Turhan Bozkurt yani Altın Kitaplar, KDV'yi kesmeden yazarına ödeme yaptıklarını söylemişti bana.)
Dr. Fevzi Akçınar, belki bu akşam Hatay'a gelecekmiş. 23 yıldan beri ilk kez görüyorum onu. Beş gün (Şubat 1962) ve iki gün (Nisan sonu 1962) birlikte çalışmıştık Gürün'de. Topu topu bir hafta falan. Burgaz'a Fulya'ya gittik. Mehmet Günsür ve Emel'le. Son vapurla da Çiftehavuzlar'a döndük, Nilgünler gelmediler.

18 MART PAZARTESİ 1985
"Bundan başka İstanbul'u yok bilmiş olun."
"Kadınlarla kediler sefayı sürerler, cefayı biz eşekler çekeriz."
"Sen bakma bana, Ermeni falanım ama aslında dinsizim."
"Bütün sokak, tam altımızdaki sokağa doğru koşmaya başladı, ben de koştum, Mösyöyü yere yatırmışlar, üzerine gazete kağıdı örtmüşlerdi. Hem ihtiyardı, hem de damların tepesinde dolaşırdı.. Cenazesine hepimiz gittik."
"..Çekirdeklerimizi ve minderlerimizi alır, o haftanın filmlerini seyrederdik.. Kimsenin kimseyle uğraşacak hali yoktu, gene de yok."
Yirmi yıldır sürmekte olan bunalım.
"Sözleşmeye dayanan bir şiir piyasasında yer tutanlar, Türk şiirinin yenilenmesinde büyük engeldirler."

23 MART PAZAR 1985
Heybeli'de Atilla Çağlar'dayım. (ETZEL) Benim eve yakın evi. Kağanlara telefon ettim. Meral Horne sergi açmış Bostancı'da. Çekirdek Sanat Evi, **batik.** Engin Karadeniz de Bodrum'dan gelmiş. Vapurla 16.50 Bostancı'ya geçtim. Ressam Nuri'yi, Aydın Emeç'in karısını ve Suna Selen'i gördüm vupurdan çıkarken. Suna Büyükada'dan geliyormuş.
Çekirdek Sanat Evi'nde **Engizisyon Şarkıları**'nı dinledim. (Portekiz'den İspanya'dan Osmanlı İmparatorluğuna göç edenlerin müziği. İki çalgı, biri gitar.) Meral, kocası Guy ve Yeşim Arıkut oradaydı. 21'de çıktık, ben damat adayı gibiymişim.
Althusser: Freud'un gerçekleştirmiş olduğu devrimci buluş,
Psikanalizin kalp gerçekliği.
Marx da, buluşunu, belli birtakım Hegelci kavramlar içinde düşünmek zorunda kalmamış mıydı?
Freud'un çağı içindeki yalnızlığı **(kavramsal yalnızlıktan** söz ediyorum.)
Kendisinin babası olmak.
Arkasında yasal bir miras yoktu.
Öncü diye birkaç yazarı sayabiliriz ancak: Sophokles, Shakespeare, Moliere, Goethe ya da "ata sözleri".
Freud'un kavramsal terminolojisinin güçlükleri, kavramlar ile içerikler arasında elle tutulurcasına fark edilen oransızlık..
Bilinçdışının bilimi.
Charcot, Bernheam, Breuer.
Freud'a dönüş.
Jakson'un bionöroloji.
"Gözünü dört açmaksızın yaşayamayan Lacan."'
İNSANSAL UÇURUM (ben "rahne" diyorum buna.)
..öteki bilimlere başvurarak.
Freud, herşeyin Dil'e dayandığını söylemişti daha önce.
Lacan: "Bilinçdışının söylemi, bir dil gibi yapılanmıştır."
"İnsan çocukluğuna yönelen uzun cebri yürüyüş.."
.. insan öznesinin tarihin merkezi olduğunu biliyoruz.
Felsefi kerterizler.
"Patates sevinci evet, patates sevinci! Koğuştaki en kıdemli kadınlar, yedi yıldır patates, patlıcan yüzü görmemişler cezaevi kantinlerinde. Cezaevi kantinlerinde patates ve patlıcan satışı yasakmış. İlk kez kantine patates geldi çuvallarla.. Eskiler bayram yaptılar. Ortaklaşa, çuvalla patates aldılar ve bir gece yanlarında torbalarla yattılar, yataklarının yanında okşadılar, sevdiler." (Huriye Keleş. Kolonya fabrikatörü olayı.)
"Bütün tutsakları ağaçlara asın!"
"..keşişler de katırlarla geldiler çeşmeye."
(Stendhal)

Senin Kedini Niye Ben Seviyorum?

FERHAN ŞENSOY

Hayvan seven insanlara bayılıyorum. Bin yaşasın sevgili Semiha Berksoy, akşamüstü elinde doğranmış ciğerler dolu naylon torbalarla Ayazpaşa sokaklarında, her birini kendi uydurduğu isimlerle çağırdığı Patili, Patisiz, Kocakafa, Wagner, Sarman, Strauss, Dumkopf adları altında yüzlerce sokak kedisini yıllarca beslemiştir. Bu yüzden o yıllarda Ayazpaşa'da sokak başına elli kedi düşüyordu. Semiha Berksoy'un kıyakçılığını duyan tüm İstanbul kedileri Ayazpaşa'ya üşüşmüş, oralı oluvermişlerdi.

Oldum olası kedi sevmem. Hayvan sevmez değilim. Köpek severim, at severim, tavşan severim, güvercin severim ama nedense kedi bir türlü ısınamadığım, ilişki kuramadığım bir hayvan. Ancak belirgin bir kedi düşmanlığım yok. Örneğin koynuna girmek için can attığınız bir kadın sizi evine davet etmiş, gidiyorsunuz,. o çok hoş kadın ve üç kedi açıyorlar kapıyı. Bu ve fotokopisi durumlarda o kedilere gıcık olmam, sever gibi yaparım, ilgi gösteririm. İsimlerini sorar, beynimin gereği kalmayınca silinen şeyler bölümü hafızasına kaydeder, o kadını becerip o evden çıkana dek asla unutmam o üç kedinin adını. Ama evde o kadın olmasa, o üç kediyle üç dakika durmam orada.

Bir gün bir metnini sahneleme izni almak üzere Bilge Karasu'nun evine gitmiştim. Evde esas çocuk bir kedi. kitapların üstüne kurulmuş, zart ordan kalkıyor, gidiyor bir koltuğa yan gelip yatıyor. Karasu ona ismiyile hitap ediyor, konuşuyor. O evde ikisi yalnız yaşıyorlar, yazar kediye ev arkadaşı gibi davranıyor. Yazarın ev arkadaşı bacaklarımın arasında dolaşıyor. Bilge Karasu ile ilk görüşmem. Heyecanlıyım. Konuştuğumuz şeyler bence çok önemli. Bir ara, o sırada benim için hiç önemi olmayan o kedinin ayağına basıyorum. Kedi ciyaklıyor. Birden fırlıyor yerinden Karasu, kediyi kucağına alıyor. Franz Kafka tarafından yazılmalık bir sahne. Yaralandı mı? Hastaneye mi götürsek? Kedi-bülans mı çağırsak? Tedirgin oluyor, lafı uzatmadan izin istiyor, konuşmayı düşündüklerimin çoğunu konuşamadan hızla çıkıyorum hayran olduğum bu bilge yazarın evinden. Bir daha onu ne zaman aramak istesem hep aklıma kediye karşı işlediğim suç geldi, elim telefona gitti, vazgeçtiğim oldu, elimin telefona gidemediği oldu. Ne gidecek salak elim telefona, çevireceğim Bilge Karasu'nun numarasını, kimsiniz, diyecek, ne diyeceğim?

- Sizin tavus kuşu kedinin ayağına basan hayvan! demeyeceğim tabii ve fakat ben adımı söyler söylemez, o bunları düşünecektir mutlaka, diye düşünerek onu bir daha hiç arayamadım, başka hiçbir şey konuşamadık, oysa onunla konuşmak istediğim bir yığın şey vardı. Tanışmamız tek görüşmemiz oldu. O kedinin yüzünden. Kedinin bir suçu yok aslında, ben hayvanca hayvanın ayağına bastım. Bilerek değil, ayağımın altında o hayvanın ayağının olduğunun farkında değildim, Bilge Karasu'ya "SEVİLMEK" adlı oyununu nasıl sahnelemeyi düşündüğümü ve kafamdaki dekoru anlatıyordum.

Bilge Karasu'nun ölüm haberini aldığımda aklıma hemen o kedi geldi. Bilge Karasu'suz ne mana şimdi o kedi?

Giderek Bokkafa'nın kadife koltuklara sıçması, daha sonra o sıçtığı yeri eşelemek arzusuyla kadifeleri yırtması gibi yan çalışmaları da gündeme gelince kendisinden kurtulunması şart oldu.

Bir ara Küçük Sahne'ye bir kedi dadanmış, yerleşmiş ve Ortaoyuncular'la bütünleşmişti. Baykal Kent onun tiyatroseven bir kedi olarak Beyoğlu'nda bar ve payon ve meyhaneler arasından Küçük Sahne'yi seçip bize sığındığına ve Ortaoyuncular'a uğur getireceğine inanarak, kediyi himayesine almış ve tarafımdan kovulmasına önlem olarak da adını Muhsin Ertuğrul koymuştu...

- Saçmalama Baykal, kedinin ismi Muhsin Ertuğrul olur mu?

- Oldu artık. Kulağına üç kere "Muhsin" diye fısladım.

Kedi Muhsin o sezonu Küçük Sahne'de geçirdi. Bir zararını görmedik. Yazın tiyatro kapandı, sonbaharda geldiğimizde kedi tiyatroyu terketmişti.

- Gider tabii ağbicim, üç ay perde kapalı olur mu? Kahroldu gitti Muhsin Ertuğrul! diye ağladı Baykal Kent. Özel ve sert bir tonla vurguladığı "üç ay maaş alamadığı ve o an şiddetle paraya ihtiyacı olduğuydu. Sanki şiddetle paraya ihtiyacı olmadığı anlar varmış gibi. Nitekim epik ağlaması biter bitmez avans istedi. Konunun uzmanı olan Baykal, avansın böyle cenazesel ortamlarda istenmesi gerektiğini çok iyi biliyor, eğer ortada öyle bir hava yoksa kendisi derhal böyle bir ortam yaratıyordu. Avansı verildi, fakat parayı derhal alkole çevirmemesi tembih edildi. Kendisine güvenilmediği için geç vakit Çiçek Pasajı kontrol edildi ve Baykal Kent bir kemancı ve bir midyeciyle zil zurna sarhoş:

- Bizi bırakıp nerelere gittin Muhsin Ertuğrul! diye ağlayarak rakı içerken, Muhsin Ertuğrul'un kim olduğunu bilmeyen kemancı ve midyecinin de:

- Yahu Muhsin Bey ölmüş! diye salya sümük kadeh tokuşturdukları tarafımızdan gözle görüldü.

Küçük Sahne'nin kedisi Muhsin'in bize getirdiği uğurlar, derhal Küçük Sahneyi terketmemiz için Kültür Bakanlığı'nın bize açtığı mahkeme, Beyoğlu'nun trafiğe kapanarak tramvay inşaatına dönüşüp izleyicinin tiyatroya ulaşamaması için İstiklâl Caddesi'nin kazılıp sağa sola barikatlar kurulması, kimi tiyatçocu arkadaşlarımızın "Küçük Sahne'yi kurtarmak" adı altında beşinci kol faaliyetleriyle Ankara'lara gidip, bizi ordan atıp oraya postu sermek amacıyla Küçük Sahne'yi mühürletmeleri, birer votka attıktan sonra Erol Günaydın'la birlikte o mühürü parçalayıp fekh-i mühür suçundan mahkemelik oluşumuz ve daha da fenası Baykal kent'in bir iftira sonucu hapse girişi biçiminde tezahür etti. Az uğurlu gelmedi yani bize o kedi.

Sonra Ses Tiyatrosu'na taşındık. Bir gece "Ferhangi Şeyler" oynuyorum, izleyici durup dururken kıkırdadı. Neye güldüklerini pek anlayamadım, üstünde de durmadım, durmaya vaktim yok, makinalı tüfek gibi oynuyorum. Biraz sonra salondan daha da manasız bir toplu gülme gelince sağı solu kestim, sahneden bok rengi bir kedini geçmekte olduğunu gördüm:

- Haaaa! Ev sahibim Orkinos hanımın kedisi Bokkafa! dedim. İzleyiciler alkışladılar. Az sonraki Orkinos hanım telefon konuşmasının içine özel bir "kediniz Bokkafa" paragrafı yazmak zorunda kaldım.

Oyun biter bitmez teknisyen arkadaşlara:

- Nerden girmiş o kedi? Bilet mi almış? dedim.

- Pasajın kedisi! dediler, sanki tanıdık birinden söz eder gibi.

- Pasajın kedisi ne demek lan? Pasaj kim? Dükkânlar kapanınca ortada kalan yol. Üstü kapalı sokak yani...

- Evet ağbi, sokak kedisi işte!

- Onu bulun ve derhal çıkarın tiyatrodan!

Bokkafa'nın tiyatrodan çıkarılması kolay olmadı. Ses Tiyatrosu labirent gibi, yer altında iki kat dehlizleri var, alçı tavanla çatının arasında ulaşılamaz muhteşem bir tavan arası var. Kaybolmanıza layık kostüm ve aksesuar depoları var. Bokkafa artist kompleksli bir kedi herhalde. Gündüz kayboluyor, gece oyun başlayınca mutlaka sahneden bir iki kez geçiyor. "Ferhangi Şeyler"de yutturuyorum fakat öbür oyunlarda tuluat yapıp Bokkafa hikayesi uydurulamıyor. CATS müzikali oynamıyoruz ki. Bokkafa da gidip, hangi akşam Bokkafa'lı oyun, hangi akşam onun reposu, hangi akşam "Üç Kurşunluk Opera" gibi şeyler sormuyor, kafasına esince dalıyor sahneye.

Giderek Bokkafa'nın kadife koltuklara sıçması, daha sonra o sıçtığı yeri eşelemek arzusuyla kadifeleri yırtması gibi yan çalışmaları da gündeme gelince kendisinden kurtulunması şart oldu.

- Bu kediyi tiyatroda bir daha görmek istemiyorum! dedim. Devrisi gün Bokkafa gene sahnede.

- Gece yakalayıp atıyoruz soka-

Akşamsefası

Ohannes Şaşkal

ğa, sabah gene tiyatroda ağbi! diyor teknisyenler.

- Nerden giriyor?

- Bilmiyoruz ağbi!

- Niye geliyor? Onu burda besleyen mi var?

- Hayır ağbi!

Çıldırmak işten değil. Bokkafa'nın parçaladığı kadifeler yenilenemiyor çünkü o renk kadife yok, Ses Tiyatrosu açılırken özel olarak dokutturmuşuz kilometrelerce, yedeği vardı, orası burası onarıldı, bitti.

- Öldürücem lan bu Bokkafa'yı dedim.

- İyi fikir ağbi! Onu sevdiğimizi sanıyor ondan geliyor, kötü davranmak lazım ki s.ktirsin gitsin! dedi teknisyen Mehmet. O gece de onu epey tekmeleyerek dışarı atmış. Devrisi gün baktık Bokkafa yok ortada. Geçici bir huzurumuz oldu. Üç gün sonra Bokkafa "Felek Bir Gün Salakken" oyunun otel odasına, otelin kedisi olarak banyodan girdi, otel odasını geçip, sahne merdivenlerinden inerek salonun çıkış kapısına doğru ağır ağır yol aldı, kayboldu.

O akşam teknisyenlere gene bağırıp çağırdım.

- Tiyatroda kedi istemiyorum ulan! dedim. Ondan sonra da Bokkafa bir daha ortalıkta görülmedi, kedisiz tiyatro oynamanın huzuruna yeniden kavuştuk.

Bir süre sonra bir mektup aldım. Şişli'den atılmış. Gönderen hanımın isminin önünde "Prof.Dr." kısaltmaları var. Profesör doktor bir bayandan geliyor mektup. Profesör doktor konusunu da çok iyi anlayamıyorum. Önce doktora verilip doktor olunuyor, sonra profesör olunuyor, artık profesör olduktan sonra, biz eskiden doktorduk biliyor musunuz, biçiminde o "Dr." oraya gene niçin yazılıyor? Yüzbaşı albay olunca "Yüzalbay" ya da "Albaşı" denilmiyor ki. Profesör olup da doktor olamamış tipler var demek ki, onların bu olamamışlıkları yüzünden, olmuşlar bu olmuşluklarını belirtiyorlar kartvizitlerinde ve kapılarında. Peki o doktor olamamış tipleri kim profesör yapmış, niye yapıyorlar? Yapmamak lazım... Eskiden bir de Ordinaryüs sıfatı vardı. "Ord.PRof.Dr" durumu. Neyse o kalktı. Profesör, frenkçe öğretmen demek. Fransa'da herkes profesör. İlkokul öğretmeninin de, üniversitedeki filozofun da kapısında "profesör" yazıyor, ama onlar bir yere mektup yazdıklarında isimlerinin başına "Prof." yazmıyorlar, kartvizitlerinde de öyle bir şey yok, öğretmen olmaları meslekleri, isimlerinin altında meslek olarak belirtilebilir. Yoksa her meslek grubu işini adının önüne yazsa, bir inşaat mühendisi İnş.Müh. Müt. Avni Bilmemne, bir fırıncı Fır.Ahmet, bir kıdemli kokoreççi Kıd.Kok.Niyazi olarak belirtilmek durumunda kalınır.

Açtım Prof.Dr. hanımın zarfını içinden bir kartpostal çıktı, başlarına kasket takılmış iki şirin köpek iki dolu bira bardağının önünde, bir baloncukla köpeklerin ne demek istediği belirtilmiş:

- Dostluğa!

Prof.Dr. hanımın Hayvan Dostları Derneği başkanı gibi ayrı bir sıfatı da olduğu anlaşıldı. Meğer sözkonusu Bokkafa tiyatronun bulunduğu pasajda takı ve saat satan dükkan sahiplerinin kedisiymiş, kedinin kaybolmasından ötürü derin elem içindelermiş.

Pasajdaki takıcılarla konuştuk, üzgünler, Bokkafa'yı geri istiyorlar.

- Madem Bokkafa sizin kediniz niçin bizim dükkanda yaşıyor? sorumuza somut yanıt veremediler. Bizim teknisyenler Bokkafa'yı deniz aşırı bir yere götürdükleri için, onu bir daha görmedik.

Bokkafa'nın Ses tiyatrosu'na getirdiği uğur, tuvaletçi Nedim Bey'in ölümü, tiyatronun o sezon sonu inşaat gereğiyle kapanması ve bir buçuk yıl kapalı kalması oldu.

Onarım tamamlanıp bir buçuk yıl sonra yeniden perde açıldığı gece 1266. "Ferhangi Şeyler" sırasında gene sofitadan kedi miyavlaması duyuldu. Banamı öyle geliyor gibisinden bir an duraladım, hayır yalnız bana değil izleyiciye de öyle geliyor, repliğim hazır zaten:

- Orkinos hanımın kedisi Bokkafa!

Oyundan sonra teknisyen arkadaşlara sordum:

- Nerden çıktı bu kedi?

- Pasajdaki takıcılar yeni kedi almışlar ağbi!

- Bir tane değil, iki taneler ağbi!

- Kedi almışsa gece giderken dükkanına kapasın, evine götürsün, gece koynuna alsın! Tiyatroda kedi istemiyorum dememin pek yararı olmadı, devrisi gün yeni kedilerimiz gene kadrolu olarak tiyatroda. Önce sokak-kedisiperver takıcılarla konuşmak, onlara kedilerini geceleri kendi dükkanlarına kilitlemelerini, kendi dükkanları içinde korumalarını öğütlemek gibi şeyler geçti aklımdan ve fakat bunun pek yararı olmayacağını, işin ucunun Hayvan Dostları Derneği'ne kadar gideceğini ve Prof. hanımın uzun bir mektubuyla karşı karşıya kalacağımızı düşündüm, kesin bir çözüme yöneldim. Topladım teknisyen arkadaşları:

- Arkadaşlar tiyatromuz sınırları içinde bulunan kedilerin başına 50 dolar ödül koydum. Canlı olarak kedi getirene 50 dolar! dedim. Ödülün açıklandığı kısa toplantıdan çok kısa süre sonra teknisyen arkadaşlar tiyatronun tavan arasında fingatan iki kediyi iki ayrı karton kutu içinde getirdiler.

- Nasıl yakaladınız?

Teknisyen Mehmet sırıtarak:

- Ağbi siz 50 dolar deyince, gittik 1 dolarlık ciğer aldık, kutulara koyduk, hemen geldiler! dedi. Mehmet'i kutladım. 50 dolarını takdim ettim. Kutuların ağzını bantlayıp, kutulara hava delikleri açtırdım. O akşam o yağışta evine nasıl ulaşacağını derin derin düşünen ışıkçı Hüseyin'e:

- Bu akşam evine taksiyle gitmek ister misin? dedim. Şaka yapıyorum sandı.

- Nasıl yani ağbi?

- Bu akşam bu iki karton kutuyu bir taksiye koyup, evine taksiyle gidiyorsun, buyur taksi paranı kardeşim, sizin oralarda bir yerde taksiyi durdurup, karton kutuları açıp, bu tiyatro kültürü almış kedileri azad ediyorsun, sizin oraların kültürel kalkınmasına da yararları olur.

- Olur ağbi! dedi Hüseyin, gayet memnun. Niye memnun olmasın, Hüseyin Dudullu'da oturuyor.

Yarın öbürgün takıcıların başka bir sokak kedisini benimseyecekleri kesin, ama olsun biz yöntemi bulduk, 50 dolar artı taksi.

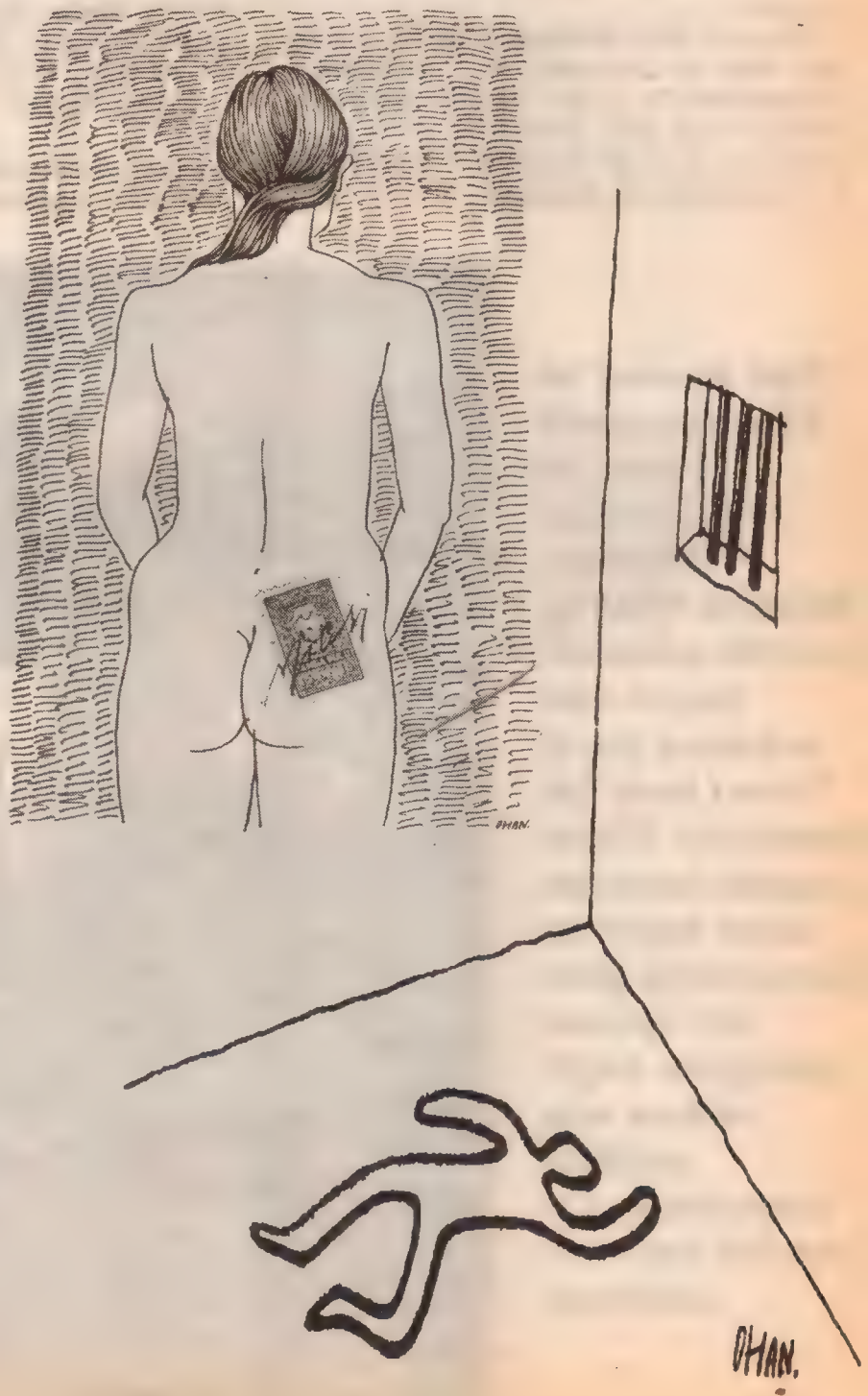

Şermin'i de Kirlettiler Şimdi Sıra Kimde?

AGÂH
ÖZGÜÇ

Oral Çalışlar'ın övgüler döktürdüğü ve marjinal lumpen tiplemeleri kahramanlaştıran **"Ağır Roman"**ı bir sinema filmi olarak eleştirmek değil amacımız. Ne yermek, ne de övmek açısından...Bizim söylemek istediklerimizin doğrudan bir **"filmik analiz"** le hiç ilgisi yok. Kimse merak etmesin...

Bizim konumuz çok başka yerlerde.

Bizim konumuz, bir filmle o kurulan dünyanın yönetmeni arasındaki bağlantılardır. Yani, bir film bir yönetmenin gizli iç dünyasını yansıtan bir **"ayna"** mıdır?.. Merak bu ya!..

İşte **"Ağır Roman"** ın filmi, böyle bir soruyu akla getiriyorsa suç bizim mi?

Hadi, şimdi konuyla ilgili örneklere geçip "**Ağır Roman**"ın getirdiği soruya cevap arayalım:

Bakıyoruz **Tunç Başaran'**ın filmlerine. Mesela **"Biri ve Diğerleri"** ne, **" Uçurtmayı Vurmasınlar "**a ya da **" Sen de Gitme"**ye. İnsanlar sevgi dolu. Dayanışma ve birşeyleri paylaşma, kurduğu dünyaların genel teması... Gerçekten de **Başaran** 'ın iç dünyası, böylesine duyarlılıklar taşıyor mu? Bakıyoruz **Atıf Yılmaz**' ın filmlerine. **" Düş Gezginleri"** ne, **"Gece Melek ve Bizim Çocuklar"** a **"Nihavent Mucize"**ye... Cinsellik , cinsel çeşitlemeler ve erotizm ön planda. Ama her bakış açısı espiriyle, sevgiyle iç-içe... Bakıyoruz **Ali Özgentürk**'ün filmlerine. Karmaşık dünyalar dizisi... **Ömer Kavur**'un filmlerine bakıyoruz. Yalnız adamlar, garip kişilikler, fetiş tutkular... Ya **Yavuz Özkan**?.. Şiddet ve sadomazoşişt eğilimler...

Mustafa Altıoklar'ın **"Ağır Roman"**ına gelince, müthiş zenginlikler içeren bir film. Yani öylesine müthiş bir dünya kurmuş ki, çeşitlemenin her türlüsü var. Elbette temel öykü ne kadar degiştirilse de, eserin asıl sahibi ve de filmin asıl senaryosu yazanlardan biri **Metin Kaçan** olduğuna göre, kurulan bu dünyayı yalnızca **Altıoklar'**a maletmek doğru değil. Bu "iki kişilik dünya" da **Metin Kaçan**'ın da hakkını yememek lazım.

Bu iki kişilik dünyada neler yok ki?

Fahişelik, homoseksüellik, gogoculuk, hırsızlık, jiletçilik, oğlancılık, gaspçılık, pezevenklik, daha neler neler? Aklınıza ne geliyorsa? Bakın az daha, en önemlisi **"cinsel taciz"** olayını es geçiyorduk.

İşte, Türk sinemasının cinsellik tarihine geçebilecek bir sahne bu. Nedir o?.."Zoofili" ya da "zoofilya"... Yani, **"hayvanların ırzına geçme eylemi"** olarak tanımlanıyor cinsel ansiklopedilerde.

"**Ağır Roman**"ın bir sahnesinde böyle bir görüntüyü izliyoruz. **Mustafa Uğurlu**, Şermin adındaki beyaz atın arkasına geçip **"cinsel taciz"**de bulunuyor. Filmin yapımcılarından sayın **Mehmet Soyarslan**'a göre bir eyleme dönüşme değil, sadece atın sahibini korkutmak için yapılan basit bir blöfmüş. Algılamanın sınırı ne olursa olsun, filmin bu sahnesinde, hemde iki kez bu eylem havası veriliyor ya...

Cinsel blim adamı **Lynn Barber**'e göre onsekizinci yüzyılda bu tür tacize uğrayan hayvanla tecavüzcü, eylem sırasında yakalanırsa birlikte yakılırlarmış. Koruma Cemiyeti üyelerinin kulakları çınlasın...Bir de simgele-

"Ağır Roman"ın bir sahnesinde böyle bir görüntüyü izliyoruz. Mustafa Uğurlu, Şermin adındaki beyaz atın arkasına geçip "cinsel taciz"de bulunuyor. Filmin yapımcılarından sayın Mehmet Soyarslan'a göre bir eyleme dönüşme değil, sadece atın sahibini korkutmak için yapılan basit bir blöfmüş.

1963 yılında Zoofilya ile ilgili bir sahneyi hazırlatırız. Metin Erksan'ın başyapıtı "Susuz Yaz"ın bir sahnesinde Erol Taş, ineğin memesini emiyordu. 34 yıl sonra ise bu kez Mustafa Uğurlu, zavallı Şermin'i kirletiyor.

ri **"kırat"** olan DYP'liler...

Geriye doğru gidersek, 1963 yılında Zoofilya ile ilgili bir sahneyi hazırlatırız. **Metin Erksan**'ın başyapıtı **" Susuz Yaz"**ın bir sahnesinde **Erol Taş**, ineğin memesini emiyordu. 34 yıl sonra ise bu kez **Mustaf Uğurlu**, zavallı Şermin'i kirletiyor.

Bakalım, şimdi sıra kimde?

Türk sinemasına bu kez **"kurban"** kim olacak?

Bir Leylek mi, bir İnek mi?

Gerçek yaşamda da benzer fotografları görmedik mi? Cami avlusunda leyleğe tecavüz etmediler mi? 1987'de "**İneğe tecavüz etti! Sahibi, ineği ifal eden genci, çırılçıplak yakaladı"** haberini Günaydın Gazetesi'nde okumadık mı?

"Filmler yönetmenlerin aynası mıdır?" meselesine gelince. Herkes az buçuk da olsa birbirini tanıdığına göre "aynalar" konusundaki genel yorumu, isterseniz sevgili **Müjdat Gezen'**e bırakalım:

"Ayna her zaman doğruyu yansıtmaz. Örneğin sağ eliniz sol eliniz gibi görünür aynada. Sonra ıraksak, yakınsak camlarla yapılan aynalar doğruyu göstermez. Bir de yamuk yumuk, eğri büyrü, gösteren lunapark aynaları vardır. Yani anlayacağınız artık aynalara bile güven yok..."

Aksumsefası

Senli Benli Diyalog

ATİLLA KANBİR

- Sen kimsin ulan, sen kendini ne sanıyorsun, kaç paralık adamsın, ateş olsan cürmün kadar yer yakarsın, kilon kaça ulan hırbo?..

- Ulan sen benim kim olduğumu biliyor musun hergele, ulan seni sürüm sürüm süründürürüm... Kim oluyorsun sen?..

- Ulan ben senin..

- Ulan ben de senin...

- Ulan....

- Ulan...

Olay kahvehanedeki diğer kişilerce bastırılır. Hasım taraflar ters cephelere yerleştirilir. Sigara dumanları arasından, kahveci Rüstem'in kalıbı bir hayalet gibi arz-ı endam eder, sonra da rakı paslı sesi patlar peşisıra:

- Çaylaaaaaar, var mı çay isteyen...

Bir çay masrafına malolacak oturma eylemimi yarıda bırakıp, ceketimi kaptığım gibi, kahvenin kapısını hafifçe aralık bırakıp, oradan sıvışıyorum. Dışarıdaki temiz hava genzimi yakıyor, gövdemde ürpertilerle sokaklara karışıyorum. Aşağı yukarı on yıl görmediğim şehirde, ne yabancı, ne yerli gibi "bi" durumda dolaşıyorum. Şairler **İlmik ilmik sokaklar**, derler ya, öyle. Öbek öbek erkekler köşeleri, çınar ağacı gölgelerini tutmuşlar. Sıkılmaksızın bekliyorlar. Altı saat önce de geçmiştim buradan ve aynı tipler yine bekleşiyorlardı. Yarenleşerek, eğlenerek, birbirlerine çimdik atarak o bilinmezi bekliyorlardı. Gelip gelmemesi önemli değildi hallerinden kaldırımlar iğne atsan havada kalır gibi de, caddeler az mı kalır onlardan; birbirini sollayan araçlardan, birbirlerini hiçleyen korna sesleriyle gürül gürül işleyen bir fabrika. Alameti farika...

- Sen kim oluyorsun ulan...

- Düüüt düürü düüüt...

- Ben de seni düüüüüüt düüüüüüüt...

Bir yağmur sonrası... Çamur birikintilerini sıçrayarak, PTT ve sular idaresinin çukurlarını sollayarak ana evine vardım.

Ev huzurdur benim için. Ama annem huzursuzdu. Nerede kaldın diyecekti ki, ben daha yavuz çıktım:

- Her yer kalabalık, otobüsler tıklım tıklım, uzaktan gören "orgia" yapıyorlar sanacak. Bu şehir niye böyle deli, diye sordum anneme...

- Bütün mezralar yurdun dört bir yanından bu kente eklendi yavrum dedi. Tüm şehirler delirdi, yalnız bura değil...

- Deli şehirleri dolaşmak istiyorum anne dedim.

- Birbirinden farkı yok ki, bu şehirde gördüğün aynı şeyleri, aynı suratları orada da göreceksin ve aynı o daralmış haleti ruhiyeyi orada da yaşayacaksın...

Ağzına sağlık ana. Iyi ki dedin. Yoksa ceketi kaptığım gibi, "deli şehirler seyahati"ne başlayacaktım. Görmek istemediğim şeyleri görmek, duymak istemediğim şeyleri duymak için onca çaba ve masrafa girecektim. Birden fikirlerime soğuk su duşu yaptırdım. Televizyonun karşısına geçip rahat bir nefes alacaktım ki, ekranda haşlanmış nohut suratlı bir adam, birisi hakkında ileri geri pardon geri geri laflar ediyor. Kulak kabarttım:

- Iki kitap yazdın diye sen kim oluyorsun ulan, kaç paralık adamsın, ulan sen nesin?

Iyice baktım. Levent Kırca yine surat değiştirmiş ve benim bugün yaşadıklarımı komikaze ediyor sanmıştım ki:

- Bu hergele büyük bir kentin belediye başkanı, çok sevdiğim bir yazar için söylüyor bunları, dedi ince belli bardak çayı önüme koyarken. Afallamıştım.

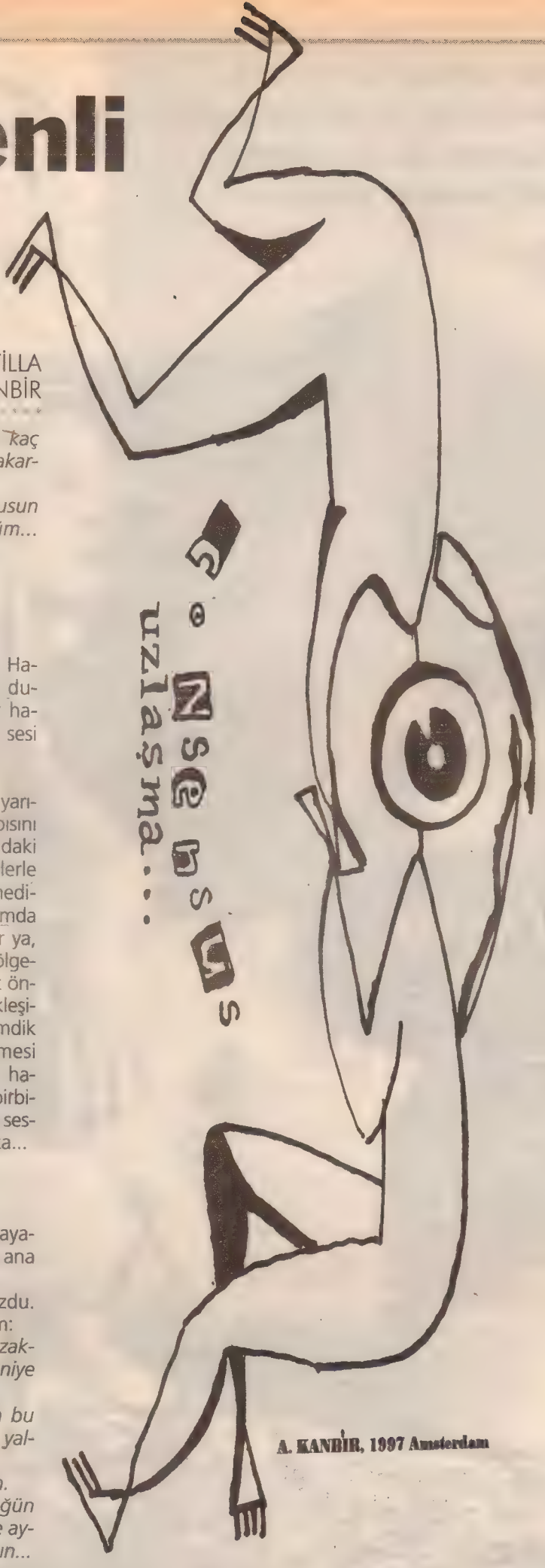

Sıradan bir insana dahi uygun göremeyeceğim bu sözleri, uygarlık beşiği bir beldenin idari sorumlusunun ağzından duymak oldukça şaşırttı beni...

Ama annem, o şom ağızlının payını verdi, ben çayımı karıştırırken:

- Ulan hırbo, sen kim oluyorsun, sen kendini ne sanıyorsun bok oğlu bok, dedi... Bu sırada ben devreye girip:

- Ama anne babasının ne suçu var, diyecek oldum... Annem ağzından yalaz çıkarcasına söylendi:

- Babasının suçu değil, herhalde kendisi yok. bu gibi laflar, olsa olsa ancak bir piçin ağzından dökülür...

Çayımı yudumladım. Ne diyebilirdim ki, o annemdi ve cumhurbaşkanından da önemli bir konumdaydı benim için...

Okuduğum Kitaplar

METİN CELÂL

KARANLIK ÇÖKÜNCE SEVGİLİM,
Jim Thompson *(Çev. Fatih Özgüven, Nisan yay.)*

Jim Thompson, ölümünden sonra keşfedilen bir yazarmış. Romanları 90'lı yıllarda özellikle sinemacıların ilgisini çekmiş ve ard arda filme alınmış. Biz de Nisan Yayınları sayesinde yeni tanıyoruz kendisini. Polisiyenin farklı bir ustası Thompson. Tüm alışılmış kalıpları kırmış, suçlunun suçu işlediğiyle kaldığı romanlar yazıyor, zaten suçtan çok suç işleyeninin psikolojisini anlamayı, onu çözmeyi önemseyen bir yazar. **Karanlık Çökünce Sevgilim**'de eski bir boksörün akıl hastanesinden kaçtıktan sonra suça nasıl bulaştığını anlatıyor. Romanın kahramanı tipik bir kaybedenler kulübü üyesi. Bunun bilincine vardığında da iş işten geçmiş oluyor. Bir solukta okunabilecek romanların yazarı Thompson. Bu kitapla birlikte yayınlanan **Nüfus 1280**'de ilgiye değer. Onda da bir Amerikan kasabasının tam anlamıyla düşmüş şerifinin, içine girdiği girdaptan kurtulmaya karar vermesi ile gelişen olaylar anlatılıyor. Onu da okumaya değer.

HİÇBİR AŞK HİÇBİR ÖLÜM,
İnci Aral *(Özgür yay.)*

Bir anne kızın, iki ayrı yaşta iki kadının kendi kendileriyle hesaplaşmaları. Biri, boşanmaya hazırlanırken, diğeri ölüm döşeğindeyken durup geriye dönme, hayatını değerlendirme ihtiyacı duyar. Anne kızın farklı bakış açıları, yaşamı, zaman zaman aynı olayları nasıl farklı perspektiflerden görüp değerlendirdiklerini anlatıyor **İnci Aral**. Eski Türk filmlyerini hatırlatıyor zaman zaman. Özellikle anneyle ilgili bölümlerde bu oldukça güçlü bir şekilde hissediliyor. Sevginin nerede nefrete dönüştüğünü, en yakınımızdaki insanların bize bilerek ya da bilmeyerek nasıl kötülükler ettiklerini, hayatımızı nasıl etkilediklerini, yönünü değiştirdiklerini sorguluyor. Sonuçta varılan nokta sadece yalnızlık mı? Düşünmeye değer.

SULAR NE GÜZELSE,
Erdal Öz *(Can yay.)*

"Birden saat geliyor aklıma. Yavaşça bileğimdeki saate bakıyorum: Saat 22.00. Bilerek gecikmenin anlatılmaz keyfi içinde çayın parasını masaya bırakıp kalkıyorum. Yavaş, isteksiz adımlarla alanı geçiyorum.

İki şaşkın kumru gibi sokağın köşesinde beni bekliyorlardır şimdi.

Biliyor musun seni çok seviyorum. Bu gece senin için bir öykü yazacağım."

"Bir yeniyetmenin gözüyle anlatılmaya çalışılan yaşanmış hüzünlü zamanlar; anlar, günler, aylar." **Erdal Öz**'ün yeni öyküler toplamı **Sular Ne Güzelse**'yi kitabın arka kapağındaki bu cümle çok iyi anlatıyor. Laf cambazlığına kaçmadan, sözü eğip bükmeden, yarattığı duygusal ortamla anlatımın güçlendirildiği öyküler bunlar. Öykü bütünlüğünün önemsendiği, biçim kadar içeriğin de önemli olduğunu gösteren çalışmalar. İçten, sade. Son zamanlarda okuduğuumuz başı sonu olmayan, bu nedenle de modern hatta postmodern sayılan öykülere bir alternatif. Keyifle okuyabilir, kardeşinize de ablanıza da okutabilirsiniz.

EROS,
Alberto Bevilacqua
(Çev. Nil Tekfidan, Kelebek yay.)

"Eros; enerjik, maceraperest ve şiir sever bir ilah. Duygusal ve cinsel buluşlarda kimse onunla başa çıkamaz. O her bakımdan olağanüstü. Aynı zamanda, en yakın sırdaş, en gizli sırların hırsızı ve gücünün derecesini bilmeyenlerin en acımasız düşmanı." Eros'un maceralarını anlatıyor yazar. Eros'un maceraları aynı zamanda insanoğlunun aşkın peşinde yaşadıkları demek.... Küçük öyküler, öykücüklerle Eros'un ne zaman erotizmin canını çaldığını, cinsel hazzın nasıl bir şey olduğunu, onun tadını çıkartmak, tadını almak için neler yapmak gerektiğini keşfediyorsunuz. Çoğu bildik, başka öyküleri hatırlatan şeyler bunlar. Kafayı fazla yormadan bir şeyler öğrenmek isteyenler için yazılmış bir kitap.

Aksaraysefası

ÇİFTLEŞMELER,
Peter Schneider *(Çev. Ilknur İgan, Afa yay.)*

Peter Schneider, çağdaş Alman edebiyatının önde gelen isimlerinden biri, 68 kuşağının da önemli liderlerinden. **Çiftleşmeler** bir aşklar ve ayrılıklar romanı. İlişkilerin neden yürümediğinin derin bir araştırması da denilebilir. İki insanın tanışmaları, beraber olmaları, birbirlerinde aşkı keşfetmeleri, birlikte yaşamaya başlamaları, gitgide hayatın tavsaması, yeni ilişkiler, heyecanlar aramaları, bu arayışların ilişkilerini zedelemesi ve bir gün gelen kopuş... Ayrılık sonrası eski sevgilinin değerinin anlaşılması da cabası... Ve insanın hep yalnız olduğunu keşfetmesi... **Peter Scheneider** sadece aşklardan söz etmiyor, bu aşkları yaşayan insanların hayatlarının değdiği noktaları da anlatıyor; şiiri, müziği ve bilimi de, onların hayatımızdaki yerini de tartışıyor.

OKUYUCU,
Bernhard Schlink
(Çev. Cemal Ener, İletişim yay.)

Bir çağdaş Alman yazarı daha. **Schlink**, ilk gençlik çağında kendinden yaşça büyük bir tramvay biletçisi ile yaşadığı aşkı anlatıyor. Bu aşkın kendine has sorunları, ilişkilerindeki doyumsuzluklar ve çıkmazları okurken, onlarla mutlu olup keyiflenirken, bu aşk hiç bitmese, ama mutlaka bitecek diye düşünüp hatta bakalım ne zaman işler sarpa saracak diye beklerken yazar bizi bambaşka bir konunun ortasına atıveriyor sizi; Sevgilinizin bir cani, gözü dönmüş bir katil olduğunu öğrenirseniz ne yaparsınız? Ve sonra sorular ard arda sıralanıveriyor. Savaş sırasında emir komuta zinciri içinde işlenen bir cinayetten insan ne kadar sorumludur? Savaşta cana kıymış birisini katil olarak görmeli miyiz?

KURT COBAIN VE SEATTLE OLAYI
Derleyen: Alper Çeker *(Altıkırkbeş yay.)*

Seattle bir müzik madeni. Bir çok dünya çapında müzisyenin yetiştiği ya da seyirci ile ilk kez tanıştığı yer. Seattle'ın şimdilik en son üretimi de Grunge müzik akımı ve **Kurt Cobain**. **Alper Çeker**'de Seattle'ı anlatırken doğal olarak Kurt Cobain üzerindde yoğunlaşıyor. Ama bu arada "Kaybedenlerin ilki" diye tanımladığı **Neil Young**'ı ve **Pearl Jam**'ı da ihmal etmiyor. **Kurt Cobain** ve **Nirvana** hakkında Türkiye'de çok kitap yayınlandı. Bu kitabın diğerlerinden farkı olayı bütünüyle kavrama isteği. **Kurt Cobain**'i oluşturan ortamı, şartları yansıtma isteği. Bu yönü onu okunur kılıyor. Dikkatimi çeken bir şey oldu; ilk defa bir müzik kitabında "Derleyen" diye bir şey görüyorum. Genellikle bu kitaplar gizlice derlenir ve açıkça yazıldığı iddia edilirdi.. **Altıkırkbeş** ve **Alper Çeker** bir yenilik yapmışlar ve gerçeği itiraf etmişler.

ECEL TERLERİ,
Leo Malet *(Çev. Haldun Bayrı, Metis yay.)*

Leo Malet'in Kara Üçleme'sinin son romanı; **Ecel Terleri**. Malet yine olaya tersinden, suçlunun gözünden bakıyor. Küçük bir dolandırıcının olayların akışı içinde önce bir banka soyguncusu, sonra da azılı bir katil haline gelişinin öyküsünü anlatıyor **Ecel Terleri**'nde. Küçük dolandırıcı, kendisinin bile önemsemediği bir kişiyken birden bire çok önemli bir katil haline nasıl gelir? Bu olayda, çevrenin, toplumun, medyanın, polisin katkısı nedir? Hiçbir bilimsel tasaya düşmeden, akıcı ve heyecanlı bir anlatımla toplumun yaralarını deşmiş Malet.

en çok güldürenler

1. Karikatürler, **Cem Yılmaz** (Parantez Yay.)
2. Martin Mystere / **Asrın Buluşu, Marduk** (AD Yay.)
3. Seni Sevdiğimi Kimseye Söyleme, **Gani Müjde** (Parantez Yay.)
4. Karikatürler 1, **Selçuk Erdem,** (Parantez yay.)
5. Tenten / **Firavunun Puroları, Herge** (Yapı Kredi Yay.)
6. Ustura Kemal, **Haldun Sevel,** (Arba yay.)
7. Doğuştan Fenerli Mithat, **Latif Demirci** (Yapı Kredi Yay.)
8. Melankomik, **Kenan Yarar** (4M Yay.)
9. Komikaze 3, **Erdil Yaşaroğlu,** (LM Yay.)
10. Dikkat Yazılı Var, **Ahmet Gülüm,** (Kora Yay.)

Bu liste Beyoğlu Komikçi Dükkânı verilerine dayanılarak hazırlanmıştır. Sadece, mizah, karikatür ve resimli roman kitaplarını içermektedir.

Akşamsefası

bir kitaptan bir şiir

ŞARKILARINDA RÜZGÂRGÜLÜ

Açık bırakmasan kapıları
ben uzayıp gitmesem
su istemese çiçekler
ama sen su versen
açık bırakmasan kapıları
ben hiç değişmesem

bir gün güneş alsa odam, ışıkları söndürsem
bir rüzgârgülü bulsam şarkılarında
serin yollarını yitirmesem
açık bırakmasam kapıları
duymasa başkaları, duymasa şehir
benim olmayan bu çığlığı

keşke korkmasan, giden belki ben değilim
işte yazıyorum
ben şimdiyim, buradayım
işte yazıyorum, yazıyla kutsanırmış zaman
hem sen beni ne kadar bilirsin
ne kadar bilirsin çocukları

artık bu hayatı ne denli uzatsam, el versem yalnızlığına
bütün korkular sana beni yazar
giden belki ben değildim, ama artık gittim
o kapıları da yalnız ben kapatacağım
ben hiç değişmedim, şimdi sen sus
sen sus aralığında akşamın
ben yalnız
ben bir hikaye zamanda ağlayacağım

Oktay Taftalı, (Kan Geleneği, Era yay.)

bir kitaptan bir bölüm

"Hepimizin içinde iyilik var ve sanırım insanları çok fazla seviyorum. Öyle çok ki bu beni çok mutsuz hissettiriyor. Üzgün, küçük, hassas, değer vermeyen balık burcu, İsa oğlum! Neden tadını çıkarmıyorsunuz? Bilmiyorum! İhtiras ve anlayış yemini eden cazibeli bir karım var - ve bana eski halimi çok hatırlatan bir kızım. Sevgi ve neşe dolu, her gördüğü insanı öpüyor çünkü herkes çok iyidir ve ona kimse zarar veremez! Frances'in üzgün, kendine zarar veren, ölü bir rockçı olduğumu düşünecek olmasına dayanamıyorum.

İyi yapıyorum, çok iyi. Ve minettarım, ama yedi yaşından beri insanlara karşı genel bir nefret duydum... sırf insanlarla iyi geçinmek ve anlayış sahibi olmak çok kolay görünüyor diye. Anlayış! Sanırım sadece insanları çok sevdiğim ve onlara çok üzüldüğüm için. Geçen yıllar boyunca mektuplarınız ve ilginiz için alevler içindeki mide ağrısı cehennneminden hepinize teşekkür ediyorum. Ben çok kararsız, ümitsizim! Artık eski tutkum yok, ve şunu hatırla, sönüp gitmektense yanmak daha iyidir. Barış, sevgi, anlayış.

Kurt Cobain'in Son Mektubu
(Kurt Cobain ve Seattle Olayı, Altıkırkbeş yay.)

KORSAN YAYIN ALMAYI SAVUNAN OKUYUCUYA !

Geçen ay yayınlanan Öküz mektuplarından birinde Ali Fuat Şanlı adlı okur, korsan yayınla ilgili yazıma değinerek seksenli yıllardan bir anısını anlatıyor. Okurumuz Ahmed Arif'in Hasretinden Prangalar Eskittim adlı kitabını bulamıyormuş. Onun bu ihtiyacına "ilerici" bir kitabevimiz karşılık vermiş ve bu kitabın 1. Hamur kağıda ve de okuyucu yorulmasın diye sayfaları azaltılmış nefis bir korsan baskısını iki katı fiyatına almış. Bu anısını anlattıktan sonra okuyucu soruyor; "Bu korsan yayını almamış olsaydım Hasretinden Prangalar Eskittim'in ve genel olarak diğer kitapların fiyatı düşecek miydi?"

Sevgili Okuyucu, o kitabı alarak Ahmed Arif'in emeğini gasp ettiğinizin farkında değil misiniz? Yapmanız gereken Ahmed Arif'i ya da yayınevini haberdar etmek ve bu hırsızlığa dur denmesini sağlamakken suça ortak olmak size yakışıyor mu? Üstelik iki katı fiyatına kitap aldığını ve de kazıklandığını bilerek!... Benim okuyucu olarak duyarlı olmamız gerektiğini söylememin nedeni suçun tek taraflı olmadığını düşünmemdi. Hırsızlık malı alarak hırsıza yardımcı olmuyor muyuz? Duyarlı davransak, korsan yayın almasak, yazarın hakkkının çalınmasına ortak olmasak çok mu büyük bir fedakarlık etmiş oluruz? Okuyucu olarak bu kadar da sorumluluğumuz yok mu?

M.Celal

meyzu

Köşe Yazarlığı

Hız çağında yaşıyoruz. Hiçbir şeyi durup düşünmeye zamanımız yok. Zamansızlık bizi uzun boylu şeyler yapmaktan, okumaktan alıkoyuyor. Geçen ay sözünü ettiğim gibi 160 sayfalık romanlar, hap kitaplar bize yetiyor da artıyor bile. Kimse **Sefiller**'i ya da **Karamazof Kardeşler**'i okumayı aklından geçirmiyor. Ama onları bulundurmak, onlara sahip olmak istiyor. Hâlâ en çok satan kitaplar onlar. Çünkü bilginin, bilgi sahibi olmanın, öyle görünmenin prim yaptığını biliyoruz. Maddi ve de manevi faydası var.

Entellik küçümsenen bir şey ama, entelektüellik önemli.

Paradoks da burada başlıyor.

Entelektüel görünmek istediğimiz için emek ürünü olmayan şeyleri küçümsemek durumundayız. 160 sayfalık romanlar, roman oldukları için kendilerini kurtarıyor ama hap kitaplar ya da gazete yazılarının hiç şansı yok.

Bir entelektüel hap kitap okumaz, gazete okuduğu ise şüphelidir. Gazete okumayan birinin gazete köşe yazısı okuması ise düşünülemez bile. Üstelik Avrupa'da gazetelerde köşe yazısı olmadığına göre bu şark işi alışkanlık ancak küçümsenebilir. Tırnak içindeki entelektüel'in okunacak şeylere yaklaşımı budur.

Gerçek entelektüelin böyle bir sıkıntısı olduğunu hiç sanmıyorum.

Geçen aylarda **Negatif** dergisinde bir soruşturma yayınlandı. *"Köşe yazılarından kitap olur mu?"* sorusunu soruyorlardı. Aldıkları cevap da çoğunlukla *"Hayır"*dı. İlginçtir, utanmasalar, köşe yazılarından kitap yapanlar bile bu olumsuz cevabı vereceklerdi.

Bu soruşturmada başka bir gerçek daha ortaya çıktı. Köşe yazısı okuma oranımız Avrupalılaşmamızla ters orantılı olarak gelişiyordu. Son yıllarda gazete başına düşen köşe yazarı oranı neredeyse yüzde bin oranında artmıştı. Gazetelerin her bir sayfasına ortalama üç tane köşe yazarı düşüyordu.

Bir yanlışlık vardı ama neredeydi?

Aslında yanlışlık felan yok. Bizim okurun, aydının, entelektüelin yaptığıyla, söylediğinin birbirine uymasını beklemek esas saflık. *"Köşe yazısı gereksiz"* diyorlarsa bu onların tüm fikir dünyalarının köşe yazılarına endeksli olduğunu gösteriyor. Köşe yazıları onların besini. Dünyalarını onunla oluşturuyorlar.

Onlara yakışmayan bunu itiraf edememeleri.

Neyse ki, hayat onları yalanlıyor.

Hem köşe yazısından bu denli korkmanın da bir anlamı yok. Korkulacak bir şey olsaydı, büyük üstat **Umberto Eco** bu işe soyunur muydu? Göstergebilimin ünlü profesörü, **Gülün Adı**'nın unutulmaz yazarı **Umberto Eco**, "Küçük Günce" adlı bir köşeyi yazmış yıllarca. Eco'nun konuları da bizim **Ayşe Arman**'ı ya da **Murat Birsel**'i aratmıyor. *"Uçakta Nasıl Yemek Yenir"*, *"Gümrükten Nasıl Geçilir"*, *"Kullanım Klavuzu Nasıl Kullanılır"*, *"Cep Telefonu Kullanmamanın Yolları"*, *"Porno Filmleri Nasıl Tanırsınız"*.*

Ama bir fark var, o farkı da fark etmek gerekiyor. Yaklaşımlar farklı, bakış açıları farklı. Eco'da eğlendiriyor, güldürüyor ama hissettirmeden varolan dünyaya eleştirel bir tavır da koyuyor. Etik'i, ahlaki yapısını sorguluyor gündelik hayatın. Ve insana topyekün köşe yazılarını küçümseyip, yok saymaktansa onların içinde işe yararları, niteliklileri ve hiç değilse bizi güldürebilenleri ayırmayı becermek gerek diye düşündürüyor.

Metin Celâl

**** Somon Balığıyla Yolculuk, Umberto Eco, Çev. İlknur Özdemir, Can yay.***

ANLATI RESİM KÜTÜPHANE KARİKATÜR HİKAYE ŞİİR TARİH AYIN ELEMANI ASLAN ÖZDEMİR

ANLATI
Havadan Sudan

Uzun aradan sonra tekrar Öküz'de birşeyler yapmak heycanlandırıyor beni. Öküz haftalık çıktığı zamanlar mutfağında olduğumdan, ilk defa bir dergiyi bu kadar yakından takip ediyor her yazıları büyük keyifle izliyordum. Daha sonraki okuyuculuk serüvenim ancak beni çeken yazılar ve ilgi duyduğum yazarları takip ederek sürdü. Öküz'ün şimdi ulaştığı çizgi, diğer dergilerin soğuk, iç karartıcı yapısından uzak olduğundan , (Düşler dergisini bunlarla bir tutmayacağım) yeniden çalışmak istedim. Beni heveslendiren, tekrar yazmaya teşvik eden **Ayhan Erdoğan**'ın hakkını da yiyemem.

Daha önce **Öküz** ve **Leman**'da okurların karşısına şiir, hikaye ve karikatürlerle çıkmıştım. Bunlara birkaç "**şey**" daha katıp, bir çeşit sunmaktır amacım. Ayın elemanı her ay bir isimle karşınıza çıkacaktır. Bu sayıda, **Ayın Elemanı**'na kendi ismimi koymam ise işin esprisi, megalomanlığa yorumlanmamasını rica edeceğim.

KÜTÜPHANE
Edebiyat Nedir? / J. Paul Sartre

Evinizde en sevdiğiniz bölüm neresidir? Sevgilinizle yeni arayışlar ve temizliğiniz için kullandığınız lüks banyonuz mu? Aptal televizyonun da bulunduğu teraslı büyük salon mu? Yoksa, ortasında yumuşak kocaman yataklı, ruhumuzu hapsettiğimiz rüya ve uyku krallığı, zevklerle ve düşlerle sınırlı yatak odanız mı? Ya da nefis kahvaltılar yaptığınız kek kokulu mutfağınız mı? (Mutfaklar bana genellikle kahvaltıları çağrıştırırlar.) Peki kendine has ışığıyla ahşap masalı, duvarlarında resimler, notlar olan; milyonlarca bilginin binlerce kültürün kaynaştığı, yeryüzündeki tüm medeniyetlerin bir araya geldiği, kainatın tüm sırlarının derlendiği, tarihin, coğrafyanın tek tek dizildiği, ahlakın, sanatın, varlığın, dinin, çeşitli boyutlarının sorgulandığı ve de masal, şiir, roman dolusu kitaplı bir odadan bahsetsem kendinizi en çok evin hangi bölümüne yakın hissedersiniz?

Ya da kütüphaneniz hala raflarında toz tutmuş kitaplardan mı oluşuyor? İşte ilk kitabımız: **"Demek ki insanın kendisi için yazması diye bir şey yoktur: Böyle bir şey tam bir bozgun olurdu; insan duygulanımlarını kâğıt üstüne dökmekle onlara güçlükle cansız bir uzantı sağlayabilir belki. Yaratıcı edim, bir yapıtın ortaya çıkışındaki eksik ve soyut bir andan başka bir şey değildir; eğer yazar tek başına yaşasaydı, istediği kadar yazsın, yapıt hiçbir zaman bir nesne gibi ortaya çıkmayacak ve yazarın ya kalemi bırakması, ya da umutsuzluğa kapılması gerekecekti. Ama yazma işleminin karşısında eytişimsel bir bağlaşık terim, yani okuma işlemi vardır ve birbirine bağlı bu iki edim iki ayrı edimci gerektirir. Zihnin ürünü olan bu somut ve imgesel nesneyi yazarla okuyucunun birleşik çabası ortaya çıkaracaktır. Sanat ancak başkası için ve onun aracılığıyla vardır."**

Limon 1989

TARİH
31 Aralık

Zaman kavramı olmayan ve eğlenebilmek için özel anlara ihtiyaç duymayanlara sıradan bir tarihtir. İçimde hep bir karamsarlık olur, geçen yılın son günlerinde, yeni yılın ilk haftasında. Karamsar değilimdir ama gelir bu günlerde patlar içimdeki sıkıntı. Işıklandırılmış ağaçlar, süslü vitrinler, yersiz alış-verişler, yüzlerdeki geçici mutluluk daha da zavallılaştırıyor durumu benim için bu ve bunun gibi tarihler. Oruç tutulan Ramazan ayının ilk günü, 31 Aralık gecesiyle çakışma geyiği de beni hiç ilgilendirmiyor.

ŞİİR
Sonraki Sessizlik

Terbiyeli ritmler eşliğinde
Solu sağı karışmış ayaklarım
Baş parmağım sakin piyano tuşu
Yatak odam gece olmuş
Birkaç kitap sarhoş
Zamana küskün bombeli saat
Rüzgar sesleri okşar penceremi
Eski eşyaların hüznü gibi
Koynumdaki siluetin tadı...

HİKAYE
İskeletin Işıldayan Yüreği

Allah'ın doksandokuz ismi üstüne binlerce kere yemin ediyorum ve diyorum ki: Evet sensin. Yeryüzünün tüm canlı ve cansızı buna tanıktır ki aşk sensin. Seninle güzel aşk, sensin aşk. Düş sensin, ışık sensin, rüzgar sensin. Hayatsın sen.

Radyo, Orta Anadolu'nun en güzel türkülerini mırıldanıyordu. Dışarıda kar yeni başlamıştı. Bir akşamüstü daha çökmüştü şehrin üzerine hava kararkıça yağan kar bembeyaz yapmıştı caddeleri.

Yılın ilk karı olması mutlu olma sebeplerinden biriydi. Pencerenin önünden çekilip, iki parmağının arasını ısıtan sigaradan son bir nefes alıp kül tablasına bastırdı. Üstünü giyindi, boynuna kaşkolunu bağladı. Eldivenlerini ve beresini paltosunun ceplerine paylaştırdı. Muslukları sıkıp, aygazı bir daha kontrol etti. Hırsızlar içeride kimsenin olmadığını anlamasın diye lambalardan birini açık bıraktı. Kapıyı kilitlerken birşeyler unutup unutmadığını şüphe etti.

Unuttuğu kendiydi. Kendinin şüpheci kimliğiydi evde unuttuğu. İçinde hiçbir kuşkuya yer kalmamıştı. Kafası rahattı. Caddedeki karları görünce daha da mutlu olmuştu. Şimdi rüzgara karşı açılan yelkenli gibi kendini sokaklara emanet etti. Açık denizde çıplak gemiyi arıyordu.

Bir süre yol aldı karların örttüğü kaldırımlarda, sokaklar adımlarının altında ezilmeden mağrur duruyordu. Trafik lambaları karlı caddelere renk veriyor, yeşilden sarıya sonra kırmızıya geçiş yapıyordu. Nihayet aradığı otuzaltı numaralı ayakkabı izlerini bulmuştu. Bu izler, açık denizdeki yalnız gemiye aitti. Yepyeni bir maceraya sürüklüyordu izler onu. Kar kalınlığı arttıkça izler daha da belirginleşiyordu. *"Başka bir ada daha yoktu aşka"*

Harbiye'den Elmadağ'a kıvrılan izleri, rüzgarın küçük bir busesiyle karşılaşarak takip etti.

Hayalden düşlere, düşlerden sokaklara bağlanıyordu tekrar. Umut kenarda bekleyen fakir sözcük, sana yeniden sığınıyorum ve ancak seninle yapabiliyorum. Aynı ayak izlerini takip eden kırküç numara otuzaltı numarasına kavuşmuştu. İz yerini başka anlamlara bırakmıştı. Duygular kalbin çeşitli renklerine dönüşmüştü. Mor ışık pencereyi aydınlatmıştı. (*Pencerenin iskeleti mutlu bir vaziyette gülümsüyordu geceye*) Merdivenleri, o hayatı bir yükseltip bir alçaltan tahtın kız kardeşini birkaç solukta tırmandı. O yüz, aheste bakışlar, dünyaya dağılsa belirli ritmler eşliğinde, ahenk oluşturursa dünyanın dönüşüyle; aşk sensin, hayat sensin. İşte sen, işte ben.

RESİM
De Chirico

Ne yalan söyleyeyim. ***De Chirico*** ismini bir hikayemde yazmama rağmen (*...duvarda toz tutmuş De Chirico'nun bir tablosu...*) kendisi ve yapıtlarıyla en ufak tanışıklığım ve samimiyetim yoktu. De Chirico ismi hikayeyi yazma aşamasında, arkadaşımın not defterini karıştırırken bir sürü ressam arasından hikaye için seçtiğim özenli ve çekici harflerdi önceleri. İsmine hayranlık duyduğum bu ressamı hiç tanımazken, anlattığım hikayedeki De Chirico resmini, kendi yüzümden daha iyi tanıyor, tanımlıyordum. Hikaye ile arasında sıkı bir yakınlık vardı ismin. Merakımı iki-üç gün sonra yenmiş De Chirico yapıtlarının bulunduğu büyük bir albüm edinmiştim. Asıl şaşkınlığı da o zaman yaşamıştım. İsmin büyüsü dışında hakkında ve yapıtlarında hiçbir bilgiye sahip olmadan hikayede tarif ettiğim (kullandığım) resim; daha sonra resimlerine hayranlık duyacağım De Chirico kopyalarının aynısıydı. Beni şaşırtan bu tesadüf daha sonra gizliden gizliye kendime duyduğum hayranlığa bıraktı yerini.

AYIN ELEMANI
Aslan Özdemir

Okulu bırakıp, Limon dergisinde ofisboyluk yapmaya başladı. Bir yıl sonra genç yaşında espriler bulup, karikatürler çizdi, şiirler başlığıyla komik şeyler yazdı. Okuyamamanın vereceği eksikliğin önüne geçip, eline geçen her şeyi okumaya başladı. Kamyon ve dolmuş tamponlarındaki yazılar da bitince *"**şair abi**"*lerle tanışmaya başladı. Şair abi'ler bu mesleği tavsiye etmese de o onlardan alacağını almıştı bile. Özellikle şair ***Adnan Özer***'in etkisinde kaldı. Limon dergisi, Leman adıyla çıkmaya başladı. Dergideki sayfa sekreterliğini yürüttü, bir yandan da şiirlerini yayınlamaya başladı. Bu arada şair takımıyla(!) sık sık görüşüp, eleştirilerini dinledi, kendi bildiğini okudu. Şiirlerini toplayıp ustalarına götürdü, çöp tenekesine atılma şerefinde bulunmayanları kitaplaştırdı. ***Aşk Bitti*** isimli ilk şiir kitabını Leman yayıncılıktan çıkardı. Kitap iki haftada üç baskı yaptı. En verimli çağında askere gitti. Leman'daki görevlerine devam etti. Bir yandan da fazlasıyla tembellik yapıp, sinemaya olan merakını hep erteledi. Tembelliğinden ödün verseydi, romanları best-seller olacaktı. Gezmeyi daha çok sevdiğinden sürekli coğrafya değiştirdi. Şiirlerindeki aşk temasını sürdürdü; ikinci şiir kitabını ***Sen Güzelsin Pelikan da Güzel***'i çıkarttı. Leman'da ***Çağrışım Kardeşler*** tipini çizdi.

Beden Pratik İster Teori Bahane

GÜLAY BATUR

Of!.. Puf!.. Höynk!.. Iı!.. Ulan bu ne be, herif nasıl geçti yanımdan... Kart zibidi!..

Şeytan diyo şurda oturcağına iki takla bi parande at... Of of... Erkeklikten gelip tontonluğa gitmekte olan otobüsün yolcuları.. inecek vaaar!..

İstemiyorum ulaan!.. Ağır, şişman adam olmak istemiyorum, seni de yemiyecem arnavut ciğeri!..

Bu vakitten sonra rejimi yapmak da zor be birader... Gnam gnam!

Dur şimdi... Sevişmek de 350 kalori falan yakıyomuş hani. İkiyle çarparsak döner ekmeği telafi ederiz!..

Vücudumdaki tek adale parmaklarımda herhalde. O da daha çok nasıra benziyo!.. Bu takıntıyla maymuna dönmeden acele bir formül bulmam gerekiyo...

Tabi ya, tabi ya... Oh! Kendimi zımba gibi hissediyorum... Yarın da memur kardeşlerimin yanındayım evelallah!.. İiy, belimdeki naylon hışırdıyo...

TEMİZ TOPLUM

MECLİSTE

Karanlığın Çocukları

MEHMET KARTAL

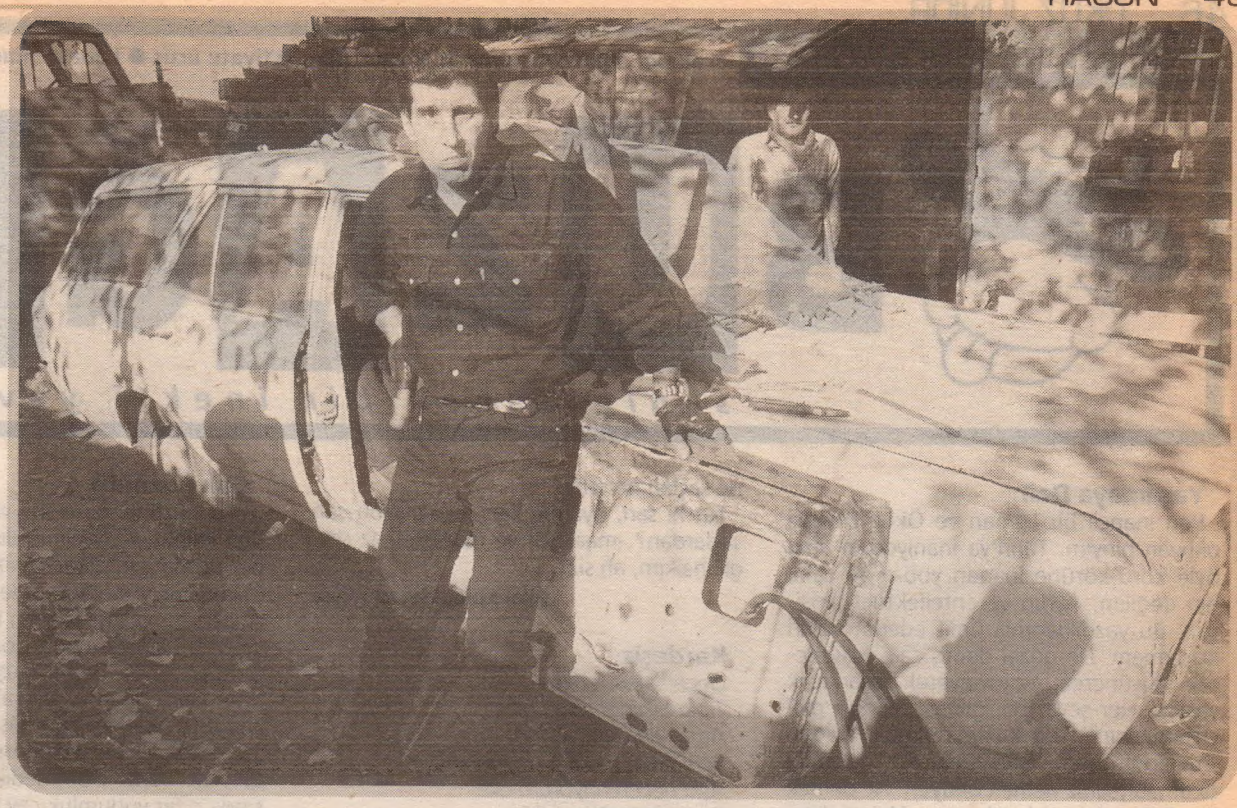

Söyle, bir ufaktan karanlıkları dikiz etmeye ne dersiniz? Vadeli veya yumurta tiize takılıyor hesabı acele bir evlilik. Hatunun orta katı anında kirada. Tezden ısmarlama bir bebek. Evin içi neşeye boğulmuş. Yüzler, gözler güler olmuş. Yumuk eller. Ağlayan, gülen parıltılı gözler. Acısı, sancısı ve mırıldanışı sabahlara kadar paylaşılan geceler. İşte böyle başlar her bebeğin mazisi. İşte böyle başlamıştır, karanlık sokaklarda görmüş olduğunuz üstü başı perişan, aç ve sefil çocukların hikayesi. İşte böyle başlamıştır, geleceği peşinen tutuklanmış olan azılı sabıkalıların ölümcül kaderi. Evin neşe kaynağı bebek büyür. Bir zaman gelir, anne ve babanın geçimsizliği veya bir şeyler girer araya. Ayrılıklar başlar. Bir zamanlar uğruna uykusuz geceler geçirilen çocuk, artık istenmez olur. Sonra o yana, bu yana derken yeşermiş umut bebeği ortalara bırakılır. Kimsesizlik, açlık ve yalnızlığın onu getireceği grubun adı: Karanlığın Çocukları'dır. Daha çocuk yaşta alıştığı karanlıklar, onun içini büyük bir nefretle dolduracaktır. Ve o nefret, onu mutlaka karanlıklarda bir yerlere savuracaktır. İntihar etmeye cesareti yoktur. Ama o, bilmeden intihar etmenin bir yolunu bulmuştur zaten. İçindeki nefretleri sindirebilmek için en ucuz (Tiner, Bally) maddelere takılmaya başlar. İlgi görüp insan yerine konduğu anları hayal eder. O sisli puslu dünya, artık onun herşeyi olmuştur. Çünkü grubuna ancak böyle uyabilecektir. Sokaklarda her ne kadar kendilerini kaybetmiş gibi gülüp oynasalarda.. Karanlık çökünce, başlarını dizleri arasına sıkıştırıp ağlarlar. Ancak karanlıkta ağlarlar. Çünkü karanlık, suçları saklamış olduğu gibi, gözyaşlarını da saklar. Sokaklara düşüşün örnekleri saymakla bitmez.

Bir köpek yavrusuna verdikleri değeri çocuğuna veremeyenlere ne denir, onu bilemiyorum. Ama, karanlığın çocuklarından biri, yüzünde bir tebessümle ölmüş kimin umurundaydı.

Temelli karanlığa gideli pek fazla olmayan bir karanlığın çocuğunun hikayesine bir dikiz yapalım. Beyoğlu'nun en tanınmış torbacılarından (mal satıcısı) N.'nin oğlu Murat'tır ölü kahramanımız. N. gençliğini Yeşilçam'ın en verimli yıllarında çok güzel yaşamış bir adamdır. Uzun boyu ve gür saçları, yakışıklı görünümüyle meşhur **Tarkan** filminde oynaması için seçilir. Ama genç yaşta tanışmış olduğu esrar ve alkol yüzünden elleri titrediği için şansını kaybeder. Sinemaya gönül vermiştir bir kere. Sonra set görevlisi olarak çalışmaya başlar. Çekimlerin en çaresiz anında yaratıcılığını gösterir ve aranan bir eleman olur. Şehirden şehire, filmden filme koşmaya başlar. Para gani gelmektedir. Gönlünü güzel bir kıza kaptırır. Ona kız vermeyecek aile yoktur. Evlenirler. Yeni evli olmasına rağmen karısının yüzünü bile gördüğü yoktur ama mutludurlar. Sınırlı birlikteliklerinden bir bebek getirirler bu yusyuvarlak dünyaya. Aşklarının muradına ermiş oldukları için bebeğin adını **Murat** koyarlar. Bebek onları yakınlaştırır.

Bir zaman gelir ve N. ile tanışır, dost oluruz. Gözyaşları içinde anlatmış olduğu hikayesi böyledir. Ama artık esrar ve alkol onu kesmez olmuştur. Günde üç külah beyaz çekip, iki kilo elma yemek tek mutluluğudur. Tükenmiş olan Yeşilçam emektarları gibi, N'de ortada kalmıştır. Önceleri içimliğini beleşe getirme hesabı ufaktan torbacılığa başlar. Sonra talep artar ve aranan torbacı olur. Artık güzelim dairelerde ikamet günleri mazide kalmıştır. Tarlabaşı caddesi arkasında tek göz bir odaya balık istifi olacak kadar düşerler. **Murat,** çocuk yaşlarda babasının sarıp sarmalayıp pişirdiği ve üstünde tepindiği küçük paketleri dikizler. Ve bir zaman gelir paketlerin esrar olduğunu anlar. Babasının zulasından uçurup arkadaşlarıyla üfler. Sonra esrar kezmez olur. Hapa başlar. Sonra yine, babasının paketlediği beyaz tozu merak eder. Ve yine zulasından çalarak babasında gördüğü gibi külahlar. N. zaman zaman torbacılıktan kapıcıklanıp içeri bağlar. Tek göz odada bile geçinemeyen anne, geçim çaresini vücudunda bulur. Artık böyle yaşamaya başlarlar.

Murat'ı tanıdığımda onaltı yaşında ama çökmüş bir genç idi. Gencecik bedeni hafif kamburlaşmış, parlaması gereken gözleri çoktan solmuştu. **Murat** onsekizinde iken aileyi bir arada görmüştüm. Bazen N.'nin evine gider muhabbete takılırdık. Murat eve çok az gelir olmuştu. Aile, dost olarak odaya sıkıştırdığı yavru köpeğe tavuk budu, göğsü ile bakarken, biricik evlada 'kendi nafakana bak' derse çocuk eve ne diye gelsin. Çatlak bardaklarda çay içtiklerini görünce, onlara evimden iki porselen çay fincanı ve altlığı vermiştim. Bir süre sonra N. ile yine muhabbetteyiz. Yine çatlak bardaklarla çay içtiklerini görünce, bakışlarım onlara vermiş olduğum fincanları aradı. Çay fincanlarında süt ve su vardı. Altlıklarda ise tavuk ve ekmek parçaları. Yani köpeğe yaramıştı.

Merkez, **Murat'**ı iyi tanırdı. Kaç kez kapkaç, oto teybi ve benzer suçlardan yakalanmıştı. Ailesinin ne olduğunu bildikleri için onu defalarca azat etmişlerdi. Polis İmdat programı kameramanı ve babası için çok uğraştı. **Murat** ile son karşılaştığımızda 'abi kalbim, ciğerlerim çok ağrıyor. İçim çökmüş. Sanki ölecek gibiyim' demişti. Bir çorbacıya takıldık ve gitti. Gece bol tinerleme yapıp oto teybine çıkmış ve kapılmış. Yine merkezdeydi. Kameraman iyi niyetini kullanıp onu kurtarmıştı. Ama iki gün sonra kameramana bir telefon geldi:

'Peşinden çok koşturmuştun. İlk görüntüleri çekmek senin hakkın olmalı. Başın sağolsun arkadaş...' Sabahın erken vakti Parmakkapı sokağına zıplar. Yerde yatan cesedin üzerindeki gazete kağıtlarını kaldırır ve Murat'ı son kez görüntüler. O zamanlar ikametim Beyoğlu olduğu için haberi çabuk alırım. Cesedin yüzüne bakarım. Sanki bir tebessüm vardır. Sanki 'kurtuldum artık herkesten, herşeyden' tebessümü gibidir. Şöyle düşünmüştüm: 'Seni bu kez keşke affetmeyip cezaevi postası yapsalardı. Hiç olmazsa üç-beş ay daha yaşardın'. Cenaze sonrası N. Almanya'da yaşayan akrabalardan ve eşraftan kene toplar. Kıymetini bilemediği oğlunun mezarını (hesapta) yapmış. Bir ara iki gence beyaz verir. Kız mefta olunca kafes postası olur. Bir köpek yavrusuna verdikleri değeri çocuğuna veremeyenlere ne denir, onu bilemiyorum. Ama, karanlığın çocuklarından biri, yüzünde bir tebessümle ölmüş kimin umurundaydı. Sokaklarda bir sigara isteyen perişan çocuklara 'git be pislik, yaklaşma bana' diyenler.. Bir gün gelip kendi çocuğunuzun aynı çukura düşebileceğini hiç düşündünüz mü? Futbol ve Samba'sı ile ünlü bir Latin Amerika memleketinde çocuklar her türden ilaç kuryesi olarak kullanılıyor. Sonra temizlik meraklısı avcılar atış talimi yapıyor. Kafalarına göre (hesapta) temizlik yapıyorlar. Bizim sokaklara iyi bakın. Düşmüş, düşen ve düşecek çocuklar çoğalıyorlar. Açlık ve çaresizlik insanı insanlıktan uzaklaştırmaya başlar. Şimdilik sadece istiyorlar. Hatta çakı zoruyla almayı öğrenir oldular. Sözün özü: 'Bir zaman gelecek.. ve bizim sokaklarımızda da 'Karanlıkta av zamanı' başlayacak.

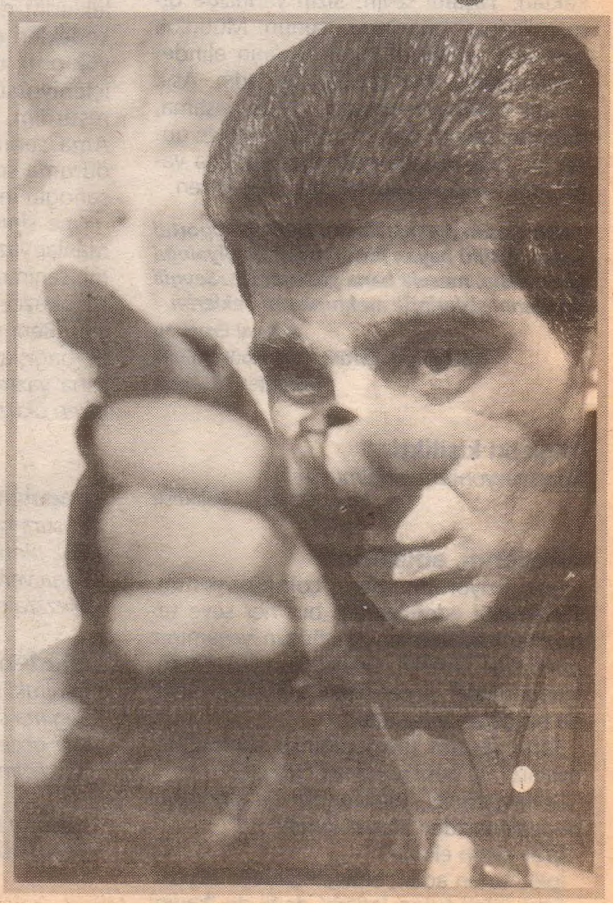

Akşamsefası

AYLIK KÜLTÜR-FİZİK YAFRUSU ocak bin döküs yüs otus üç ● sayı: biyy ● fiyatı: ucus ● kadeve madeve yoook

BÜZAĞI

senin annen bir inekti yavrum

Yaşamaya Dair

Ben inançlı bir Leman ve Öküz Dergisi okuyan biriyim. Tanrı'ya inanıyorum ama öyle körü-körüne inanan yobaz ve cahil biri değilim. Aydın ve entellektüel birisiyim. Bu yazdıklarımla ümit ederim sizleri kızdırmam. Ne güzel demiş şair, hissederek, düşünerek, özümseyerek yaşanacak yaşam. Her şeyin bir kalitesi olduğu gibi yaşamınızında bir kalitesi olmalı. Doğan Cüceloğlu'nun "*İçimizdeki Biz*" kitabını okumadıysanız hemen okuyun. Ne demek istediğimi daha iyi anlarsınız. Yaşam bize Tanrımız tarafından sunulmuş hediye. Kıymetini bilmeliyiz. Yaşam kocaman beyaz bir sayfa istediğimiz resmi istediğimiz renklerle çizmek elimizde fakat etrafınızdaki sıradan güzelliklerin farkına varın artık. Asıl olan hayattır. "*Yaşam da bir gün bakacaksın ki tatil gibi bitivermiş*" diyor yazar. Mutluluğu kimi zaman bir kitapta, bir şiirde, bir şarkıda. Hobileriniz olsun vaktin nasıl geçtiğini anlayamayacaksınız. Artık kıpırdayın. Atın şu at gözlüklerini. Yaşamı hissedin, severek sevilerek yaşayın. Aşkınız, paranız bitmiş olsa da umudunuzu, inancınızı yitirmeyin. Yaşamı ciddiye alın. Ne mutlu ki sağlıklı doğmuşsunuz yani diğer bebeklerden şanslısınız. Aç değil, açıkta değilsiniz. Başınızı sokacak bir eviniz var. Sevdikleriniz yanınız da. Onlar istediği için sizler varsınız. Bundan daha büyük mutluluk olabilir mi? Size bir yaşam sunulmuş, kıymetine varın artık. Hayata küsmeyin. Belki geliriz belki gelmeyiz bu dünyaya bir daha; ama biz sahip olduklarımızın kıymetini bilmiyoruz ki. Hayatımız hep özentilerle dolu. Sırtınızı ısıtan güneşin farkında mısınız? Yakında havalar soğuyacak. Kıymetini bilin sıcak yaz gecelerinin. Kırları, parkları, iskeleleri yalnız bırakmayın. Atlayın vapura gezin. Arabanızla turlayın hiç gitmediğiniz sokakları. Yaşamı sevin. Sizin yerinizde olmak için can atanları düşünün. Mutluluk oyununu oynamak biraz insanın elinde. Çevrenizdeki tüm canlıları seyredin. Asık suratla bakmayın hayata. İçinize yaşama, direnme sevinci dolsun. Yaşamak öyle güzel ki.. Son durağa gelmeden farkına varın artık, yaşamın kutsallığını bilin lütfen.

Not: Kasım ayı'nda Cezmi Ersöz'le röportaj yapan örtülü bayan lütfen benimle diyaloğa girer misin, mesela bana yazabilirsin. Sevgili dostlarım sizlerinde mektuplarını beklerim.

A.Rızai Ergovan
İstiklal cad. Çiftlik. Oda No:8 46800
Türkoğlu / K.Maraş

"Aşk iki kişiliktir."

Rezervasyonumuz dolmuştur.

Pınar Özatan / Balıkesir

Abilerim, ablalarım!

Çok kızıyorum sizlere, çok küsüyorum. Tahammül edemiyorum bu, her şeye tahammül edebilmenize! Bütün yaşamınız gündeliğe ipotekli. Geleceğe dair tasarımlarınız maddi şeyler üzerine kurulu. Onlar da bir b.ka yarasa bari...

Bana yaşamı sevmediğinizi söyleyebilir misiniz? Bu nasıl yaşamak öyleyse?

Reflekslerinizi, tepkilerinizi bir şırıngayla bedenlerinizden alan el kimin?

İpler kimin elinde?

İpleri tutan adam emirleri kimden alıyor?

Eğer ipleri tutan 'adam' değil de 'kadın' ise saçları ne renk?

Tut ki sarı, öyleyse kim sorumlu bu sarı saçlardan? -maalesef ve maalesef siz sevgili halkım, ah siz!..

Bilal Kolbüken / Ankara

Kardeşiz

Gece kapkaranlık
Tıpkı teninin rengi gibi
Ama sen daha asilsin
Benim saf ve kırık duygularım
Aşkı beceremiyorum işte
Tıpkı Afrikalı'lar gibi
Küçükken kopmuş
birşeyler içimizden
Oynamış onca değerlerimiz
Onlarla aynı kaderi paylaşıyoruz
Bombalı gecelerde büyüdük biz
Ümitler hep içimizde
Çamurlarda oynadık
Varoşlarda yaşadık
Afrikalı'larla kardeşiz biz
Bizimde yüzümüzde tarihin
bıraktığı derin izler var.
Biz de yalnızlığa hasret,
biz de sevdalıyız
Bizim de kara kaşlarımız,
esmer tenimiz var
Tarih bize de yanlış yaptı
tıpkı onlar gibi
Afrikalı'larla kardeşiz biz.

Mehmet Vanlı

Canım Öküz'e,

Okulumun alt tarafında hemen her gün trenler geçmekte ve ben hemen her gün trenleri gördükçe seni hatırlamakta, seni düşünmekteyim. Yalanım varsa bütün öküzler beni çarpsın! Gelip geçen her trenle sana saygılarımı iletiyorum. Acaba diyorum, sen trene öküz öküz baktıkça diyorum, inek yengemiz seni kıskanmıyor mu? Allah bilir trenin tekerleklerini de sayıyorsundur. Belki de tekerlekleri çuf çuflayan eşeğinkinden büyük o iri, uzun sopayı görünce içim içim içleniyorsundur. Biliyorum yaranı depreştirdim, seni gerçeğinle yüzleştirdim. Ama senin suçun yok ki! Suç seni bu duruma sokan eşşekoğlu ... pardon! İnsanoğlu insanlarda.

Yine sinirlendim işte. Sinirlendiğim zamanlar yazı yazmaktan nefret ederim. İyisi mi, senin olayı kısa kesip, seni uzun, derin ve öküzce düşüncelerle başbaşa bırakayım. Beni ve insanları affet, öküzlüğümüze bağışla bizi. Dilimdeki son sloganımı sana yazmak istiyorum: "*Yaşasın düşünceleri öküzce ifade etme öküzlüğü*"

İzmir'den Öküzün Biri

Çocuksuzun Özürü

Kusura bakma baba
Çok pintileştim;
Bana verdiğin genleri
Mezara götürüyorum...

Ölüden Şiir 1

Benimki rahatsız bir mezar olmasın
Sağıma soluma kolayca döneyim
Her gece bir kuş şarkı fısıldasın
Sevdiğimin geldiğini göreyim.

Ve alsın beni çıkarsın kabrimden
Ben de bir şey olmamış gibi
evime döneyim

Dr. Erkan Aktaş / İstanbul

Çok hüzünlü

Çok hüzünlü bir resmi vardı bende eskiden kalmış. Kolyesini bulurduk hep beraber dostlar kıraathanesinde: birinde yarım kalmış bir yüz, diğerinde dudakların. En çok da buna şaşıracaksın belki de biz ailecek seni düşümüzde gördük; at kuyruğundan kazak örüyormuşsun ilkel bir tarihte kardeşimin rüyası, ablam seni gölde çamaşır yıkarken görmüş ve ağlıyormuşsun baban öldü diye annemin rüyasında. Bir hayır vardır elbet dedik, kahvaltı sofrasında o bir yudumluk çay bardağında kaybolup gittik bu da benimkisiydi işte.

Üzülerek seviştikse seninle ayrılacağımızdan değildi, korkuyla paralanmış ruhlarımızdı bizi kendi içimizde hapseden. Şimdi üzerinde mor kazağın elinde bir demet çıplaklık kendini efendin saydığın kocana sunuyorsun. Kaç kez ağladın kimbilir beraberce çekilmiş bir sınıf fotoğrafında "*işte burada çok saf duruyorsun*" dediğin yüzüme bakınıp. Kanlı çarşafla uyandığın sabah, kırmızı renge boyanan düşlerini kimseye ödünç veremeyeceğini, hayatın sessiz sinemadan başka bir şey olmadığını öğrenmiştin.

Mehmet Öztürk / İZMİR

Çete

Vefa Serdar'a

.....SS (susurluk sonrası) dönemde herkes bir çeteleşmeden bahseder oldu. Göya kapitalist devlet çeteleşmiş. Çeteler kapitalist devleti avucuna almış. Ve bu sebepten, güzelim kapitalist devlet, işlerliğini yitirmiş, toplumun üzerinde bir alıcı kuş kesilmiş. İnanılmaz bir körlük!

Oysa ben çete kelimesini çok seviyorum. Sebepsiz değil elbet. Osmanlı tarihine baktığımda hep çeteleri görüyorum. Dağlarda eli silahlı -kimi zaman saz ile birlikte-, zenginden alıp fakire veren bir başkaldırı biçimi. Yaprağın oynamadığı saltanat döneminde halkın tek umutları. Destanlaşanlar, yitip bir daha görünmeyenler, Osmanlı oyunlarını fark edemeyip asılanlar. Ama hep bir başkaldırı ruhu, hep bir güzellik. Bireysel başkaldırının, günümüze armağan ettiği isyankar tipleme.

.....Türk solu çocukluk ve gençlik dönemini arkada bıraktı. Artık olgunlaşmak gerekiyor. Nihayette olsa. Bir yenilgiyi daha yaşamayı ne kendimize, ne de tarihe anlatabiliriz. Tarihimizden öğrenmemiz gerekiyor. Tarihimize sahip çıkmamız gerekiyor. Bu saatten sonra hala kapitalist devletin anlaşılamamış olması tarif edilemez bir cehalet anlamına geliyor. **Sınıflı toplumlarda devlet bir baskı unsurudur.** Şair Özdemir Asaf, bir arkadaş toplantısında uzun uzadıya bir takım şeyler anlatıyormuş. Bir arkadaşı dayanamamış ve demiş-ki: *Asaf sen bunları ne diye anlatıyorsun, hepimiz biliyoruz anlattıklarını. Asaf: Olsun, belki unutmuşsunuzdur, ben yine de anlatayım*, demiş. Ben bunları yazarken kendimi aynı Asaf'ın durumunda hissettim. Ama yinede anlatıyorum. Belki unutulmuştur diye. **Ve dolayısı ile kapitalist devlet, öldürür, gözaltında kaybeder, yalan söyler, tarafsızmış gibi görünür.** Ama asla çete değildir. Çete olmak ezilenin yanında olmak demektir. Çete olmak: Pir Sultan olmaktır, Dadaloğlu olmaktır, Yörük Ali olmaktır, Demirci Memed Efe olmaktır, İnce Memed olmaktır, İbo olmaktır, Deniz olmaktır, Mahir olmaktır. Çete olmak sevdalanmaktır. Çete olmak şiirleşebilmektir.

.....Tarihsel bir gaf yapıldığını iddia ediyorum. Bundan en kısa zamanda dönmek gerekiyor. Devlet kendi yoluna, eşkiyanın çetesi kendi yoluna. Herkes kendi tercihinde özgürdür ama, kimsenin çete kavramını devlet kavramıyla kirletmeye hakkı olamaz.

Biz iyi bir çete olacağız arkadaş

Hasan Sever / Zürich

Ben Bir LÖVRL KIZI'yım!.

Evet, yanlış duymadınız, ben bir COSMO kızı değil, ben bir LÖVRL Kızı'yım! Şimdi haklı olarak soracaksınız, ne bu LÖVRL!, hem de kızı? LÖVRL, periyodik olarak, mutlaka alıp okuduğum dergilerin **(Leman, Öküz, Virgül, Roll, Lemanyak),** başharflerinden oluşan ve anlamsız gibi görünen bir şey işte. Sizi Seviyorum

BİR LÖVRL KIZI

H.D.Y -4-

O bir akşamdı, arada bir penceremden görünen ve ay ışığından hiç bıkmayan bir akşam. Elma çayı döküldü bir gün pencerem, görüntü bulandı. Tam da onun geldiği andı.

- Ne o ?
- Elma
- Peki, sen nasıl istersen
- Şey, yani çay
- Peki ne işi var camında ?
- Bilmem
- Bende !?

Akşamsefası

Gece elinden tutup aldı akşamı.
Güle-güle diyemeden, arkasına bile bakmadı.
Sabah,
- Günaydınım ben !!
- Dur ya, daha aydınma, uyuyodum
- Yok yok, aydınım aydınım
- Akşamı gördün mü?
- Nası görüyüm?
- Giderken dün görmedin mi?
- Ağlıyan gözlerini tanıyamadım galiba
- Sen iyi bir sabahsın ...

Gökhan Eryaman / Ankara

Yıllanmış...

küçük İskender'e

zamanın bitimsiz kurasıdır aşk
bir cesedin elini çeker gibi teninden
güne emanet ederdi de yüzünü
ortancalar büyütürdü çocukluğumuz

düşmelidir artık
mum gibi içindeki şiire
montaj hatası
tanrı sefası kaldırımlar
meryem marifetiyle isyankâr

birdir bir küçüğüm
dinmek seni ölümle
ve tortuyu boyamak
altın bir katran gibi
yokluğun o ince havarisini

daha dün
acıtırken girintiler
en hüzünlü yerini milâdın
ince bir gelinlik yüzünde

seni ben sandım

Emel Güz / ANKARA

Özgürlüğün Bedeli Aşk İmiş

Birgün gelip de, kendini boşlukta hissettiğinde anlayacaksın bir daha senin olan dünyana dönemeyeceğini, algıladığında hiçliğin o muazzam hissini, duyumsayacaksın artık yalnızlığın kaçınılmaz olduğunu herkes için.

Sevgilerin harcandığını gördüğünde karalanmış, kenarları buruşmuş bir kâğıt gibi; gülümseyişin değersiz olduğunu ruhsuz, yobazlaşmış, bir solucan gibi bu beton kaldırımlarda sürünenler için, sevineceksin bir hiçlikten ibaret olduğuna.

Ben bir çocuğa aşığım doğduğumdan beri. Saflığın bebeğine... Büyüdüm de kurtulamadım ondan. Kaçtım, onun için yurdumu terkettim, bozkırların toznu soludum, çektim ciğerlerime bilinçsizce.

Onu terkedince özgür olacağımı sandım. Umudum; özgürlüğün bu kadar kolay elde edilebilir olmasıydı. Yanılmışım. Sevgisiz özgürlük olmazmış. Saflık, içtenlik olmazsa da sevgi...

O kadar kapıldım ki; özgürlüğün yanıltıcı, aldatıcı yüzüne, onun için terkettim aşkımı. Bıraktım saflığın bebeğini ıssız bir kaldırımda yapayalnız, çaresiz, umutsuz. Yalvardı da uzatmadım elimi. Özgürlüğün -gerçeği değil- umutsuzluğu sürükleyen yüzü için sevgimi sattım. **Sevgiyi bulamasam da ben sevgi olmalıydım.** Sonunda, bozkırların tozundan, dağların rüzgarından bıkıp da, kendi insanımı özlediğimi anlayınca, yurdumun yarınsız geleceklerine geri döndüm. Artık, ıssız bir vadinin tam ortasında durup, kafanı kaldırdığında, dağların doruğunda beni göreceksin. Sen, saflığın bebeği, maviliğini yitirmiş göklerde gezinen ben, bir küçük yağmur bulutuyum, sevgisiz.

Zeynep

Yeryüzü yeni tanıştı bu günle
çünkü bugün başka
bugün gözlerinle uyudum
uyandım
bugün günlerden üzgün perşembe
üşüyorum
bedenimde yokluğun var
ve ben
dolandıkça dolanıyorum hasretine
seni seviyorum ama
söylemeyeceğim
çünkü günlerden üzgün perşembe
çünkü sinsi yalnızlığın sıcağında
kemiklerim donuyor
üşüyorum
senden bekliyorum seni
gelmiyorsun.

Sarp Kaya Tuvalo / MALTEPE

Gecenin Sıcaklığı

Bir akarsuyun şavkında, gözlerim kapalı
uzakların türküsünü dinliyorum.
Büyük binaların çatısına
kar taneleri değiyor lapa lapa
Gönlümde çiçeğin yeşerdiğini
hissediyorum.
Uzaklarda, çok uzaklarda
Bir ak vücutlu kadının yelpaze
gibi açılan saçlarına bakıyorum
Rüya köşkümden

Belkıs Karadoğan/Tunceli

"Mühendisin Yalnız Ölümü"

Hicri 1418, Cemaziyelahır ayının onuncu sabahı, 72 yaşındaki emekli mühendis Halim Dönmez'in yatağındaki çürümüş cesedi, kokudan şüphelenen apartman sakinlerinin polisi araması sonucu ortaya çıktı. Aşağıda Halim Dönmez'in ölümünden kısa bir süre önce yazdığı anlaşılan veda mektubunu muhabir arkadaşımız yazı masasının üst çekmecesindeki günlüğünde buldu.

"Yıllar önce boynuma urganı dolayıp tavanda sallayabilirdim bedenimi! Ama hayır, yapmadım bunu, yapamadım. Her ölüm yalnız ölümdü fakat hayatta yalnız değildim, sebebim vardı. Önce bir güzel ıslatıp beni sonra ayak parmaklarımın arasına elektrotları soktuklarında, şalteri indirip ölümcül kilovoltları vücuduma saldıklarında, elektronlar parmaklarımdan girip kirpiklerimden çıktığında asıl yaşamam gerektiğine karar verdim. Sadece gıcıklık olsun diye değil, yalnız olmadığımı, benim gibi daha nicelerinin ilk çığlıklarını -sırf işkence makinalarını neşelendirmemek için, içlerinde hapsettiklerini bildiğim için, 'ölmeyeceğim ulan işte' dedim. Nitekim ölmedim. Fakat ölme hakkını şimdiye kadar da kullanmadım. Ta ki organlarımın hepsinin çürüyüp tabiata gübre olma zamanının gelmesine kadar. Bugün işte o gün! Kutlu doğum günü. Uzun zamandır kendi ölümüm daha doğrusu ölüm şeklim üzerine düşünüyorum. Seçmeli ölümler! Benim gibi şayet, ölsen leşin kokar apartmanının sadece on yedinci katında oturuyorsan bunu değerlendirmelisin. Uzun sürmesin istiyor yerçekimini hesaba katıyorum. Aş eşittir bir bölü iki ge te kare! Yani bu şu demek oluyor; boynuna bir televizyon bağlayıp boşluğa atlarsan fazla uzun sürmez. Mühendis öncelikle sonuçlarla ilgilenir. Hem bunun medya boyutu da var. Böyle bir intihara herhangi bir yerde ne bileyim sokakta ya da helada rastlanılmadığı için ölümümde esrarlı bir hava bulacaklar, basit gerçeğin ardında bile esrarı arayan postmodern esrarcılar! Ölümümden sonra gazete başlıklarını okuyamayacağıma göre belki de okuyabilirim, tahmin etmek sanırım eğlenceli olacak. "Emekli mühendisin medya kızgınlığı" "Yalnızlığa dayanamadı!", "Akli dengesini yitiren mühendis tuhaf bir şekilde intihar etti!" ... Bu başlıklarda en çok ilgiyi mühendis lafı ve ünlem işaretleri çekecek şüphesiz. Bulvar gastelerinde manşetten, ana-bulvar gazetelerde ise ikinci sayfadan verilecek haberim. Aile facialarından hoşlananlar doğrudan ikinci sayfayı çevirip, çaylarını yudumlayacaklar. 'Zavallı!' Oysa ne kadar makul ve mantıklı cevaplar verdiğimi bilmeyecekler. Ellialtı ekran Sony marka televizyonu yatak örtüme bir güzel sarar, CD çalara rahatlatıcı 'kurdun ağlaması' CD'sini koyar, ölmeden önce evet korkuyorum, kekelemeye başladım, bir güzel rahatlarım. Kapıcı betonda gevşemiş cesedimi gördüğünde gülmeme bir anlam veremeyip polise haber verir! Hatta polisin biri ne sırıtıyorsun lan pişmiş kelle gibi diyerek üstüme yürüyebilir, diğerleri de ölüdür vurma abi ne yaptığını bilmiyor diyebilirler. Yapılan tahkikat sonucunda ellidört nolu

daire sakini 'yaşlı ve kimsesiz amca' olduğum ortaya çıkar. Ölümümü şebekelerdeki bakım ve onarım nedeniyle üç saatlik elektrik kesintisine denk getirdiğimi on yedi katı ayıla bayıla çıkan polis memurları anlayamayarak, birisi s.ttiğimin .bnesi ölecek yeri de zamanı da bulmuş diyebilir, bunun üzerine müslüman ve muhtemelen daha yaşlı olan diğeri de her ne kadar intihar ederek zındık olsak da, ölünün arkasından böyle konuşulmasını hoş karşılamayıp 'töbe de oğlum' diye niye demesin? Kapıyı kırıp içeri girdiklerinde ağlayan kurdumun sesini duyacak, 'sadece yerçekimini yeniden yadırgamak için intihar ettim!' notunu da masamda bulacaklar. Neden bulmasınlar?

Oysa kimsenin ölümümü umusayacağımı, anlaşılacağını ve yazdıklarımın dikkate alınacağını sanmıyorum. Yabancı gibi yaşadım, kendim gibi ve için ölmek istiyorum. Kimseye kızgın da değilim, hayır buna hakkım hiç yok. Hepimiz zavallıyız ve zavallılar ne yaparlarsa yapsınlar suçsuzlar! Bedenimi ve ruhumu çökerten tüm yalanları işte ancak şimdi görebiliyorum kendi gözlerimle. Meğer ki hiçmiş birbirimizi boğazlamalarımız. Dudaklarımız, ellerimiz, kalbimiz bir hiçmiş hiçe gitmek için. Fakat herşeye rağmen ölüme yürüdüğüm şu anda mutluysam şayet samimiyetimdendir. Ve ben işte bu samimiyetimle, bu karanlık dünyadan kimsenin ne olduğunu bilmediği, ama uğruna 'yaşasın ölüm' diyerek birbirlerini tükettikleri bu anlamsız döngüden, kendimi döngünün bilinmeyen kısmına atarak kurtulmayı umuyorum. Tanrım oradaysa ve beni duyarsa mutlu olurum. Yok değilse, zaten bunu anlayamam."

Hakan Yıldız / Ankara

Kocabaş

Kocabaş öküzüm
Kocabaş emeğim
Kocabaş ekmeğim

Emeğini yerim
Emeğimi yerler
Kocabaş öküzüm ve benim

İzzet Çetin / İstanbul

Kırık Dökük Cümleler

Yine çekip gitmek istedin buralardan. Seni yalnızlığınla, hüzünlerinle, farklılığınla, ayrılıklarınla bağrına basan bu şehri yine bırakıp gidecektin...

Artık sabahları hayallerinin sesiyle uyanmaktan, kendine sürekli, başarmalıyım demekten, aşık olduğun insanların seni sadece "çok yakın bir dost" görmelerinden sıkılmıştın... Gidebileceğin kimse ya da bir yer yoktu ama gidecektin. Aceleyle çantanı hazırlayıp, birçok eşyana veda ederek gidecektin...

Sırtında yalnızlığın ağır yüküyle, iskelede bir kıyıdan, diğer kıyıya sürüklenen herhangi bir vapuru bekleyecektin. Peşinde uçuşan martılara ne kadar sinirlendiğini bilerek... Ve esaretiyle can çekişen bir vapurun sırtında geçecektin karşı kıyıya... Aylar önce bu iskelede "bir deli tesadüfle" başlayan dostluğunu, yine aynı iskelede bırakarak ve O'nu aramadan gidecektin...

Sözcükler vardı hayatında... Heceler, harfler... Hiç anlaşılmayan sözcükler... Çünkü kırık döküktü cümlelerin... Çünkü, kekemeydin...

Uzaklar diyordun günlerdir. Uzakları özlüyor, uzaklara bağlanıyordun... ama bilmiyordun; oradaki insanların da uzakları özlediğini...

Artık bitişlerden, başlangıçlardan, yeni umutlardan, daha yeni umutlardan yorulmuştun. Akşamları bu yorgun ve ihtiyar şehrin ışıklarını seyretmekten yorulmuştun... Başka renkler, başka ışıklar hatta bambaşka yıldızlar olmalıydı. Bilmen gereken, seni bekleyen başka tatlar...

Seni yutup yoketmeden bu şehir gitmeliydin.. Ne çok istemiştin bu şehrin bütün sokaklarında dolaşmayı... Ama olmadı... Gidecektin... Son kez adımlayacaktın, yıllarca gelip gittiğin yolları...

Bu kadar hayat acemisiyken, nereye gidecektin? Belki acemice yaşanan hayatlara.. Profesyonelliğe, mükemmelliğe önem vermeyen insanların yanına... Acemiliğini de yükleyip sırtına gidecektin...

Belki bu şehrin sana vermediği aşkı uzaklarda bulacaktın. Belki de "Sendeki imkansızlığı seviyorum / Güneşi tutamamak umrumda değil!" dediğinde güneş usul usul avuçlarına inecekti...

Diğer insanlar arasındayken hemen anlaşılırdı; yalnızlığın, maskesizliğin ve yenilmişliğin... Kimse sormadan anlatırdın; büyük bir zafer kazanmış gibi yenilgilerini. Seni büyük bir ilgiyle dinler, hiçbirşey söylemeden giderlerdi...

Çevrendeki herkes farklı olduğunu söylüyordu sana. Önceleri hoşuna gidiyordu, başını döndürüyordu bunu duymak... Sonraları sıkıldın farklı olmaktan. Çünkü farklı olmak, yalnız kalmak demekti... Artık diğerlerine benzemek istiyordun.

Çoğu kez sana çizilen sınırların dışına taştın.. Karşılığında bedeller ödedin. Hayat zaten bedel ödemekti... En çok da aşklar için ödediğin bedeller yıktı seni...

Şimdi daha fazla yıkılmadan gidecektin!.

Tam bir boşluğa düşecekken, tam sararıp da dalından düşmüşken, bir rüzgar savurdu seni hayallerinin kucağına... Şimdi en büyük hayalinin kollarındaydın... Rüzgar kokan saçlarınla, yeni heyecenlara çarpan yüreğinle, yazacak, yazcak yazacaktın...

Tülay Akgündüz

Nuri sağlam - Almanya, **Cevat Kulaksız** - Antalya, **Hasan Polat** - 7/C, **Velat Karaman** - Diyarbakır, **Erkan Aydın** - Antalya, **Yolcu, - Mahir Yılmaz** - Sinop, **İrfan Yiğit, - Yusuf Yılmaz** - Mersin, **Ömereşad Kayran** - Bolu, **Atilla Altunkaya** - İzmir, **Sinan Köksal - Devrim Koçak** - Ankara, **İrem Köker** - Adana, **Sibel Ekmekçi** - Balıkesir, **Ahşan Özdemir** - İstanbul, **Rıza Sönmez** - Van, **Güven Gün** - Tekirdağ, **Gökhan Ülger** - Gaziantep, **Ahmet Nüvit Sağım** - Ankara, **Ayşe Gürel, - Oğuzhan Yılmaz** - İnegöl, **Derya Ataç** - Ankara, **Cengiz Bayar** - Muğla, **Fergül** - İzmir, **Can Şenses** - Ankara, **Bülent Yücel, - Emrah Serbes, - Filiz Doğan** - Ankara, **Anti-Militarist** - Batman, **Bünyamin Dizlek** - Ankara, **Hüseyin Elçi** - Diyarbakır, **T. Anıl Liman, Gamze Mimaroğlu** - İstanbul, **Vural Ersoy** - Bursa, **Ali Bozdağ** - Ankara, **Belkıs Karadoğan, - Mehmet Öztürk** - İzmir, **Bahar Ak** - Diyarbakır, **Aze, - Berivan - Hasan Gürcaner** - İzmir, **M. Can** - Pendik, **Hüseyin Alevci** - Kuşadası, **Osman Gür** - Sarıkamış, **Eşref Ural** - Çavdır, **Miray Topaç** - Ankara, **Engin Doğan** - Danimarka, **Osman Eren, - Nimet Olcar, - Erol Bucak** - İstanbul. Mektuplarınızı aldık, sevgiyle...

Akşamsefası

Seçme Laforizmalar

FREDERICH NIETSZCHE

İnsan tanrısına en namussuz biçimde davranıyor: Onun günaha girmesine izin vermiyor.

Birini sevmek barbarlıktır: Çünkü bunu diğerlerini harcayarak yapıyor. Tanrı sevgisi de öyle.

İnsanın karakteri varsa, tekrar tekrar olup biten tipik bir yaşantıya sahiptir.

Yüksek insanı yüksek insan yapan, yüksek duygularının şiddeti değil de süresidir.

İdealine erişen, idealinin ötesine de geçmiştir.

Bir insanın cinselliğinin derecesi ve türü, insan ruhunun en yüksek noktasına dek ulaşır.

Barış zamanında savaşçı insan kendine saldırır.

Kendini aşağılayan kişi, yine de aşağılayan bir olarak kendine saygı duyuyordur.

Sevildiğini bilip de, sevmeyen ruh, en dipteki posasını ele verir; -en dipte olanı yukarı çıkar.

Kadınlar, büyülemeyi unuttukları ölçüde nefret etmeyi öğrenirler.

Kadın ve erkekteki aynı duygu yine de tempo olarak farklıdır: Bu yüzden kadın ve erkek asla birbirlerini yanlış anlamaya ara vermezler.

Kadınların bütün kişisel kurumlarının ardında daima kişisel olmayan hor görme vardır -"kadın"a.-

Çok akıllı insanlara güvenmemeye başlarız, şaşkın olduklarında.

Efkarlı, melankolik insanlar diğerlerini daha melankolik yapan şeylerle, nefret ve aşkla hafiflerler, bir süre için yüzeylerine çıkarlar.

Kim etmez, iyi bir ün için, bir kez -kendini fedâ?-

İnsanın olgunluğu: Oyunda sahip olduğu ciddiyeti yeniden keşfetmek demektir.

İnsan vicdanını terbiye ettiğinde, vicdan bizi ısırırken öper..

Ahlaksal olay yoktur, yalnızca olayların ahlaksal yorumu vardır.

"Onu kendi yanına çekmek mi istiyorsun? Onun önünde şaşır-"

Aşk ve nefretin yer almadığı oyunda, kadın orta dereceli bir oyuncudur.

Hayran olmada bir masumluk var: Kendilerine de birgün hayran olunabileceği hiç akıllarına gelmemiş olanlarda bulunur.

Halk, doğanın gereksiz dolambaçlı yolu, altı ya da yedi büyük insanı yaratmak için, evet, onların çevresinde dolanmak için.

Sonunda insan arzularını sever arzuladıklarını değil.

Karşı cinsler birbirlerini aldatırlar: Temelde yalnızca kendilerini ya da kendi ideallerini, daha hoş söylersek -işte böyle, erkekler huzurlu kadınları sever- ama kadınlar aslen huzursuzdur, kedi gibi, ne denli kendilerini huzurlu göstermek için çabalasalar da.

İnsan, en çok, erdemleri yüzünden cezalandırılır.

Biri düşünceleri için ebe arar; diğeri de yardım edecek birini; işte böyle oluşur iyi söyleşi.

Uyanık olduğumuzda da, düşte yaptığımızı yaparız: İlişkide olduğumuz insanları yaratır ve uydururuz -sonra unutuveririz hemen.-

İntikamda ve aşkta kadın, erkekten daha barbardır.

Göbeğimizin altı, insanın neden kendini bir Tanrı yerine koyamadığının sebebidir.

Akademisyenliğe eğilimleri olan kadının, genellikle cinselliğinde bozuk birşey vardır. Doğurgan olmayışı kendini belli bir erkeksi beğeniyle ortaya koyar; erkek, eğer denilebilirse, "doğurgan olmayan hayvandır."

Bütünüyle kadın ve erkeği karşılaştırırsak, şu denilebilir: Kadının süslenmesi için bunca yeteneği olmazdı, eğer *ikincil* rolü için güdüsü olmasaydı.

Yakınındakini iyi bir düşünceye ayartmak, ardından, yakındakinin bu iyi düşüncesine bütün kalbiyle inanmak. Kadınlar kadar kim becerebilir bu işi?

Aşktan yapılan herşey iyi ve kötünün ötesinde olup biter.

Karşı çıkma, baştan çıkma, şen güvensizlik, alaycılık sağlık belirtileridir: Tüm koşulsuz olan patolojiye aittir.

Delilik, tek tek insanlarda pek seyrektir, -ama gruplarda, partilerde, halk arasında, çağlarda, kural olarak bulunur.

İntihar düşüncesi güçlü bir avuntudur: Sayesinde bir tek kabus dolu geceyi geçiştirir insan.

İnsan, bir başkasına ilettiğinde, artık bilgisini yeterince sevmez olur.

Şairler yaşantılarına edepsizce davranırlar: Sömürürler onları.

Ağız yalan söylese bile görünüşü hâlâ doğru söyler.

Çev: Ahmet İnam, (IVKÖ)

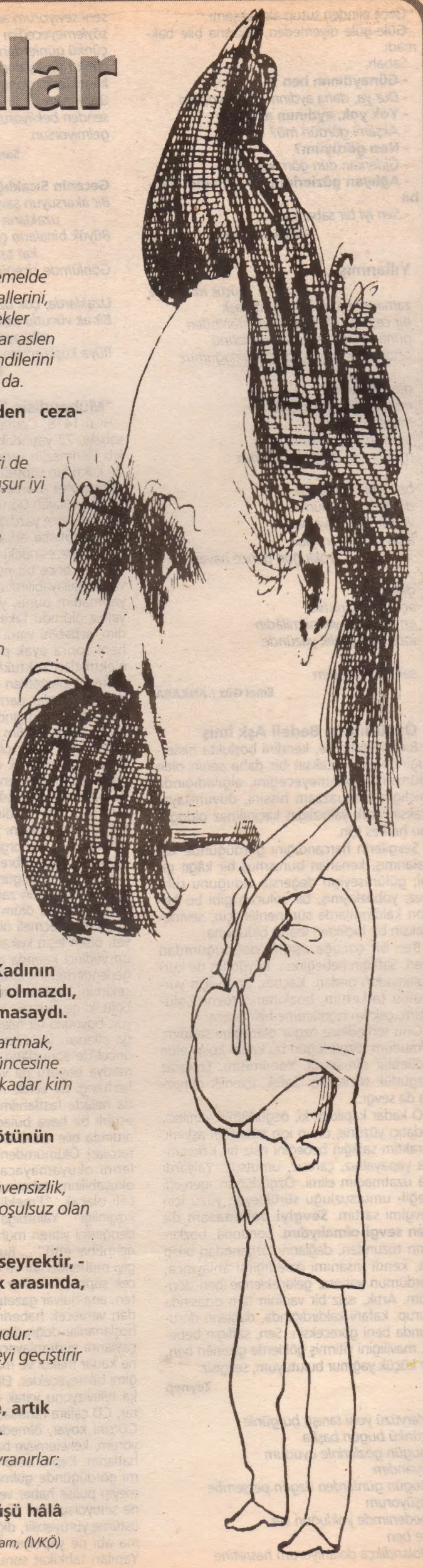

Akşamsefası